

Asinus avis, hoc est, metamorphosis nova, qua novitius quidam sacramentarius, Marcus Bo?mlerus, dum temere in avem falconem transire voluit, ridiculo errore in asinum commutatus est.

<https://hdl.handle.net/1874/423696>

Afinus auis, *holdery veng onagix of
sine Euouburgie*

HOC EST,

METAMORPHO-

SIS NOVA, QVA NOVITIVS QVI-

DAM SACRAMENTARIVS, MARCVS

Bömlerus, dum temerè in auem falconem trans-
ire voluit, ridiculo errore in asinum commutatus est.

A

WILHELMO HOLDERO, ad Sacramen-
tarios Heydelbergenses scripta.

ECCLESIAST. SALOM.

CAP. X.

Stultus in via sua ambulans, cum ipse insipiens sit, omnes stultos
atlimat.

IN FALCONON.

Audax dum nimium contendit ad ardua falco,

Et petit innocuas quasq; superbus aues,

Non impunè talit: infandisq; excidit ausis:

Excidit, & graditur tardus a sellis humi.

Non impunè tulit fastum: sed, vt Icarus olim

Incidit a quoreas non rediturus aquas:

Sic merito cadit ipse suo caelo, atq; repenti

Fit asinus, strepera mancipiumq; mole.

T V B I N G A E,

Apud Georgium Gruppenbachium,

M. D. LXXXVII.

LETTERS

TO THE HONORABLE SENATE

OF THE UNITED STATES

IN SENATE, FEBRUARY 18, 1862.

REPORT

OF THE

COMMISSIONERS

OF THE

LAND OFFICE

IN RESPONSE

TO A RESOLUTION

PASSED BY THE SENATE

ON FEBRUARY 11, 1862.

BY THE SENATE,

APPROVED FEBRUARY 18, 1862.

WASHINGTON:

GOVERNMENT PRINTING OFFICE,

1862.

THE UNITED STATES

OF AMERICA

W. B. LEXELL

LEGE DIVINA SANCITVM Exo. 23.
Deut. 22.

LEGE DIVINA SANCITVM est, vt si quis bouem aut asinum proximi, etiã inimici, vel errantem videat, vel sub onere iacentem, eum vt ad herum suum reducat. Cùm itaq; superioribus diebus in vestrũ asinum, viri Sacramentarij, incidere, non solùm à veritatis via procul aberrantem, sed & sub onere, quod illi à vobis pro viribus longè grauius impositum erat, planè succumbentem, visum mihi est, eum hoc breui scripto, ceu freno quodam, ad vos, tanquam legitimos possessores, retrahere.

Ne autem iniuriam illi à me aliquam fieri existimetis, quòd asinum ego iudicem, quem vos Leonem falsò credidistis: rationibus quibusdam firmis atq; perspicuis, illud ostendere conabor. Vos quæso ne cogitationibus vestris in cælum nunc subuoletis, sed huc animum & aures aduertite: neq; enim de asini vmbra, sed de ipso asino vestro, quantus quantus est, pugnabimus.

Et initio quidem, vt pluribus istud euincam, penè nihil necesse videtur, cùm ille propè sua sponte id profiteatur. Etenim præfatione sua, rationem redditurus, quare Grynæo, qui & seipsum, & causam vestram turpiter deseruerat, ipse potissimum loco successisset, ita scribit: Iudicant viri cordati D. Grynæum multò vtilius laborare, & maius operæ precium facere posse, si otium & tempus studiosæ iuuentuti potius, quàm odiosis rixis & contentio-
nibus impertiat.

“ A. 3. fol. 1.

Fatetur itaq; palàm, & liberè, Asinus vester, se, suorum etiam iudicio, neq; vtilius quicquam laborare, neq; maius operæ precium facere posse, quàm vt otium & tempus odiosis rixis & contentionibus impertiendo, perdat. Quod, quid quæso est aliud, quàm si vno verbo sese Asinum stupidum dixisset? sic vt vltiori probatione res penè non indigeat: Tamen vobis gratificaturus, tribus argumentis ceu tribus testibus, demonstrabo, illum Asinum

num esse, tanta perspicuitate, vt etiam de vestro assensu nihil dubitem.

Primum Argumentum.

Qui rudior est quouis Asino: Is non iniuriâ Asinus dicitur. Vester ille quouis Asino rudior est. Ergo.

Probatio Minoris.

1. **C**Um negare non possis (ait de me Asinus) Panem in Cœna adesse naturaliter, id est, modo naturali & locali: nolens volens concedes, Corpus (Christi) naturale & essenziale, naturaliter in Cœna adesse, quia tua ipsius confessione corpori Christi, verè & PROPRIE tribuitur, quodcunq; pani fit: nisi malis dicere, panè quoq; supernaturali modo & illocaliter adesse. Respondeo: Si D. Lutherus, aut ego scripsi, verè & propriè corpori Christi tribui, quodcunq; de pane fiat: bona certè fuerit Argumenti illius consequentia. Verùm Asini vestri ruditas, Viri Sacramentarij, nō præiudicare debet nostræ causæ. Quod enim Lutherus scripsit, & ego repetij: Rectè & benè corpori Christi tribui propter vnionem Sacramentalem, quodcunq; pani fiat: Asinus vester; omiſſis particulis RECTE & BENE, substituit: VERE & PROPRIE. Et quidem vt Asininaures conspici melius possint, illud (PROPRIE) maiusculis literis scripsit: quasi verò inter hæc duo nihil interfit, Rectè aliquid dici, & Propriè aliquid dici.

Exemplo rem ostendam. Si dicam: Bemlerus est Asinus: istud rectè & benè dicitur, oratione figurata, quia ille multa habet similia cum Asino, vt ruditatem, ignauiam &c. sed non propriè id dicitur. Cùm enim homo, & asinus, species disparatæ sint: propriè nunquam de se mutuò poterunt prædicari. Quod itaq; quid sit Propriè

prie dici, ignorat vester Asinus: illius ruditatem nos prae-
stare non possumus.

Scripsit D. Iacobus: Quando Caro opponitur Spiri-
tui, nihil aliud quam Caro intelligitur, sine de nuda
Carne, SIVE peccatis contaminata intelligatur. Ex his
verbis eiusmodi argumentum extruit Asinus vester:

Quando Caro Spiritui opponitur, nihil aliud intelli-
gitur, quam Caro nuda ET PECCATIS contamina-
ta. At quibusdam Scripturae locis, ubi de Carne Christi
verba sunt, Caro opponitur Spiritui. Ergo & Caro
Christi est peccatis contaminata. Sic ille. Respondeo.
Hic verò quod dici solet: Asinus in paleas. Sed videre
quaso, quanta sit Asini vestri ruditas, qui nec praecepta
Grammatices tenet. Si enim ex ipso quaram: SIVE,
cuius Partis Orationis? An non Coniunctionis? Vtiq;
Cuius potestatis, an non Disiunctivae? Quare igitur elisa
particula Disiunctiva, SIVE, inserit Copulativam, ET,
quasi nihil inter vtramq; sit discriminis? Orecentes Vir-
gas. Exemplo declarabo. Si dicam: Bemlerus aut ho-
mo est, aut asinus: istam propositionem ille ferre pote-
rit. Cum enim satis sit, Disiunctivarum alteram esse ve-
ram: ille homo esse volet. At si dicam: Bemlerus homo
est, ET Asinus: illud vix admittet, cum periculum sit, ne
quis externam tantum formam hominem eum referre, ceteram
Asinum esse, existimet. Cum itaq; per ruditatem suam D.
Iacobi verba Asinus vester corruerit: quare ego rudita-
tis illius culpam luam?

II.
Diff. de dicto
Christi Ioan. 6.
Caro non pro=
dest. &c. Thea
si. 26.
Scripto Triplici
fol. 24.

Dixeram, Caluinium, si recte mentem eius assecutus
sim, perperam ad Paulum torquere, quae Lucas de
comitibus eius recitat. Rudit Asinus: Iudicet caelum &
terra, vtrum tu apertus Calumniator sis, nec ne. Respon-
deo. Si ostendere posset Asinus, quod conatur: tamen

III.
Actorum 9.
Scripto triplici
fol. 22.

calumniæ me nunquam conuinceret. Quare enim omit-
tit ille, quod ego addideram? [Si rectè mentem eius asse-
cutus sum.] Nam quòd obscurior esset oratio, nolui ali-
quid Categoriçè affirmare, sed ex hypothesi dixi: Si rectè
mentem eius assecutus sum. Perinde autem colligit Asi-
nus vester, ac si dicam ego: Si Asinus Bemlerus volat, ha-
bet pennas. Ergo Bemlerus Asinus, habet pennas. Nega-
tur consequentia: quia propositio Hypothesica, cum ni-
hil ponat inesse, vt veteres locuti sunt, neq; affirmat neq;
negat. Quare igitur Categoriçè à me dictum simulat,
quod ex hypothesi dictum est, nisi quòd ruditas eius non
intellexit, quid significant verba ista: Si modò mentem
eius rectè assecutus sum? Ideo tanquam ad rem non per-
tinentia omisit. Interea tamen, vt videatis, an Caluino
tribuerim quicquam calumniosè, respondete: Si hæc ver-
ba: Neminem autem videntes: non pertinent ad Paulum,
sed tantum de comitibus eius à Caluino accipiuntur: quæ
est ratio consequentiæ, aut quis nexus argumenti eius:
Paulus vidit & audiuit Christum in carne sibi loquen-
tem: Ergo non ab homine, sed diuinitus emissa fuit vox
illa? An non contrarium potiùs sequitur? Intelligitis
igitur, Caluinum hoc ipsum voluisse, quod ego scripse-
ram. Sed Asinus vester per ruditatem nihil horum asse-
quitur.

III.

QVòd Tropis omnia compleret Grynæus, & prædi-
cationes de Filio Dei figuratas diceret: admonitus
fuit, videret, ne TANDEM Arianismum profiteretur.
Hinc Asinus exclamat: absurdum esse & stolidum. Quo-
modò enim Arianus ad Arianos deficere possit? Atqui
ego eum Arianum esse, non dixi: sed monui solù, ne tan-
dem ad illos deficeret. Asinus verò, qui ignorat, quid
Aduerbiium illud (TANDEM) significet, & quòd fu-
turum tempus denotet: illud omisit, quasi ad præsens ne-
gotium

ad Sacramentarios Heydelbergenses.

gotium nihil faceret. Et perinde me argumentatum fin-
git, ac si quis dicat: Bemlerus, etsi hodiè rudis, & imperi-
ritus est Asinus: tamen, si posthac literis diligentius in-
cubuerit, euadet tandem in virum doctum. Ergo, Bem-
lerus hodie est vir doctus. Negatur consequentia: quia
distincta sunt tempora, præsens & futurum. Ideoq; non
debent confundi. Videtis igitur, non orationem meam,
sed Asinum vestrum, propter literarum ignorantiam, sto-
lidum esse.

E Adem conscientia operam suam Illustris. Marchio-
ni Badensi Carolo p. m. Grynæum obtulisse, dixe-
ram, quâ se Tubingæ iureiurando ad doctrinam Augu-
stanæ Confessionis deuinxerat, procul dubio ab eodem
piissimo Principe ad hanc eandem Confessionem iura-
mento astrictus. Asinus calumniam esse rudis. Et Gry-
næus (ait) nullo iuramento à Marchione Carolo astrictus
est. Respondeo. Esto: Num verò idcirco calumniator
ego sum, quia ille Asinus est? Quare enim omittit, quod
ego addidi, procul dubio? Videtis igitur, id exceptione
quadam à me dictum. Tamen nihil mihi certò constab-
bat, sed ex consistoriorum consuetudine coniecturam
probabilem sumebam. Id verò, dum ille non intelligit,
omittit, & quasi simpliciter, & sine omni conditione ase-
ruerim, sic verba mea recitat. Ex quo perspicuum est,
non me calumniatorem, sed illum magnum Asinum
esse.

Hoc verò iam addo ex ore eorum, qui illius rei cog-
nitionem certiore habent. Grynæum utiq; iuramento
ad doctrinam Augustana Confessione comprehensam
obligatum fuisse. Ita vt si simpliciter etiã, nihil tamen
calumniosè, sed quod res erat, scripsissem. Ille autem ve-
ster, qua est temeritate, aut de incompetis sibi, aut certè
contra conscientiam verba fecit.

Scripteram

VI.
I. Cor. 15.

Scripseram pag. 4. Prodroimi: Et quidem quando vel
 „ Squomodo Paulus Christum viderit, dilucidè explicat.
 „ Cum enim ait: sibi omnium nouissimè apparuisse: testat-
 „ tur certè, post resurrectionem & ascensionem demùm istam
 „ visionem sibi oblatam. Rudit Asinus: Aliud est, inquit,
 „ loqui de tempore, aliud vero de modo, quo fit: illud pri-
 „ us, cùm, te quoq; teste, Paulus tantùm faciat: certè po-
 „ sterius, quod sine omni ratione asseris, non attingit. Re-
 „ spondeo. Ipse verò Asinum se esse, sine omni ratione &
 „ iudicio, ostendit. Quare enim eliditur, quod ego dixi:
 „ [Quando?] Non enim solum: Quomodo, sed quando &
 „ quomodo coniunxi. Posterius repetit, prius autem omit-
 „ tit. Dicat autem Asinus vester: Quando, cuius Partis Ora-
 „ tionis? an non Aduerbij? Cuius Significationis? an non
 „ Temporis? Id si sciebat: quare exclusit, quasi ad rem non
 „ faceret? Si nesciebat, quanta est eius ruditas? quanta in-
 „ scitia? An non ferulis subijciendus erat?

VII.

Capernaitas nos dicit, vt qui sensualiter Corpus Chri-
 „ sti comedi, & dentibus atteri doceamus, dum Be-
 „ rengarij Palinodiam, in gratiam Nicolai Papæ probe-
 „ mus. Respondeo: Sed quare Asinus vester reticet, quæ ibi-
 „ dem explicationis gratia Lutherus addidit, videlicet, hæc
 „ non de Corpore Christi, sed de pane accipienda: Corpus
 „ enim Christi dentibus nequaquam atteri posse: Tribui
 „ autem illa etiam Corpori Christi rectè & benè, non qui-
 „ dem per se, sed propter vñionem Sacramentalem, propter
 „ quam de Corpore prædicentur, quæ tamen re ipsa de so-
 „ lo pane fiant. Si ista, vester ille Asinus intellexit: quare
 „ dissimulat? Si verò adeò rudis est, vt nihil horum assequi
 „ possit: num propter rudimenta ipsius, nos Capernaitæ
 „ fuerimus.

VIII.

Dixerat Asinus: [Melanchthonem, doctrinam detri-
 „ plici genere prædicationum, in posterioribus scri-
 „ ptis,

ptis, emendasse.] Cùm autem animaduerneret, quæri ad-
huc posse, priora ne potiùs, an posteriora scripta, de hac
materia, probanda sint? ideo addit: Posteriores cogita-
tiones, SEMPER meliores esse prioribus. Sed Asinus,
quid significet: SEMPER: & quòd notationem seu
vim vniuersalem habeat, qua est ruditate, penitus igno-
rat. Petri cogitationes priores erant: sequendum Do-
minum in carcerem, & vsq; in mortem: Posteriores verò,
longè satius esse, abnegare Dominum, quàm venire in vi-
tæ discrimen. Si igitur posteriores cogitationes semper
sunt meliores: ergo & illæ Petri? Et, si vera sunt, quæ di-
cit Asinus: laudandus Neuserus, qui posterioribus cogi-
tationibus, quæ semper meliores sunt, locum dedit. Et
improbanda crudelitas Sacramentaria, quæ Sylyanum
supplicio affecit capitali, cùm posterioribus cogitationi-
bus locum dedisset, quæ SEMPER consueuerunt esse
meliores. Agnoscitis ne, Asini vestri, Viri Sacramentarij,
ruditatem & insciam?

VT ostenderem Grynæum, etiam antequam Tubin- IX.
gam accederet, clam Cinglianis & Dogmati ipsorum
fauisse: ipsius verba recitavi, quibus dixerat, se scriptorum
Melanchthonis semper fuisse amantissimum. Et se, cùm
Tubingam peteret, Vuitebergam abiturum fuisse, quam
sibi delegerit, nisi à suis admonitus, & impeditus fuisset:
Et addidi: Fuit hoc anno 62. [Cùm, scilicet, iam omnia
ijs locis, Sacramentarijs personarent.] Rudit ergo nunc
Asinus. An ne, inquit, oblitus es verba Lutheri: Eum con-
temptum hominem esse coram Deo, qui Philippum con-
temnat, & quod Locos Communes Philippi, etiam om-
nium Patrum scriptis, longissimè anteponat. Respondeo.
Non ignoro ista: sed Asinus ignorat, quid significant ista
verba: [Fuit hoc Anno 62:] Ideoq; è numero reliquorum
illa exclusit. Atqui vulgò dicunt: distingue tempora & August.

Asinus autem per ruditatem suam, temporis circumstantiam omiserit: iniquum foret, me ipsius errorem & inscientiam præstare.

- x. **C**ontemptores nos vocat nostri Magistratus. Illustris. enim nostrum Principem, nobis mandasse, ne posthac Theologos Heydelbergenses, publicis scriptis lacefferemus. Et si autem, an isthæc sic habeant, vehementer dubitem. Quis enim credat, asinū ad familiare Colloquium, tantorum Principum, admissum, vt etiam formalia ipsorum verba commemorare possit. Tamē esto: Nunquid verò nos contemptores magistratus nostri sumus, quia ille Asinus est? Dicat enim nobis, laceffere quid significet? Prouocare ne alium, an verò respondere? Laceffere scripto aliquo (inquit Cicero) Ego enim facilius respondere possem, quàm prouocare. Atqui ego neminem laceffissui: sed cum disputatione publica nos laceffississet Grynæus: opposita à nostris fuit Confutatio, ad quam eum suam edidisset Apologiam Grynæus, ego ei respondi. Asinus verò vester, qui nescit, quid significet, laceffere: facere: cum pollicitationem illam (si quæ esset) ipse non intelligat.

- xi. **S**cripserat quidam Sacramentarius, nihil amplius in Scæna præberi, quàm in simplici verbo. Ad id rudit Asinus: Quis, inquit, te docuit, plura sigillis obsignari, quam verbo promissionis exprimantur? Respondeo. Sed quis Asinum docuit, præbere & obsignare, idem esse? An non præbitio ad substantiam rei, obsignatio ad finem refertur? Certè si quæram: Quid præbetur Asino? aliud est, quàm si quæram: in quem finem præbetur? Ad priorem quæstionem respondetur, præberi paleas: ad posteriorem verò quæstionem respondebitur, vt sufficiens esse possit gestandis oneribus. Sed Asinus cum ignoret quid præbere significet: confundit substantiam rei, cum eius sine.

Pag. 20. scripti Triplicis exclamat Asinus: O rerum, & XII.
 verborum monstra à Mancipijs Vbiquitarijs enixa. Re-
 spondeo: O solœcismos à mancipijs & Asinis Sacramen-
 tarijs enixa. Istud Hechingense Latinum est, Viri Sacra-
 mentarij. Aut dicite vos, in quo Latino Autore eniti in
 passiva significatione legeritis? Si igitur posthac aliquod
 scriptum ab Asinis vestris enixum fuerit: relegetis prius,
 ne alios ridendo, vos ipsos ridendos eruditis propinetis.
 Sic fol. 9. eius scripti: De ea (Spirituali manducatione),
 sibi vobiscum Nicolai Papæ & Capernaitarum sobole,
 magnum certamen esse Grynæus asserit, vtpote qui præ-
 ter eam vestros illos Patriarchas seculi, oralem quandam
 fabricastis. Respondeo. Nobis autem, quod video, cer-
 tamen est, cum Nicolai Molitoris, & Asinorum sobole.
 Qualis enim hæc est constructio? Vestros Patriarchas fa-
 bricarunt: aut, quod magis absurdum, vestros Patriar-
 chas fabricastis oralem manducationem? Regula est pue-
 ris non ignota: Nominatiuus præcedit verbum finitum,
 simili numero & personâ. Sic pag. 8. scribit: Patres, his vo-
 cibus, in, cum, sub, rectè usurpasse. Sed qualis est con-
 structio? Patres rectè usurparunt his vocibus? Regula est,
 pueris communissima: Actiua verba omnia Accusatiuos
 adsciscunt. Priscianus autem Sacramentarius, Actiua ver-
 ba cum Datiuo vel Ablatiuo etiam coniungit. Ita scribit:
 Inspiciantur non solùm Grynæi verba, sed attendatur
 etiam eius mens & consilium, & verborum suorum inter-
 pretatio. Multa similia prætereo: nec horum mentio-
 nem vllam facturum eram, nisi illi subinde nobis insulta-
 rent, nunc Hechingense Latinum, nunc solœcismos, nunc
 barbarissimos nobis tribuentes, cum scribunt: Nostras so-
 læcismos & σοφίσματα, iocandi materiam, nescio quibus,
 præbere. Et nemo nostros doctos viros agnosceret, si se-
 mel nomina nostrorum, omisso Doctoris Titulo, scribe-
 rentur.

Pag. 61.

NE autem affectibus aliquid tribuere videar: Ecce, XIII.
 quæ ad laudem Asini vestri faciunt, non dissimulabo.

Indixerat nobis bellum Grammaticale Grynzus, cum scripssisset: [promiscuam vsurpationem harum vocum, in, sub, cum, absurdam esse.] Asinus autem vester, illo hæc in re doctior, largitur vltro, non solum indifferenter vsur-

» pari posse, sed & vetustatem & ipsos Doctores Sacramen-

» tarios has voces promiscuè & sine discrimine (hæc enim

» verba eius sunt) rectè, piè, & verbo Dei conuenienter vsur-

» passe. Addit quidem ille: veteres ad relationem signi & signati respexisse. Sed id ad me non attinet. Præterquam enim quod principij petitio hæc est, ad rem ipsam etiam nihil facit: Sed sufficit mihi, euicisse: has voces promiscuè vsurpare, seipso absurdum non esse: in quo cardo argumenti versabatur.

XIII.

ET hæc quidem minutiora sunt, & Grammaticalia duntaxat, dicamus etiam de cæteris. Contendit rursus: corpus Christi fuisse substantiam in veteri quoq; Testamento. Vbi Caluinum ipsi opponere possem, qui scribit:

» Hodie manducationem esse Spiritualem, quæ tum (in veteri Testamento) nondum esse potuerit. Sed dicat nobis Porphyrus ille, si puer quispiam ex ipso quærat: Cùm omnis substantia aut corporea sit, aut incorporea: Anne corpus Christi corporea vel incorporea substantia fuerit? Quid responsurus sit. Si dixerit corpoream: Ergo visibilem, ex vestra etiam opinione? sed illi opponent ex Evangelio Dominicali: Multi Reges & Prophetæ voluerunt videre quæ vos videtis, & non viderunt. Nisi dicat esse corpus inuisibile: & sic erit Vbiquitarius? Si verò dixerit corpus Christi in vet: Testamen: fuisse substantiam incorpoream: quam erit ridiculus? Quid enim, quæso, est corpus incorporeum? Imò: Si substantia incorporea: aut creator erit, & sic Deus: Aut creatura, & sic Angelus, quomodo ergo homo, aut humanum corpus, sine Natura? Ergo aut Porphyrij arborem corrigat ille, necesse est, aut fateatur, asininum esse responsum, dicere, substantiam esse quæ

quæ nusquam in omni rerum natura extet aut subsistat.

Constanter affirmat: Sacramentum esse in Prædicamento Relationis, sed quàm scitum istud sit, hinc patet, quòd sub nullum genus eorum, quæ ad aliud referuntur, collocari possit. Nam primum genus eorum est, quæ comparantur secundum quantitatem aut qualitatem, secundum maius & minus, aut magis & minus. Secundum, quo continentur ea, quæ vt Agens & Patiens conferuntur inter se mutuò. Tertium eorum, quæ comparantur vt mensura & mensuratum, vel vt causa & effectus. Et ad quod genus, ex his, Sacramentum referet? Id si ostenderit: sine difficultate absurditatis conuinci poterit. Quod cum etiam antea obiectum illi à me esset, etsi tacendo annueret, tamen passim iam sibi sumit, non esse aliam rationem Sacramentorum, nisi relatiuam.

XV.

Petieram, si argumenta nostra assumere vellet, bona fide ageret, nec de industriâ vitiosâ formâ vteretur, quæ sibi euadendâ sine responsione fenestram aperiret ipse. Rudis ille: Postulari à se, quod sit planè impossibile: vitiosarum enim rerum (inquit) vitiosa forma sit necesse est. Ecce rudentes & remos huius Asini. Ego verò putauì, formas sine figuras syllogismorum, in hunc finem inuentas, vt vitium quod in materiâ seu rebus est, ostendi in forma possit. Exemplo rem declarabo. Si sic formem argumentum: Omnis Asinus rudis. Bemlerus est Asinus. Ergo. Istud argumentum Asinus vester vix probabit. Quæro igitur, an aliquod vitium in forma sit? Vtiq; nullum. Est enim in primâ figurâ, in Darij. Sed respondebit ad minorem, per inficiationem. Vitium ergo in materiâ esse, & formam ipsam Argumenti bonam, dicet. Ergo, vitiosa rei, forma esse non vitiosa potest, quod Asinus vester, quæ eius rudera Dialectica sunt, negauit.

XVI.

Quicunq; sese alijs præfert, aliosq; præ se contemnit: is homo ambitiosus est. Id fecit Grynæus. Ergo. Hoc meum

XVII.

meum erat argumentum. Asinus tantum per inficiationem respondet. Et quidem Inficiationem, etiam esse modum dissoluendi argumenta, non ignoro: Sed eam, quæ vel præmissarum altera, aut certè vtræq; negatur. Hic verò ad neutram præmissarum respondens, tantum conclusivem negat. Grynæus, inquit, est ex eorum numero, qui cum singulari modestiâ suum munus obeunt: cum collegis pacem & concordiam colunt: qui nemini se temerè anteponunt. Respondeo. Ego verò minorem argumenti mei prolixè probavi. Quare non ad ea & rem ipsam respondet? Conclusionem enim negare, præmissis concessis, asinorum rudimenta sunt.

XVIII.

DIxeram: verisimile non esse, Christum Metonymiâ vti in verbis cœnæ, & ambiguitate verborum in suo Testamento ludere voluisse. Ille non solum ad omnes Theologos, sed Iurisperitos, Oratores etiam, & Philosophos prouocat. Verùm isto ruditu non opus erat, si in Dialecticis & Rhetoricis præceptionibus vel mediocriter institutus esset. Illi enim Metonymiam inter fallacias quas vocant extra dictionem, referunt: Et captiosæ fallaciæ à dicto secundum quid ad dictum simpliciter, annumerant. Hi vero inter tropos quibus vox à propria & genuina significatione transfertur ad alienam & peregrinam. Apparet igitur rursus, isthæc asinina rudera esse.

XIX.

Prolixè probat: Christum aliquoties in Scriptura, etiam ratione humanæ Naturæ Filium Dei dici. Respondeo. Quis verò hoc negauit? Non hic est status, sed cardo quæstionis fuit: Cum in omni Disputatione cauenda sit amphibolia, & distinguenda ambigua, ne appareat obscuritas: non rectè à vobis factum, qui Filio Dei institutionem S. Cœnæ acceptam fertis, cum aliàs personam secundam Trinitatis, aliàs humanam Naturam, aliàs totam Personam, quæ Deus & homo est, significet. Vagatur itaq;

itaq; extra oleas Asinus vester, dum probat, quæ extra controuersiam sunt: ad rem ipsam verò surdus & mutus est.

Fallaciæ diuisionis me accusat, quòd diuulserim, quæ XX
essent coniungenda, dum seueriter dicta (sic appellat
coniugia) separem à rebus ipsis. Respondeo. Ergò ne,
Asine, coniugia sunt res ipsæ, aut certè rebus ipsis ita co-
gnata, vt ab ijs separari nec possint, nec debeant? Nun-
quid risum tenebitis, Viri Sacramentarij, cum hos ruden-
tes, Asini vestri, aspicitis? Istud certè libenter largior, vos
coniugijs ita hactenus pugnare, vt pro rebus ipsis habere
facile appareat, cum omisissis ipsis rebus, aduersarios con-
iugijs defatigare vos posse credidistis. Sed an coniugia
sic cum rebus ipsis consentiant, vt separari ab ijs, nisi fal-
laciæ diuisionis committas, non possint: de eo lector
eruditus iudicabit.

Tale proponit argumentum Asinus. Quicumq; do- XXI
cet, Deum ea facere, quæ implicant contradictio-
nem, videlicet, vt vnum & idem numero corpus, simul sit
multis locis &c. Is procul dubio negat Deum esse Om-
nipotentem. Ratio: quia illa facere non est potentia,
sed impotentia: vt vno ore fatentur Patres. Atqui De-
um ista omnia facere, docet impiè Iacobus Andr. Ergo.

Respondeo: Si Asinus didicisset Dialecticam, iam sci-
ret, quid essent contradictoria. Aristoteles libro de Elen-
chis Sophisticis ait: Contradictio est, vnius & eiusdem
non nominis, sed rei: quæ in eodem ad idem, eodem mo-
do, & eodem tempore sumitur. Sic Dialectici Regulas
tradunt de oppositionibus: Ex quibus illa prima est: In
propositionibus oppositis eadem sint extrema, de eo-
dem loco, eodem tempore, respectu eiusdem, & sine am-
biguitate intellecta.

Ostendat

Ostendat autem, si potest, Afinus vester, nos eodem modo & respectu eiusdem, illa corpori Christi tribuere? Cùm id non possit: Ego opponam Afino regulam quintam bonæ consequentiæ: Pugnancia non tribuuntur vni & eidem simul, & respectu eiusdem. Quomodo igitur hæc pugnancia fuerint?

XXII.

IBidem, tantùm verso folio, scribit Afinus ille: Aliud esse corpus Christi, quod nos fingamus inuisibile, illocalē &c. Aliud, quod Christus assumpsit visibile, palpabile, locale &c. Respondeo: Si aliud & aliud corpus est: quare paulò antè dicebas, vnum & idem numero corpus nos facere simul visibile & inuisibile? Deinde, si aliud atq; aliud: quomodo contraditio locum habebit, cùm illa esse non possit, nisi in vno & eodem subiecto? Tamen vt Afino vestro satisfiat, quero: An non sit vnum & idem corpus, vnum & idem Afinus, qui nunc definitur, vt quoddam corpus, ratione dimensionum suarum: deinde, vt corpus animatum, quod vegetatur, sentit, loco mouetur? Ecce tibi diuersos non solùm respectus, sed definitiones vnius & eiusdem numero Afini. Quid igitur ad ista rudet Afinus?

XXIII.

SAEpius vnâ & eadem propositione duo connectit, & nobis vtrumq; tribuit: quorum alterum agnoscimus quidem, alterum verò improbauimus semper. Vt cùm ait: nos corporalem & localem corporis Christi præsentiam docere, primùm quidem verè dicit: quia corporalem, id est, veri corporis Christi præsentiam credimus & docemus. Alterum autem, de localitate, semper negauimus. Id autem dolosè facit Afinus, ex captiosa fallacia, secundum plures vt vnâ, propositiones seu interrogationes. Si enim negamus propositionem: simul negabimus quod hætenus docuimus. Si admittamus: tum simul probauerimus, quod hætenus semper reiecimus. Discat igitur Afinus præcepta Dialectica, nec ludat porrò eiusmodi fraudibus, quæ ruditatem ipsius demonstrent.

Pro-

Propositionem (ait Asinus) cuius omnes partes propriae sunt: & ipsam propriam esse, necesse est. At propositionis illius: Homo est Deus, & è contra, (inquit ille de nobis) omnes & singulas partes, propriè accipiendas esse fatemini. Ergò &c. Respondeo: Quoniam tantopere placet vestro Asino, isthæc mysteria, sub leges Dialecticas reuocare: Ergo dicat nobis, cum omnis prædicationi propria ad vnum Modorum ex quinque; prædicabilibus congruat: ad quem modum ex quinque; illis, potissimum referre istam prædicationem velit. Ego interea otiosus spectator sededo, visurus in quem lapidem, ex his quinque; maximè impingere velit.

XXIII.

Nihil necesse esse, ait Asinus, vt in propositione, homo est DEVS, mihi largiatur, hominem & Deum, esse disparatas species. Respondeo: Sint ergo, tua opinione, vna species: & quomodo de se mutuò prædicabunt? Nam quod addit: Hominem illum in Persona verbi subsistere: verum id quidem est, sed tamen non vt accidens inhaeret, sed verè homo & substantia est, cui etiam hominis definitio re ipsa conuenit. Sed id euenire necesse est ijs, qui diuina hæc mysteria modulo philosophico metiuntur.

XXV.

NE Deum figuratum facere velle, existimetur: ait, aliud esse, rem aliquam figuratis verbis exponere, & aliud rem ipsam figuratam seu nudam figuram dicere. Respondeo: Tollat te, qui non nouit. Nam res ipsæ, verbis explicantur. Certè figurata oratio illa est, qua prædicatum non propriè dicitur de subiecto. Vt cum hominem dico Leonem aut Lupum: id propriè loquendo nunquam verum esse potest. Homo enim & Leo, sunt disparatæ species. Figurata autem oratione illa rectè dicuntur: quia interdum homines cum Leonibus aut Lupis multa habent communia. Ita si dicam, propositionem: Deus est homo, & contra: esse orationem figuratam: certe

XXVI.

certè non verè & propriè Deus erit homo, sed tantùm respectu quòdam, & quia quòdam hominis similia Deus habet.

XXVII.

At qui rudis ille: Vocabulum Deus, propriè acceptum, essentiam significat, tribus personis Trinitatis communem. Et vocabulum homo, significat humanam naturam vniversaliter. Nisi ergo vocabulum [Deus] per Synecochèn ad Personam Filij Dei: Et Vocabulum Homo, [ad hoc] indiuiduam referatur, quod Verbum assumpsit: quanta sequentur absurda? Respondeo: Quis verò, nisi imperitus Asinus, vocabulum Deus in propositione: Deus est homo: absolutè accipiet? & non potius de Persona Filij Deis Aut quis nescit, præter Asinos, vocabulum Homo in hac ipsa propositione de hoc indiuiduo, quod Verbum assumpsit in vnitatem Personæ, intelligendum? Quòd si quis vel inscitia vel malitia ludat, Fallacia à dicto secundum quid, ad dictum simpliciter: alia ratione ei obuiam ire poterit. Nam & in alijs propositionibus id interdum fit: nec tamen ideò figuratæ propositiones fingendæ sunt. Non igitur istud magis ad rem facit, quàm illud Casiani, cui libenter subscribimus, quòd videlicet, in Filio Dei Filius hominis, & vicissim, nuncupetur.

XXVIII.

Melanchthonem, nugatur Asinus, Sacramentales prædicationes inter inusitatas non retulisse, sed tantùm personales de Filio Dei, assumente humanam Naturam. Respondeo: Si ita esset, quid ad nos? Asinus vester potius videat, quale sit argumentum eius ab Auctoritate hominis negatum. Sed vt ad rem ipsam respõdeam: Quid si ego ostendam, Melanchthonem siue scientem siue nescientem, etiam Sacramentales prædicationes inter inusitatas retulisse. Etenim rationem redditurus, quare prædicationes de Filio Dei inter Inusitatas referat,

ferat, ait: Quia in hac propositione, Deus est Homo, “
 disparatum de disparato prædicatur, quod alioqui in Na- “
 tura, nec possibile sit, nec vlitatum. Quod si verum est, “
 cum propositionum Sacramentalium prorsus eadem sit
 ratio, in quibus Corpus Christi de pane prædicatur, di-
 sparatum de disparato: an non re ipsa ad Inusitatas præ-
 dicationes etiam Sacramentales retulit?

Philippus, ait Asinus, sententiam suam de tribus illis
 prædicationum generibus, posterioribus scriptis re-
 uocauit. Respondeo: Si id verum est, quare paulò an-
 tè Philippi sententiam sic mitigare ille conatus est, quasi
 hæc non fuisset eius mens & sententia: Videatur pag. 77.
 Falconis &c. Denique, etsi etiam post D. Lutheri obitum,
 cum Philippus iam errorem Sacramentarium, non tan-
 toperè dissimularet, libellus ipsius Dialecticus excusus
 non semel esset: tamen nihil in eo mutatum est, quod
 ad triplex illud Genus prædicationum attinet. Ergò ne
 Philippus sciens & volens tantum errorem scilicet instil-
 lare animis teneræ iuuentutis voluit? Præterea, Victo-
 rinus qui Sacramentarius fuit, etiam post obitum Phi-
 lippi Dialecticam eius Iuuentuti Lipsensij tradidit & pos-
 tea edidit: vbi triplex illud Prædicationis genus reti-
 nuit & illustrauit. Num verò Victorinus Dialecticam
 & contra Authoris sententiam, & propriam suam con-
 scientiam interpretatus est? Et vt vno verbo dicam:
 non propter Philippum istam prædicationum distincti-
 onem retinemus, sed quia res ipsa sic postulat, cum ex
 prædicationes, quas nos ad inusitatas referimus, omni-
 bus Philosophis ignotæ fuerint.

XXIX.

Sæpissimè per ruditatem sumit id, quod in controuer-
 sâ est: petitionem Principij vocant Dialectici. Exempli
 gratia,

XXX.

gratia, pag. 35. probaturus arrogantiam in nobis causam esse metus Synodorum, ait: Certo certius est, eandem esse causam contemptus & metus Synodorum in Vbiquitarijs, quæ fuit in Nestorio. Ratio est, inquit: Quia Vbiquitarij ijsdem planè sunt moribus, quibus fuit Nestorius, & eadem planè est doctrina. Respondeo: Cùm verò nos rationem Maioris non minus negemus, quàm ipsam Maiorem: quare ille sumit potius, quàm probat id, quod nos nunquam admittere, non ignorat? Sic pag. 49. probaturus, Patres non vfos ijsdem aut similibus phrasibus, quas

- Palinodia Berengarij habeat, sic argumentatur: Patres,
- aut consubstantiationem approbarunt aut oppugna-
- runt. Si approbarunt: tunc cum Palinodia illa locuti sunt.
- Si verò oppugnarunt, ut certè oppugnarunt: quare dicis,
- illos cum Palinodiâ locutos esse? Hic videris, neruum argumenti esse, an Patres oppugnarint, veram præsentiam corporis Christi cum pane, in S. Cœnâ, quam ille per calumniam, consubstantiationem vocat. Id cùm probare non possit: sumit, tanquam, pro confessio, cùm in eo omnis cardo controuersia consistat. Similiter pag. 89. grauissimè, inquit de me, peccas in Deum ipsum, quòd ex nostrâ sententiâ, quæ verbo Dei fulcitur, falsum concludere tentas. Respondeo: Hoc ipsum queritur, an vestra sententia falsa sit verbo Dei? Quòd ille sumit, sed nondum probauit. Quomodò enim ex verbo Dei falsum sequi possit, cùm sit ipsa veritas, ex vero autem nihil nisi verum sequatur? In hanc sententiam alia plurima transeo.

XXXI.

VT rudicatem suam magis patefaciat: quæ per Ironiam à me dicta sunt, ille tanquam hypothesin certam arripit, & nescio quæ absurda nescit: fallaciam Accentus vocant Dialectici. Ut cùm dico: Delapsi de tertio cælo, seilicet Sacramentario (nam de Sacramentarijs, & in specie, de Nic. Hemingio, dixeram) ille colligit: cælum itaq; certum locum esse, me fateri, contra doctrinam Brentij. Sed hæc rudimenta sunt, Asinis non indigna.

A Sacramentis argumentatur ad verbum scriptum, tanquam à paribus aut similibus. Sic enim inquit: Si Sacramenta ideo nuda Symbola sunt, quia in eis nihil amplius, quam in simplici verbo præbetur: quid restat, quam vt dicas, etiam ipsum verbum Dei vacuum & inane quiddam, hoc est, falsum & mendax esse? Respondeo: Regula de Similibus est: De similibus & paribus idem est iudicium, quando ratio est similis: sed hic ratio est dissimilima. Verbum enim, Christum cum beneficijs offert auribus & fidei. Eucharistia autem offert cum externis signis, pane & vino, corpus & sanguinem Christi (sicut verba Institutionis perspicue docent) ori, vt edantur & libantur: Accipite, Edite, Bibite &c. Cum itaq; tanta sit dissimilitudo: a finaliter ille colligit à Sacramentis ad ipsum verbum.

Nunquam penè mea argumenta, debitâ forma, assumere potest, tanta eius est inscitia. Exempli gratia: Dixeram: Quicumq; literis & manu sua, de cõsensu in doctrina testatur, & in eius rei fidem, etiam locum Professoris in illa scholâ exoptat: is non potest dici alienus esse ab ea doctrina. Grynæus, de suo consensu, literis & manu sua, ad Præceptores suos testatus est, & locum Professoris, in ea Academiâ optauit. Ergo. Id ille sic assumit: Quicumq; literis testatur, se ex ijs controuersijs velut tricis, non posse se extricare, quæ inter se & Iac. And. agitantur: eum necesse est idem sentire, cum Iac. And. At Grynæus literis testatus est, se ex illis tricis non se posse extricare. Ergo. Aliud Exemplum. Quicumq; eodem tempore, de suo consensu, sua manu ad Præceptores, testatur, & simul contrariam doctrinam se amplecti, ad alios non dissimulat: is calidum & frigidum simul ex vno & eodem ore efflat. Grynæus, etsi sua manu ad Præceptores Tubingenses de consensu testaretur: tamen affirmat, se etiam tum temporis ad alios doctrinam Calvinisticam, professum. Ergo. Id ille sic assumit: Grynæus eo tempore, quo Tu-

bingâ discessit, & Rôtelam venit, idem sensit cum Tac. And. ac idem fatetur, se aliquantò pòst piam (Sacramentariam) doctrinam amplexum, & professum. Ergo, simul calidum & frigidum ex eodem ore efflat. Aliud Exemplum. Scripseram: Quicumq; Christianum se dicit & Christo contradicit: is falsò de hoc nomine gloriatur. Gryneus Christianum se dicit, & Christo contradicit. Ergo. Minorem probavi, quia negat veram præsentiam Corporis & Sanguinis Christi in Cœna, dum Metonymiam fingit in verbis Cœnæ, qua tantum nomen rei signatæ signo tribuitur. Et doctrinam de vera & reali seu substantiali præsentia, Capernaiticam vocat & fermentum pestilens &c. Id ille sic assumit: Gryneus dogmata Iacobandrica improbat, eaq; suis coloribus depingit. Ergo non est Christianus. Aliud Exemplum. Argumentum meum fuerat: Quicumq; argumenta Aduersarij de industriâ vitiosâ forma assumit, vt ea deinceps eludat, ne respondere cogatur: in eo meritò desideratur fides. Hoc facit Gryneus. Ergo. Id ille sic assumit: Gryneus pertrahit sophismata ad suas certas fallacias, sicut fugitiua mancipia ad suos heros. Ergo. Sic pluraq; omnia assumit, ita vt scias semel, quoties Asinus argumentum aliquod in forma proponit, toties id ab eo sine per inscitiam, siue per malitiam in fraudem meam factum.

XXXIII.

QVomodo debitum centum florenorum cum Sacramento conferam, miratur Asinus, & ridet, cum toto genere differant. Respondeo. Non Sacramento, sed promissionem, quæ facta est in Sacramento, & iam cadit in debitum, vt vulgò loquuntur, cum illo debito contuli. Quod verò ait: Ea quæ toto genere differant, nullo modo comparari posse: agnosco ruditatem Asini, qui quod dicit, neq; didicit neq; intelligit. Si enim simpliciter, genere differentia, non posse comparari contendit, quàm absurdum est? Etenim Asinus & truncus genere differunt: nisi putet Asinus truncum quoq; esse animal. Quis verò neget

neget illa duo inter se conferri posse, nisi qui Asinus & truncus fuerit? Si verò de ijs loquatur, quæ propriè toto genere differre dicuntur: Asinina aures prominent. Cùm enim eorum quæ toto genere differre dicuntur, non sit vna ratio (nam alia genere Dialectico, alia physico differunt) quare non distinctè loquitur? Certè mortale & immortale, si dicam toto genere differre rectè dixerò. Rursus si non differre toto genere dicam, num verò erra-vero? Quod itaq; ista, ex ruditate confundit ille, Asinum se esse ostendit. Et vt paucis me absoluam: si tam peritus esses literarum sacrarum, quàm rudis es, simul & audax, deprehendisses, quoties Prophetæ, Christus, Apostoli, res quæ generibus discrepant, inter se conferant, quos tu sarcasmo Sacramentario [ô ingeniosam & Vulcaniam similitudinem] explodis? Sed vt tibi aliquid pro ingenioso tuo figmento reponam: si scire velis, quorum sint ingeniosiores similitudines, cogita de tuis Sacramentarijs, quorum aliqui doctrinam de Persona Christi, & S. Cœna, excrementis Sathanæ, duobus pilis caudæ equinæ, diuinam Naturam Christi, suis posterioribus, ora Christianorum in actione Cœnæ, posterioribus suorum scortorum, compararunt. Ista verò Afelle, speciène, an genere differant aut conueniant, expende.

Videamus etiã, quanta eius in Rhetorica sit eruditio. Figura Rhetorica non inustata est, quam Præteritionem vocant: qua illud ipsum, quod se præterire velle simulant, dicunt: id eam ob causam, ne si apertè hoc dicere velle intelligantur, ad probationes adigantur. Asinus vester dum non intelligit figuram, præterit, quod dicendum erat, & quod probasse videri vult, ita dissimulat, vt probationem subterfugere velle facilè appareat. Probaturus enim Minorem sui argumenti, qua dixerat, D. Iacobum legitimam Synodum omnibus artibus impedire, tali demonstratione per præteritionem vtitur: De Synodo verò,

XXXV.

verò, inquit, quid attinet multa dicere, quàm studiosè, quàm astutè, quantis conatibus, & calumnijs eam hæcenus impediuiti? Hæc est probatio Minoris eius. Ecce quàm erudito colore Rhetorico, scilicet, & inuersa præteritione, onus probandi declinet & subterfugiat?

XXXVI.

CUm continens pro contento, & vicissim, sumatur Metonymiam esse, Asinus scribit: Etsi autem non ignorem, magnam esse inter Metonymiam & Synecdochen cognationem: tamen cum res quælibet ad propriam suam sedem & classẽ referenda sit: nisi Asinus esset, ad Synecdochen meritò retulisset, eam scilicet: de qua in sequentibus plura dicam.

XXXVII.

Lutherus (ait Asinus) constanter docuit, prædicationes Sacramentales esse figuratas & tropicas, dum Synecdochen in verbis Cœnæ admisit. Ideo D. Iacobo non benè cum Luthero conuenit, qui illas inusitatas, non figuratas esse scribit. Respondeo: Nescit Asinus quid sit tropus: qui scilicet mutat significationem vocis in alienam & peregrinam. Verùm eiusmodi Synecdochen & tropum Lutherus nunquam probauit, sed Grammaticam, quæ retinet vsitatam significationem vocis. Sic ipse Lutherus, quod ruditas Asini ignorat, scribit: Eiusmodi rationem loquendi, qua de rebus diuersis, tanquam de vnâ, verba fiunt, vocant Grammatici Synecdochen: (Grammatici inquit Lutherus) & valdè, inquit, vsitata est, non in scriptura tantùm, sed in omnibus etiam linguis. Non igitur tropum admisit Lutherus, sed vsitatam & communissimam loquendi formam in omnibus linguis retinuit, quam Grammatici Synecdochen vocant.

XXXVIII.

EAdem etiam in Mathematicis & Physicis Asini illius est ruditas. Dixeram enim, Paulo in terris commoranti, visum Christum: cum verò oculi nostri vsq; ad summum & vltimum cælum penetrare non possint: sequi, Christum

rum Paulo fuisse adeò propinquum, vt oculis suis illum in carne coràm intueri potuerit, & sic, & in cœlo, & alibi, atq; in duobus diuersis locis simul. Asinus negat consequentiam. Ergo dices, inquit, Solem & reliqua sidera, quæ nobis quotidie apparent, quoq; in his terris præsentia esse? Eruditum sanè & Asino dignū responsum. Dicat enim ille, quæ sit proportio stature humanæ ad vniversam terrâ? Atqui Ptolemæus & Mathematici docent, solem centies sexagesies sexies terra maiorem esse, quæ erit igitur proportio Corporis Christi ad Corpus Solis? Sic stellæ sextæ & minimæ magnitudinis, dicuntur decies octies maiores globo terreno: & tamen propter remotionem longiorum, illæ, vt caput humanum, aut Argolici clypei instar, hæc verò, tantùm vt puncta Cœli apparent. Quæ igitur esset comparatio Corporis Christi ad illa maxima sidera, taceo iam quòd Corpus Christi tantò remotius à nobis est, quantò supremum cœlum longiùs à nobis abest, quàm orbis Solis, & aliorum Planetarum. Ecce rudentes & remos Asininos Sacramentarios.

EVndem Christum, pro ratione diuersorum obiectorum, diuersimodè operari posse, hoc est, in pijs salutem, in impijs iudicium, dixeram, cùm etiam in naturalibus agentibus id eueniat, vt vnus & idem Sol induret lutum, & ceram liquefaciat. Respondet Asinus: Simile meum petere principium: cùm constet ceram & lutum eodem modo comparata esse ad percipiendum calorem Solis: fideles verò & infideles sibi inuicem ratione priuationis opponantur. Respondeo: Etsi non satis intelligam, quomodò ex his petitionem principij probare velit aut possit: tamen vt quantus Philosophus sit, videatis, cogitate quid illud sit, quod scribit: Ceram & lutum eodem modo ad calorem Solis percipiendum comparata. Didicisset Asinus saltem ex suis Philosophis, Victorino in primis, qui alibi sic scribit: Lutum habet humiditatem aque-

XXXIX.

am, cera aëream. Est autem magna dissimilitudo aqua
 & aëris, ideo non mirandum, ceram liqueferi, cum sit
 corpus aëreum, & lutum indurari radijs solis, humore
 absumto. Quomodo igitur eodem modo ad calorem So-
 lis comparata sunt?

XL

IN studio Iuris etiam quantum profecerit Afinus vester,
 Cognoscite. Petij ab illo, ut quod dixerat de D. Beurlino,
 p. m. vnico verbulo aut syllaba vnica ex eius opusculis
 doceret. Id cum calumniator non posset, hoc tantum re-
 spondet: Nos contra, ait, iure nostro à te postulamus, ut
 nobis locum vel apicem è scriptis Beurlini proferas, quo
 Vbiquitatem ille probârit. Respondeo. Et quodnam
 est illud ius vestrum, profectò iniquissimum, ut quod non
 Actori, sed Reo probationes defert? Beza certè qui ma-
 gnam ætatis partem in Iuris studio transegit, ut etiam cau-
 sas egissè dicatur, prius quàm sese tumultuariè Theolo-
 gia ingessisset, aduersus D. Brentium p. m. scripsit: Af-
 firmanti non neganti probandi onus incumbit. Afinus
 igitur loquitur de rebus, quas non intelligit: & suorum
 etiam censura & iudicio condemnatur. Deinde ostende-
 ram etiam ego, D. Beurlinum, Confessionem nostrarum
 Ecclesiarum de Persona Christi & Cœna Domini sua ma-
 nu subsignasse: quæ ante annos penè triginta sit facta Iuris
 publici, de qua vestri scripserunt, esse Hechingense Lati-
 num. Ergo etiam Iure vestro feci, quod volebat. Quare
 igitur Afinus non responderet? Anne & illud Iure vestro li-
 cet, diffamare mortuos, & coram nullo iudice superstiti-
 bus velle respondere?

XLI

SED videamus potius quantus & qualis Theologus sit.
 Passim nobis eõsubstantiationem tribuit Afinus. Cum
 enim dicamus, panem & Corpus Christi esse vnũ quiddã
 in Sacramento: ille eõcludit, ergo substantialiter sunt vnũ.
 Ita etiam ego dicam *λόγος* & caro sunt vnũ quiddam in
 Christo. Ergo substantianter vnũ? Afine, Personæ S. Tri-
 nitatis sunt vnũ substantialiter: verbum & caro in Chri-
 sto,

Ho, sunt vnum personaliter: Panis & Corpus Christi in S. Cœna sunt vnum Sacramentaliter: quemadmodum Bemlerus & ruditas eius, sunt vnum Afinaliter.

Capernaitas nos vocat centies penè, & posteros Capernaitarum, nepotes illorum, & sobolem, atq; similia. Sed nescit Afinus, quæ Capernaitarum opinio, & quis error fuerit. De ijs enim Augustinus inquit: Durus est hic sermo, aiunt Capernaite, quasi hoc disponderet Iesus, carnem, quam indutum erat verbum, velut in frusta concisa distribuere credentibus. Et alibi: Carnem intellexerunt Capernaitæ, quomodo in cadauere laniatur, aut in macello venditur. Et Cyrillus: Ad immanes ferarum mores vocari se à Christo arbitrabantur, incitariq; vt vellent crudas hominis carnes manducare, & sanguinem bibere: quæ vel auditu horribilia sunt. Ostendat autem Afinus, quænam nostrum tale quid scripsisse: aut certè ruditas eius Afina luce meridiana clarior omnibus erit.

XLII.

Tract. 27. In Ioannem.

Lib. 4. in Ioan.

cap. 22.

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

“

XLIII.

Define, inquit ad me, manducationem Sacramentalem signo & re signata definire. Respondeo: Define imperitus Afinus esse, & da operam, vt ampliùs in Theologia proficias. Si enim non his duobus: ergo alterutro, aut fortè nullo horum, Sacramentum & Sacramentalis manducatio definietur. Irenæus lib. 4. cap. 34. ait: Eucharistiam duabus rebus constare, terrena & cœlesti: id est, signo & re signata. Augustinus ait, hoc Sacramentum duobus confici, duobus constare, visibili elementorum specie, & invisibili Iesu Christi carne & sanguine. Sed Afinus ait: definant illi duabus rebus Sacramentum definire, cum Afinis Sacramentarijs altera sufficiat.

XLIII.

Scribit etiã, pane obsignari corp⁹ Christi in cœna. Quis autè ex vetustate inquã sic scripsit, aut locutus est? Corpus Christi obsignatur per panem? sed potiùs per Sacramentū Corporis & Sanguinis Christi in Cœna, obsignantur nobis pmissioes de gratia Dei erga nos, & peccatorū remissione gratuita. Sed Afinis signū obsignat rem signatā:

vt iam dicendum fit: Hoc est Corpus meum, id est, hic panis obfignat Corpus meum.

XLV.

Scripserat Zuuinglius: Panem Cœnæ præter panem nõ esse quicquam amplius. An verò, rudit nunc Asinus, tu signum pro re signata habendum putas? aut dic, an vllõ modo signum & res terrena, aliud nisi res terrena & signum esse possit? Respondeo: Dic tu, an Asinus aliud, nisi Asinus esse possit? Christus dicit panem hunc esse Corpus suum: hoc est amplius, hic panis scilicet Sacramentaliter est Corpus Christi. Augustinus inquit: Accedat verbum ad elementum, & fit Sacramentum, hoc iam erit amplius hic panis. Sed Asini Theologici rudunt: etiamsi verbum accedat ad elementum, tamen elementum nihil esse aliud, nisi nudum elementum, cur igitur nuda signa vos in S. Cœna docere negatis?

XLVI.

Dixerant Sacramentarij, ludere nos, quando scribitur: Corpus Christi realiter adest in Cœna, & adest in Mysterio. Respondi: Similiter & ludum dicendum, si quis dicat, Christum reuera assumisise hominem: & quod verbum caro factum sit, esse mysterium: Respondet ergo Asinus: Scitè profectò & festiuè ludum ludo accumulās, scilicet nihil interest inter vsũ vocabuli Mysterij, quando de Sacramentis, & quando de Incarnatione Filij Dei dicitur? Nihil autem intererit, si probaueris Christi Corpus eodem modo copulari cum pane, quo in vna Christi Persona, duæ Naturæ vniuntur. Videte eruditam responzionem Asini vestri: Non est eadem ratio vnionis signi & signati in Cœna, & Naturarũ in Christo: Ergo hæc vnio non est, nec debet dici Mysterium. Sic tres Personæ Trinitatis, non vniuntur eodem modo, quo duæ Naturæ in Christo, aut panis & Corpus Christi in Cœna: Ergo nullum est in ista vnione Mysterium. Et quomodo Christus & Ecclesia erunt magnum Mysterium, siue Sacramentum, cum

cum hoc nomine cum nullo horum modorum comparari possit?

Nondum eò usque profecit Asinus, ut doctrinam nostrarum Ecclesiarum, quam tamen oppugnat, intelligat. Nunc enim nobis tribuit, quod doceamus, proprietates Diuinitatis inesse humanæ Naturæ: nunc, quod præsentiam Corporis Christi in Cœna localem credamus. Et centies repetit: nos scribere, Corpus Christi esse in pane, sicut pecunia sit in loculo, vinum in cantharo, auena in sacco, infans in cunis, & similia infantilia. Nunc ait, nos docere, humanam Naturam Christi, in se, ex se, propter se adorari. Nunc ait, nos non negare panem & vinum esse memorialia Corporis & Sanguinis Christi. Et huius generis propè infinita: ut vix vlla sit pagina, qua ruditatem & imperitiam suam non prodat. Ostendat autem, si Asinus esse nolit, nostros tale quid scripsisse: quod quum nunquam possit, quis non videt, illum controuersiam nostram nondum intelligere, sed Asinum, quod dici solet, in vnguento esse.

XLVII.

Conuitiorum Grynæi tantum cumulum congepsi ex Apologia, quantum vix vna nanis vehat. Ad illa respondet Asinus: esse seueriora dicta. Respondeo: Si conuitia & seueriora dicta vnum & idem sunt: quare conuitiari prohibet Scriptura, seueriter autem reprehendere vitia, non prohibet? Extant certè Prophetarum, Christi, Apostolorum, Stephani martyris, & aliorum multa seueriter dicta: sed plurimum illa absunt à conuitijs. Quod vel ideo monere Asinum volui, ut intelligat, quanto iudicio exempla Davidis, Samuelis, & aliorum citauerit. Nam ut ex 14. antithesibus, nunc vnam tantum repetam: pag. 31. Apolog. sic scripserat Grynæus: Ubiquitas vnum & eundem hominem concionatorem Ecclesiasticum, Confiliarium aulicum, Bebenhusianum Monachum, Professore, Venatorem, volaterranum, Metiochum denique facit,

XLVIII.

cit. Dicite autem vos per conscientiam, quid ista ad rem faciunt? Aut quid docent? Vel quid ædificant? Aut quem emendant? Nam vt de D. Iacobo Andree, optimo & humanissimo viro, vtilissimis eius laboribus, & summis in Rempublicam Christianam meritis, propter quæ tamen ab hoc ingrato homine conuitijs proscinditur, nunc nihil dicam: ostendatur eiusmodi leuitas in Dauide, Samuele, aut Eliã, possem id generis sexcenta adferre, sicut in scripto meo ad Grynæum videre est. Iam tantum dicit esse seueriora dicta. Imò audite aliud, me, cum ista dicam esse conuitia, ait peccare ignoratione Elenchi. Nam ista acria & mordentia remedia non pugnare cum charitate, sed ex animo candido, & gemina Charitate ardente proficisci, & conuitorum illorum finem esse conuersionem hominis & salutem. Respondeo: Certè libenter fateor, me Elenchum istum ignorare: & nunc demum intelligo, quare in conuitiando adeò frequentes sint Sacramentarij, scilicet ne putentur mali Dialectici, & qui ignorant Elenchum: Imò & candorem suum hoc modo nobis probent, & animum gemina Charitate ardentem. Et quare malè audiunt in Scriptura conuitia, cum sint remedia salutaria, etsi acria & mordentia, tamen conuersionem & salutem hominis operantia?

XLIX.

Iubet me ex Scriptura ostendere, ignem Babylonicum simul vsisse, combussisse, & non vsisse, non combussisse. Hic Rhodus, hic saltus (inquit) Andræa. Et addit: Si dixeris illa duo contraria realiter simul fuisse, helleboro tibi opus esse iudicabunt omnes sani. Respondeo: At tibi non tam helleboro, quam maiori diligentia in legendis Sacris Biblijs opus esse iudicabunt omnes sani, qui isthæc tua legerint. Nam Spiritus Sanctus vtrunq; simul realiter factum docet, Dan. 3. Dum ostendit ignem illum non solum ligna & reliquam materiam, sed etiam vincula quibus illi colligati erant combussisse, & eundem simul nihil

nihil potestatis in corporibus eorum habuisse, sic quidem, ut ne capillus capitis eorum adustus, nec odor ignis per eos transferretur. Qua de re saltem Bullingerum impetravit Asinus consulisset, qui ait: Vincula illa dissolverat vis ignis, quæ interim nullam in Corpora eorum vim habuit. Et rursus: Ignis Dei Martyres planè non adurit, & IDEM ignis persecutores Martyrum prorsus comburit. Nam propter electos, Deus creaturis mutat naturam, &c. Et quidem Danaus, illud eodem MOMENTO factum esse ait, sic ut prorsus tollatur omne ambiguum. Ecce Rhodum tibi, Asine, ecce saltum. Tu verò ne saltata per tria, sed singula diligentius posthac Bibliorum inspice folia.

DEum naturas rerum si velit mutare, quod ille negat, exemplo ignis Babylonici & ferri natantis ostendit: ille cum ad rem respondere non possit, inuertit statim. Si, inquit, ad rem respondere, si contradictionem tollere volebas: dicendum tibi erat, utrum ferrum simul nataret, & non nataret: ignis eodem momento vsseret & non vsseret, combusserit & non combusserit. Si enim simul illa fuisse negaueris: quid faciunt ad tuum figmentum (inquit) quo Corpus Christi visibile simul & inuisibile &c. fingis? Huic non est dissimile quod pag. 85. scribit. Cum enim dixissem, non sequi: illud hoc modo non est, ergo nullo modo. Quemadmodum non sequitur: Prætor in rubris caligis non est in balneo: Ergo prorsus in balneo non est. Habere enim Deum alios etiam modos & rationes. Respondet Asinus, mutando statum: potestne vlla ratione fieri, ut prætor vno & eodem tempore, sit re ipsa indutus caligis, & non indutus: si affirmas, inquit, pueris fabulæ: si negas, qua fronte affirmabis Corpus Christi vno & eodem tempore re ipsa visibile & inuisibile &c. esse? Sic Asinus. Respondeo. Primò de igni iam dixi. Deinde istæ hæc non in hunc finem à me prolata sunt: cur igitur per inscitiam aut malitiam statum inuertis Asine? Et tamen

vt ostendam vobis Asininas illius aures: Age, Scriptura inquit Christum, non Angelos, sed semen Abraham assumis-
se: sic nos respondemus, Christum non ignem, non fer-
rum, non Asinos assumisisse, sed verã carnem, quã ex vni-
one illa, per communicationem proprietatum diuina-
rum, etsi non subiectiue, verè tamen & realiter id conse-
cuta est, quod neq; ignis neq; ferrum aut consecuta sunt,
aut consequentur vnquam. Hęc ratio diuersitatis est Asi-
ne.

L I.
Act. 23.

Quod Scriptura ait: Dominũ astitisse Paulo: id Gual-
terus ad Angelum retulerat. Illud vt defenderet Asi-
nus, ait: sæpius in Scriptura ipsum Iehouam Angelum dici.
Respondeo: Id non ignorabam. Sed si tantus est
Theologus: in Nouo Testamento, & in Actis, & in hoc lo-
co, Christum angelum dici, illud ostendat. Christus An-
gelus dicitur in veteri Testamento: quia erat promissus
Messias, cuius aduentus expectabatur. Iam autem exhi-
bito Christo, eum Angelum etiamnum dici: id si possit,
doceat ex Scriptura.

L II.

VT interpretationem Gualteri confirmaret: post mul-
tas nugas tandem Scripturæ autoritatem profundis-
simus Theologus profert. Et quid opus est multis, inquit:
Paulus hanc ipsam interpretationem (Act. 23.) suo calcu-
lo haud obscure confirmat, dum capite 27. quomodo sibi
Dominus (Act. 23. nam de hoc loco disceptamus) appa-
ruerit, his verbis exponit: Astitit mihi hac nocte Angelus
Dei, cuius sum ego, quem etiam colo. Tu verò Andrea
vicissim tuæ Eutylianæ explicationis, Paulum, si potes,
testem profer & autorem ad hunc modum. Sic ille. Ecce
autem lector humanissime, quantum referat (vt ille di-
cebat) benè lectum esse in Bibliis, vt Scripturam per Scri-
pturam interpreteris & confirmes. Et quis dubitat de Asi-
ni nostri explicatione? Vtrobique enim fit mentio noctis,
vtrobique vtitur Scriptura verbo assistendi. Et cum priori
loco

loco dicat Scriptura, nocte sequenti: in posteriori verò, in nocte hac: an non iam extra controuersiam est, illam esse hanc ipsam alterius diei subsequenter noctem, & sic de vna & eadem apparitione vtrunq; locum accipiendum? Videsne, lector candide, acumen ingenij Asinini? Atqui hinc apparet, quid Asinis eueniat Scripturam citantibus. Quòd enim Dominus Paulo assistisse legitur Acto. 23. id in castris Lysianis accidit. Sequenti die facta est coniuratio 40. virorum, qui Paulum interficere decreuerant, si ad iudicium produceretur. Insidijs per Pauli sororis filium detectis, curat Lysias, Paulum Cæsaream ad Præsidentem deduci: & quidem illa nocte Antipatridem adhuc mittitur, postea Cæsaream, sed nihil horum accidit, quòd de Angelo, 27. Acto. scribitur. Felix cum audisset Paulum, custodiri eum iubet, donec accusatores Hierosolyma veniant: quòd post quinq; demum dies factum est; ubi audita accusatione & responsione Pauli, Felix differt sententiam vsq; ad aduentum Lysia. Post aliquot dies cum vxore Drusilla rursus audit Paulum, & id ipsum postea aliquoties, quòd speraret, se pecuniam ab eo accepturum, donec post biennium demum successorem acciperet Festum. Hic post triduum Ierosolymam ascendit: rogatus à Iudæis, negat se Paulum eò adducturum: sed iubet, vt mittant aliquos ad cognitionem causæ Cæsaream: & cum dies decem circiter ibi commoratus esset, venit Cæsaream. Postridie ad tribunal citatur Paulus, & post aliquot dies rursus cum Agrippa rege & eius coniuge colloquitur. Verùm quòd Cæsaream appellasset: nauì imponitur, vt Cæsari sistatur. Quantum autem temporis elapsum interea sit, vsq; ad apparitionem illà Angeli, historia Actorum non meminit. Refert tamen Paulus, sustinuisse ipsos in diem 14. dierum. Isthæc verò omnia, quæ triennium, circiter, postulant, dum ad vnum diem Asinus vester refert: an non annum magnum Platonis computare videtur? Ecce ruditatem & profectum Asini in Scripturæ le-

ctione. Quòd si huic malo remedium adferre volueris, illud fuerit, vt dicat, se non de eadem, sed diuersis atq; distinctis visionibus accipere. Sed respondebo: magnum esse Asinum. Tale enim erit argumentum: Act. 23. dicitur Dominus alitisse Paulo. Atqui Actor. 27. Angelus dicitur alitisse. Ergo Dominus ille est Angelus. Respondeo: Ex paris particularibus nihil sequitur, nisi quòd argumentum extractum sit ab Asino.

LIII.

SI (inquit Asinus) differunt hæc propositiones: panis est Corpus Christi: & panis significat Corpus Christi: necesse est, vt hæc quoq; differant: circumcisio est fœdus: circumcisio est signum fœderis. Agnus est transitus: agnus est signum seu memoriale transitus. Ratio est: vtrinq; sunt locutiones Sacramentales, idcirco eodem modo intelligendæ. Respondeo: Nego consequentiam: nam ratio consequentiæ est falsa, quòd vtròbq; sint locutiones Sacramentales. Asinina igitur argumentatio est, quæ sumit pro confesso, quòd non ignorat iure negari posse, & hæcenus ab aduersa parte negatum esse. Deinde, etsi maximè essent locutiones Sacramentales: tamen ingens est inter has locutiones discrimen: Circumcisio est fœdus: Circumcisio est signum fœderis: sicut & in altera. Circumcisio enim, si de ipsa ceremonia accipias: non est fœdus, nisi accedat verbum & promissio. Neq; Scriptura dicit, Circumcisionem, hoc est, nudam illam ceremoniam, pactum aut fœdus esse, sed signum fœderis. Si autem accedat verbum ad externam ceremoniam, & promissio facta Abrahamo: tum verè est fœdus & pactum, inter Deum & posteritatem Abrahamæ. Sic Agnus, non est transitus, neq; Scriptura sic loquitur: sed victimam transitus Domini appellat. Ideoq; quòd Asinus vester sumit tanquam concessum: non solum non largimur, sed ex Scriptura nunquam probari posse dicimus.

LIIII.

PAg. 4. Complementi, vt ostendat non ludere eum qui Tropis & Metonymia vtatur: adducit exemplum Circumcisionis

circumcisionis, quæ fœdus: & Agni paschalis, qui transitus Domini: & Arcæ propitiatorij, quæ Iehoua appelletur. Respondeo: De Circumcisione & Agno paschali iam dixi. De Arca autem constat, non fuisse signum rei signatæ absentis, sicut panis Cœnæ Domini, absentis Christi Corporis signum à vobis fingitur: sed alligat ad hanc Arcam Dominus suam præsentiam verbo suo & promissione. Cùm igitur ingens discrimen sit, perperam ab Asino huc refertur: quæ ideo Arca testimonij dicta est, quòd Deus ibi præfens testetur de sua voluntate, expresso verbo. De quo Beza tuus te admonere potuisset, qui scribit: Deum propitiatorio fuisse præsentissimum.

PRODIGIOSAM vestram (rudit de nobis Asinus) vnionem Sacramentalem non ignoramus, qua fingitis, Corpus Christi substantialiter in pane esse. Quæ si vera est vnionis explicatio: concedatis oportet, Corpus Christi cum omnibus arborum folijs, omnibus cantharis ceruissarijs, cum omnibus deniq; Creaturis Sacramentaliter vniri, quia in ijs non minùs à vobis constituitur, quàm in pane Cœnæ. Respondeo: Concedatis oportet, Viri Sacramentarij, Asinum vestrum non intelligere discrimen inter præsentiam Personalem, & Sacramentalem. Vnde Asinaliter sic argumentatur: In Cœna Domini præfens est Corpus Christi Sacramentaliter. Atqui in alijs etiam locis præfens est. Ergo Sacramentaliter. Respondeo: In prima figura cùm Maior non est vniuersalis, non procedit argumentum. Et Lutherus responsionem, eiusmodi Dialectico dignam, scriptam reliquit: Audi ergo (inquit) tu porce, canis, fanaticæ, aut quisquis fueris, insulse Asine, (ecce Lutherum verum vatem) etiamsi Corpus Christi sit in omnibus locis, non tamen tu statim illum deuorabis &c. Quid ita? Quia aliud est Deum esse præsentem: aliud tibi esse præsentem. Quòd itaq; ratione Personalis vnionis alijs locis etiam præfens est: hoc minus est,

LV.

est, quàm in Coena, quòd in hac Sacramentaliter, & mihi præfens est.

Hactenus de probatione Minoris: ex qua perspicuum esse puto, tantam esse vestri Asini ruditatem & inscientiam, vt ab Asino lana potiùs, quàm ab illo solidum & eruditum responsum expectari possit. Quod si fortè meum vobis non improbatur consiliù, libenter communicabo. Retrahatur Asinus ad triviales, vt discat priùs, quàm alios docere conetur. Quòd si dixeritis: quis Asinù Lyram, quis Asinù sub freno currere doceat? Respondeo: Memini me legere, Asinum auditorem fuisse Ammonij, præstantissimi Philosophi, & quidem Porphyrij illius, in primis autem Origenis condiscipulum: nolite ergo de Asino vestro omnem prorsus spem abijcere. Si verò isthæc ratio vobis non placeat: saltem eum porrò nobis adeò rudem & imperitum non obtrudatis, alioqui aliud responsum à me non accepturì, quàm illud Ciceronis in Pisonem: *Quid nunc, Asine, ego te literas doceam? non verbis hic opus est, sed fustibus.*

Secundum argumentum.

Qui ignauior est quouis Asino: non immeritò Asinus dicitur. Talis est vester ille. Ergo. &c.

Probatio Minoris.

- I. **C**vm nemo esset, qui Asinum commendatione aliquadignum existimaret: ipsemet prodit suas decantaturus laudes, & præfatione sua se ipsum prædicans, ait: Deus Grynæo hoc bonum concessit, vt Discipulos habeat, qui sine negotio Coccysmos Vbiquitariorum coherceant, refutent atq; conuincant. Quomodo autem illud (sine negotio) verum sit, accipite. Circa finem Ianuarij Anno 85. iam prodierat Cuculus Calvinisticus, cùm ille vix ad initium Septembris mutilum & crudù Falconem emitteret.
- Miserico-

Misericordia motus, ex abundantia sex integros menses adhuc ei largitus sum, ut nudum Falconem qualitercunque vestitum absolueret: ille alij super sex mensibus sibi sumtis, tandem vix post sesquiannū & amplius, istum infelicem partum edidit, quem reuera Asinum auem dixeris. Ecce Asinum citum & expeditum? Mirum, nisi à suo principe citis equis atque quadrigis iungatur.

Scriptum D. Iacobi Andreae, ait, adeo esse immoderatum, adeo conuictis refertum, ut verè affirmare possit, post homines natos nullum tale editum. Respondeo: Sed quare adeo ignauus est Asinus, ut ista non saltem ex parte commemoret, atque gustum aliquem lectori exhibeat, sicut à me factum est de conuictis Grynai, nisi quod non potest, sed fingit, sed mentitur conuicta. Scripserat idem de Confutat: D. Iacobi, Grynæus: Sed petieram ut si posset, monstraret monstrosas illas, quas diceret, calumnias atque conuicta: attamen Seriphias ranas vos videmus, qui temerè multa affirmant, sed per inertiam nihil eorum, quæ dicunt, probare possunt. II.

Disputatione publica, Gryneum nos perstrinxisse negat, & inquit: Neminem vestrum vlllo contumelioso verbo vel attigit, vel læsit: tua ista comenta sunt, tua somnia & fabulæ. Verum ego 6. tantum vel 7. Thesis conuicta in vnum acceruum congesti pag. 48. Cuculi, ut ex his, de cæteris etiã iudicare posset lector candidus. Quare adeo deses est Asinus ille, ut non legerit: aut si legit, quare tanta est eius ignauia, ut dissimulare quàm respondere malit? III.

Sophismata vestra, rudis Asinus, omnia iam confutata sunt, noli tam pueriliter exultare. Respondeo: Si tacere, si dissimulare, si sicco prorsus pede præterire, est respondere & refutare: fateor vera esse, quæ dicit. Atqui videat lector in responsione mea, à pagina 92. vsque ad 105. IIII.

vbi ex plurimis, 37. loca commemoravi, ad quæ ille ne apicem quidem respondisset. Monui si posset, vel adhuc refutaret: tanta autem est eius ignauia, vt ne vnum ex omnibus, sigillatim, appositis numeris, commemoratis, non dicam refutârît (id enim non posset) sed vel attigerit vno verbo. Hoc tamen est respondere: sic omnia, omnia refutata sunt: præter ignauiam summam Caballi Cumani, quæ adhuc restat.

V. **I**dem planè fit de meo etiam scripto. Si quid enim obiectum sibi à me videt, quod diluere non possit, ne calumniam fateri cogatur, tacitus transit, sacro silentio, tanquam Pythagoræ discipulus, vsus. Exempli gratia. Corruerat Grynæus dictum Augustini, & pro his verbis: [Si qua (fortè) vera (& fidei nostræ accomoda) dixerunt Philosophi, ab eis vindicanda:] Ille sic scripserat: [Si qua vera dixerunt, ab eis vindicanda.] &c. Respondi ego, crimen falsi admissum, ipsiq; illud Athanasij euenisse: Eum qui iram concipiat, mendacium parere. Multa enim vera dixerunt Philosophi in suo genere, quæ fidei nostræ tamen repugnant. Illa scilicet vindicanda in nostrum vsum fuerint? Sed ignauior Asino est, qui ne verbulum quidem respondet.

VI. **D**ixerat Grynæus: Nos magistratibus ipsorû præscribere, quid cum hæreticis agendum sit. Dixi ego, esse calumniam: cum magistratibus enim nihil nobis esse negotii, sed cum ipsis, qui rerum criminalium iudices, capitalibus supplicijs ceruices hæreticorum subijciant, atq; magistratibus, numinis diuini vindictam comminentur, nisi ignes excitent & gladios stringant: id quod ex eorum scriptis docui. Sed ignauia Asini respondere ipsum non permittit.

VII. **P**roduxerat contra nos dictum Apostoli: Nunc dispersus est Christus? nunc Paulus crucifixus est pro nobis?

bis? ostendi ego, quam impertinenter citetur, contra mentem & sententiam Pauli. Sed ignauus Asinus ne syllabam quidem respondet.

DE Saxonis Ecclesijs quæ scripserat: rursus negarat, & sceleratam calumniam esse dixerat Grynæus. Responsum fuit: Diceret ergo, si posset, quasnam alias Ecclesias intellexisset. Tacet: quod quid aliud est, quam consentire & confiteri?

VIII.

Quare locum disputandi D. Patienti p. m. non dederit, causam fuisse ait, quod ille à Principe eius rei copiam non petierit, aut autor suis fuerit, vt à prolixis suis sermonibus abstinere. Responsum fuit: Si Princeps in causa fuerit, quare accuset socios: aut si sociorum culpa factum sit, quare in Principem causam transferat? cur accuset socios, qui toties intercesserint, obnixè admodum rogantes, vt ille potius audiretur? Aut cur Principem, cum disputatio libera fuerit, nec cuiquam omnium Principis venia exoranda fuerit, & Princeps tantum primo & postremo actui interfuerit. Agnoscit igitur prætextum vanissimum: ideo tacet.

IX.

Suo suffragio victorem se pronuntiârat: & sine Senatus decreto triumphum instituerat. Admonitus ergo fuit, ne se commendaret ipse: Asinus tacet.

X.

Evndem Philippum nos laudare, & insectari, scripserat: & Momos nos dixerat. Responsum est: esse calumniam. Neq; enim eundem sed dissimilimum sibi, dissimili ratione, probari & improbari. Tacet profus: tanta est eius ignavia.

XI.

Scripserat Grynæus: vnam pagellam Buceri, plus habere, solidæ, seuerioris, & consertæ doctrinæ, quam terniones

XII.

terniones in plurimis scriptis Lutheri. Cùm autem ego contrarium ostenderim, cùm ex summorum nostri seculi Principum & Theologorum, tum ex ipsius Buceri testimoniis: quare aded ignauus est Asinus, vt ne tantillum respondeat?

XIII.

Dixerat, se de ordine Theologorum & de tota Academia Tubingensi amantissimè & honorificentissimè sentire, & loqui etiam. Et tum simul scripserat, moniturum se iuuentutem suo exemplo, ne posthac quæuis loca temerè adeat, & sine delectu quosuis vitæ & studiorum duces sequatur. Ista vanitas cum obiecta vobis esset, quare tacetis?

XIIII.

Apparet autem ignauia Asinina ex eo quoque, quòd alibi legare audeat, quæ nunquam legit, nunquam inspicit. Nam de formula Concordiæ scribit Asinus: Nos summotam Augustanæ Confessione, nouam formulam & contentionis pomum Ecclesiæ Dei obiecisse. Atqui quòd Asine, non solum inserta est Formulæ Concordiæ Confessio illa: sed si saltem præfationem eius legisses, didicisses utique aded non summotam, vt post Scripturam & vetustiora illa Symbola, dicatur esse norma atque regula doctrinæ nostrarum Ecclesiarum. Nisi itaque summotam diligentiam ignauia successisset, Asinus ista non scripisset.

XV.

Sic de Apologia Erdfortensi inquit: reiectam in ea Vbi-squitatem, tanquam figmentum ociosorum hominum. Sed apparet hinc, Asinum illam non legisse. Nam foliis 4. fac. 1. & 2. scribitur: Docemus & profiteamur, quòd humanæ Christi naturæ ob personalem vnionem & exaltationem non tantum creatæ & finitæ qualitates datæ & communicatæ sint, quas in se & per se habeat, & respectu quarum multis gradibus omnium sanctorum & Angelorum donis excellat: Verùm etiam attributa diuinitatis propria acceperit: Talia omnino, quæ sacrarum literarum testimonio verè diuina sunt & infinita idiomata: ueluti

Iuti omnem potestatem in cœlo & in terra, Matth. 11. 28. “
Apo. 5. Dan. 7. Virtutem viuificandi, Ioan. 6. Potestatem “
exercendi iudicij Ioan. 5. Omnia pedibus subiecta habe- “
re, Psal. 8. Eph. 1. Emundare à peccatis, 1. Ioan. 1. Omnes “
thesauros sapientiæ & cognitioni Col. 2. Omnia im- “
plere: audi Asine, omnia implere, Eph, 4. &c. Sic ea par- “
te quæ scripta est aduersus Bremenses, ait Apologia: Hæc “
nostra fides est & confessio, Christum corpore suo quod “
inseparabiliter sibi vniuit, & quod ad dextram Maiestatis “
& virtuiis diuinæ exaltauit, præsentem adesse, initio in S. “
Cœna: deinde, totum Christum secundum vtramq; natu- “
ram præsentem adesse Ecclesiæ suæ, Matth. 28. Tertio, “
Christum non tantum vt Deum, sed etiam vt hominem “
omnibus creaturis præsentem esse, præsentemq; omnia “
gubernare, Eph. 1. 4. Psal. 8. cœlesti tamen, supernatura- “
li, & incomprehensibili ratione.

Et si autem Apologia ait, se declarationem generalis
Vbiquitatis plenariam, tanquam Mysterij in hac vitâ in-
effabilis, in æternam illam vitam reijcere: tamen tantum
abest, vt figmentum ociosorum hominum esse dicat, vt
de ociosis illis hominibus, quorum hæc figmenta sunt, di-
cat: Vt autem asseramus cum illis, de Mysterio illo (totum “
Christum Deum & hominem omnia implere, omnibus “
creaturis præsentem esse, & præsentem non absentem “
omnia gubernare) nihil in sacris literis esse expressum, “
quin etiam multa S. Scripturæ testimonia illud deserte & “
palàm negare, conscientia prohibemur. Verba enim spi- “
ritus sancti, ore Apostoli Pauli prolata, Eph. 1. & 4. quæ “
propriè agunt & loquuntur de assumta humana Natura “
Christi, nullo modo negare possumus. Verùm grata “
mente illa tanquam vera mininèq; dubia, ita vt enunciata “
sunt, acceptamus: nec vlli Sacramentariorum illa delere “
aut euertere vnquam poterunt. Ex quibus apparet, illud, “
quod de Apologia scripsit, figmentum esse ignaui & ociosi “
Asini, qui Apologiam illam nunquam legit, nunquam in- “
spexit.

Confessionem Augustinam à Philippo non Vbiquitaria, sed Orthodoxo, hoc est, Sacramentario conscriptam fuisse: ideo Grynæum etiam Sacramentarium bonâ conscientia subscribere potuisse. Respondeo: An non vos pudet, Viri Sacramentarij, tantæ ignaviæ Asini vestri? Si enim Melanchthon conscripsit Confessionem sic quidem, vt etiam Sacramentarij bonâ conscientia eam amplecti possint: Quare Calvinus eam faciem appellat, qua conflagratura sit vniuersa Gallia? Quare Beza scribit, sibi Confessionem illam in quibusdam non satisfacere? Præfertim in capite de Cœna Domini, sibi probari minimè posse, nisi commoda interpretatione leniatur. Quare Tigurini vtrò fatentur, se Confessionem eam in illo Articulo approbare non posse, quòd ipsorum doctrina in eo ipso non obscurè sit condemnata? Num verò, Asine, huiusmodi homines Orthodoxi non sunt? Aut aliæ est Grynæi & horum conscientia? Vide quid legeris? Deinde, si à Philippo Orthodoxo Confessio Augustiana conscripta est: is ipse Philippus eam scripsit, qui eo ipso tempore scripsit: [Ego mori malim, quàm hoc affirmare, quòd illi affirmant, Christi Corpus non posse, nisi in vno loco esse.] Is ipse Philippus, eodem circiter tempore scripsit. [Indigna est Christianis opinio, quòd Christus ita quandam cœli partem occuparit, vt in ea tanquam carcere inclusus sedeat.] Is ipse Philippus scripsit, qui simul scripsit: [Nulla satis magna causa est, vt proprietatem verborum deseramus, cum nulli Articulo fidei repugnet: & hæc sententia de præsentia Corporis Christi conuenit cum alijs Scripturis: quæ de vera præsentia Corporis Christi apud nos loquuntur.] Asine, legistine tu hæc vnquam? An non tibi satis videtur Vbiquitarius Melanchthon, iners Asine? Lege ergo priùs, quàm scribas de rebus proprijs incognitis. Et esto fuisset Sacramentarius Philippus etiam tum, & aperuisset fenestram aëclis suis, vt latere sub

sub confessione ista potuissent : tamen cum Grynaus non ignoraret, quâ sententiâ & Præceptores eam amplecterentur ipsi, & quâ illum obligatum vellent, quomodo potuit Iuramentum bona fide præstare hac conscientia. Id cum etiam libello meo ei obiecerim: tamen tanta est Asini vestri ignavia, vt mutus transeat.

LVtherum (rudis Asinus) docuisse Corpus Christi XVII.
in pane esse, sicut auenam in sacco, infantem in cunis, pecuniam in loculo, ceruisiam in cantharo, Schultetum in balneo. Videtis igitur Asini vestri ignaviam: nunquam legit vllum ex libris Lutheri, quos de causa Sacramentaria scripsit. Ostendat enim ille quicumque horum ex scriptis Lutheri, si piger Asinus esse nolit. Imò contrarium passim illius libri habent. Confessione Minori ait: Cinglius Marpurgi prolixè & absurdè mecum locutus est de locali inclusione, quòd Corpus Christi non possit esse in Cæna, quasi doceremus (audi Asine) Corpus Christi esse in pane, sicut vinum in dolio, aut stramen in sacco. In Maiori confessione: Quid opus est multos scribere libros? Ostendant nobis ex Scriptura, Christum non habere alium modum præsentia sui Corporis, quàm localem, sicut farina est in sacco, aut pecunia in loculo? Et eodem libro: Ratio nostra (fateor) stultè argutatur, quia dicitur in pane, quod vulgò sensibili & corporali modo accipitur: ideo Corpus Christi esse in pane, sicut stramen in sacco aut panem in cophino: sed fides istam particulam aliter accipit, & intelligit, &c. Et addit: Sed quid frustra cum fanaticis illis de his mysterijs loquar, quæ illi minùs assequuntur & intelligunt, quàm Asinus Psalterium. Ecce Asine. Sic in libro, quòd illa verba immota persent: Hoc est Corpus meum: Atqui, inquit, cogitandum etiam illis

illis fanaticis, Deum plures habere modos & rationes præsentia, quàm solam illam crassam, de qua ipsi loquuntur, sicut vinum in dolio, panem in cista, pecuniam in loculo. Et, si legisset (vt Heidelbergensium & aliorum nunc taceam) Scripta Buceri, Asinus: quoties excusat Lutherum, factam ei à se & suis iniuriam? Inspexisset saltem, nisi adeo ignauus fuisset, Formulam Concordiæ Vuitenbergensis. Sed frustra me defatigo: desidia enim Asini facit, vt isthæc omnia magis ipsi sint peregrina, quàm pagi saltus Bohemici.

XVIII.

Aliquoties nugatur Asinus, doctrinam Lutheri esse Cardinalis Cammeracensis nugamentum: vt Pontificiæ transubstantiationis suspectum eum faciat. Sed Asinus, quia est ignauia, locum nunquam inspexit: & loquitur de rebus penitus sibi ignotis. Lutherus enim ex verbo Dei, & institutione Christi, suam sententiam desumpsit: de qua re cogitandi occasionem sibi à Cammeracensi datam non inficiatur. Tu verò cogita, qualem Cardinalem aut Spiritum monitorem sui dogmatis Cinglius habuerit, de quo ipse profitetur: se, ater ne an albus fuerit, nescire.

XIX.

Berengarij Palinodiam, inquit Asinus, Lutherus publico Scripto probauit, & summoperè commendauit: quod ne tu quidem hiscendo negare potes: cur verò Lutherus in Maiori sua Confessione illam suam approbationem retractarit: nobis ratio reddenda non est neq; illa res nobis præiudicio esse debet. Respondeo: Sed neq; pigritia tua nobis, Asine, præiudicio esse debet: & de ea tibi reddenda erit ratio. Asinus autem locum illum nunquam inspexit, nunquam vidit, nunquam legit. Etenim eodem tempore, anno, mensè, die, eodem libro, folio, paragrafo, vtrunq; scripsit D. Lutherus. Ex quo apparet, nihil retractasse, quod Asinus per inscitiam ex ignauia ortam ei tribuit: sed seipsum perspicuè, contra omnem calumniam,

am, explicuit. Ecce impudentem Asinum, qui Lutherum accusat eius, quod nunquam illi in mentem venit: & quod ipse Asinus nunquam vidit aut legit.

EAdem prorsus est ratio de dicto Lutheri ex Homilia de Sacramento & fraternitate. Cum enim ex ipsis verbis Lutheri, ex hac eadem Homilia desumptis, calumniam ipsorum refutarem, nec haberet aliam commodam respon- sionem: Ignoscat (ait) nobis Iacobus Andreæ, si Lutheri contradictiones probare non possumus. Respondeo: Tu Homiliam illam nunquam legisti, o Asine. Neque enim ipsius aliqua, in Homilia, contradictio: sed tua ignavia, & quam hæc genuit inscitia, culpanda potius fuerit, cum adeo perspicue sese explicarit, & contra inanem signifi- cationem Cinglianam munierit. Ignoscas igitur Asine, quod tuam inertiam & inscitiam probare non possumus. XX.

ALiquoties tumultuatur Asinus, Lutherum & nostros propositionem istã: Panis est Corpus Christi: mon- strosè permutasse in has voces: panis, id est, in pane, sub pane, cum pane: Est, id est, includitur, alligatur: Corpus Christi, id est, inuisibile, infinitum, gloriosum, Maiesta- ticum Corpus. Respondeo: Si istas phrasas ex Lutheri aut nostrorum scriptis ostenderit, infinitum & gloriosum Corpus Christi in pane includi, & sub pane alligari: erit mihi magnus Apollo. Si non possit: erit magnus Asinus. Ex hoc vnum est. Deinde, nisi iners esset Asinus, legisset declarationem Lutheri, quæ & nostra est, de his ipsis vo- cibus, in, sub, cum. Illa sic habet: Quod si ita insidiosè no- biscum agere voluerint, & calumniari, ipsum verborum Christi contextum (hoc est Corpus meum) nostram in- terpretationem ferre non posse: plurimum enim referre, ut sententia horum verborum mordicus retineatur, nec ferre voluerint, ut alibi dicamus, in Cœna est Corpus Christi: parati sumus, hæc omnia & recantare & retractare, nec XXI.

» nec his vocabulis amplius vtemur, sed simplicissimè dicemus: Hoc est Corpus meum, sicut ipse textus sonat, modo illi idem agant, & consentiant. Agè Asine, si hæc legisti, & subscribere voles: ecce, ista particula Concordiam nunquam impediens. Quod si aliud agis: prætextum queris, non veritatem.

XXII.

» **L**utherus constanter docuit, ait Asinus, prædicationes Sacramentales figuratas & tropicas esse. Respondet deo. Sed quare tanta est Asini desidia, ut librum, locum &c. non ascribat? Quare non recitat D. Lutheri verba? Qui potest esse adeo ignavus? Et quid quæso dicit Asinus? Quid pugnavit D. Lutherus cum Oecolampadio, & cæteris, nisi de hoc ipso, prædicationem non esse figuratam aut tropicam, quod Oecolampadius acriter contendit? Et si vel Oecolampadij vel Lutheri libros extremis labris gustasset: nihil horum scripsisset. Sufficiat nunc ex plurimis unum locum attulisse. Confessione Martini ait Lutherus: Cùm verò hîc stent pro nobis verba Dei, (Hoc est Corpus meum) verba certa, manifesta, perspicua, vulgaria, & communia, quæ tropus nunquam fuerunt, neq; in Scriptura, neq; in vlla lingua: necesse est, ut fide apprehendantur. Si hoc est tropum constanter docere: dicat Asinus, quid sit tropum constanter rejicere.

XXIII.

» **C**ontradictionem suam (rudis de me Asinus) silentio citidem probat. Et quænam, inquires pie lector, est illa? Et respondet ipse sibi: Hæc est: Corpus Christi adest & comeditur Supernaturaliter, & adest cum pane & comeditur sensualiter, atq; dentibus atteritur. Respondeo: Si ista ita scribantur & accipiantur, ut tu Asine illa rudis fateor esse contradictoria. Sed ostende, quis ista docuerit, aut unquam scripserit. Primam propositionem libenter agnoscimus: alteram autem nequaquam. Neq; unquam docebit illam Asinus ex nostrorum scriptis sic quidem,

dem, vt hic illa allegatur. Hoc quidem non negamus: Lutherum rectè scripsisse, quòd quæ per se & propriè fi-
ant de pane, posse per accidens propter vnionem Perso-
nalem, Corpori Christi tribui. Quòd autem ipsum per se
Corpus Christi sensualiter comedatur aut dentibus at-
teratur: tantùm abest à rei veritate, quantùm ille à dili-
gentia legendi eos libros, quos tamen stulta audacia ci-
tat, cum nunquam inspexerit. Et ignorat Asinus regu-
lam Dialecticam: Ab eo quod inest per se, ad aliud quod
per accidens accedit: non esse bonam consequentiam.

Citat Asinus locum ex pag. 591. Tomi quarti Vuit-
tembergensis: nescit appellare librum aut caput, imò
Latinusne an Germanicus Tomus sit. Et vt videatis igna-
uiam Asiniam, & quòd nunquam locum inspexerit: quæ-
rite illam paginam in Tomo Latino, quærite in Germani-
co, quærite in eo, qui ex Germanico in Latinam linguam
translatu est: nullum inuenietis ea de re verbulum.

XXIII.

Lutherus, inquit Asinus, licentiam dedit suis sectato-
ribus, sub vna vel vtraq; specie communicandi, Li-
bro de Capt. Babylon. Respondeo: Ignavia Asini facit
vt nesciat, Anno 20. & sic primis Lutheri annis hunc li-
brum scriptum fuisse. Et si præfationem solùm i. Tomi
legisset iners Asinus, nihil horum Luthero obiecisset.
Sic enim tibi legitur: Ante omnia oro pium lectorem,
& oro propter ipsum Dominum nostrum Iesum Chri-
stum, vt ista legat cum iudicio, imò cum multa miserati-
one. Et sciat me fuisse aliquando Monachum, & Papistam
insanissimū, & cum istam causam aggressus sum ita ebrri-
um, imò submersum in dogmatibus Papæ, vt paratissi-
mus fuerim omnes, si potuissem, occidere aut occidenti-
bus cooperari, qui Papæ vel vna syllaba obedientiam de-
trectarent. Et paulò pòst: Ita inuenies in istis meis scriptis
prioribus, quàm multa & magna humilimè concesserim
Papæ:

XXV.

» Papæ: quæ posterioribus, & istis temporibus pro summa
 » blasphemia & abominatione habeo, & execror: dabis igi-
 » tur hunc errorem, pie lector, (vel ut ipsi calumniantur)
 » antilogiam, tempori & imperitiæ meæ. Et sub finem: Hęc
 » ideo narro, optime lector, ut si lecturus es opuscula mea,
 » memor sis me vnum fuisse, ut supra dixi, ex illis, qui (ut
 » Augustinus de se scribit) scribendo & docendo profecer-
 » rint: non ex illis, qui de nihilo repente fiunt summi, cum
 » nihil sint, neq; operati, neq; tentati, neq; experti. Sed ad
 » vnum intuitum Scripturæ, totum Spiritum eius exhauri-
 » unt. Hęc legere oportuit Asinum, & meminisse suæ re-
 » gulæ: Posteriores cogitationes, etsi non semper, aliquo-
 » ties tamen meliores esse prioribus: & sic non antilogi-
 » cuidam, (quod Lutherus calumniam esse dicit) sed tem-
 » pori tribuisset. Verùm sic est candor Sacramentarius,
 » Charitas eorum, & Sympathia.

XXVI.
 Pag. 20.
 Scripti Trip.

Fingit eiusmodi contradictionem in Luthero: Corpus
 Christi nulla alia re præterquam corde potest accipi,
 scribit Lutherus: &: Corpus Christi dentibus atteritur.
 Respondeo. Asinus neutrum verum dicit. De posteriore
 propositione quomodo per accidens vera sit, supra me-
 mini, nec repeto. Sed & prior propositio, ut ab Asino ci-
 tatur, falsa est. Loquitur enim Lutherus, non de Cor-
 pore Christi, quod ori ad comedendum in S. Cœna offer-
 tur: sed loquitur de Christo, & beneficijs eius, sicut in
 verbo per prædicationem Euangelij, auribus offertur &
 cordi, & sola fide apprehenditur. Verba Lutheri sic habet:
 Proinde vides, Christum (non ait Corpus Christi) tibi
 non tradi in manus, non disponi tibi in cistam, non infe-
 ri tibi in sinum, non dari tibi in os, sed offerri tibi verbo,
 & Euangelio (quid autem Asine hoc ad S. Cœnam?) & per
 aures cordi tuo, &c. Nec vlla alia re, quam corde potes
 eum accipere. Sic ille. An verò Asine tu locum illum rectè
 inspexisti? An ne inter Christum & beneficia eius oblata
 verbo

verbo Euangelij, & inter Corpus & sanguinem eius in S. Cœna oblata, nullum est discrimen? Anne qui ista, vt par est, distinguit: sibi ipsi statim contradicit? an verò qui illa confundit, quod tu facis, ineptus est Asinus?

EAndem esse suorum, quo ad substantiam Cœnæ Domini, & Anabaptistarum doctrinam pernegat: & ait argumentum meum esse elumbe atq; ridiculum, quòd dixeram: Ipsi Anabaptistæ professi sunt se nihil habere, in quo vobis hoc quidem loco contradicant. Respondeo: Quæ autem causa esse potuisset, Asine, vt in hoc solo sum dissimularent sententiam, cum in cæteris omnibus Articulis liberè conferrent? Præsertim, cum ideò eò accessissent, vt doctrinæ suæ publicè, quamuis nouo in Imperio exemplo, rationem redderent, & quidem vocati per saluum conductum. Quare ad eò es ignauus, vt causam non afferas aliquam, probabilem saltem? Deinde, quare Dathenus non ostendit discrimen vestri & Anabaptistarum Dogmatis, si quoderat? & conuicit eos erroris, in quo à vobis dissentirent? Aut quare tu discrimen illud nõ ostendis, ignaue, si potes? Præsertim cum intelligeres, te consensus aut collusionis potius cum illis accusari?

XXVII.

Schuuenckfeldianismi Lutherum & Brentium accusat: Sid quod Schuuenckfeldius ipse asseuerarit. Econtra verò me falsas contra Grynæum accusationes confinxisse ait, de Schuuenckfeldianismo, quas nunquam probare possim: aliàs enim si probare quid horum possem, nunquam silentio præterijsssem. Respondeo: Ignauiam Asinam agnosco, qua scripta Schuuenckfeldij nunquam legit: sicut nec nostrorù Theologorum, de hac ipsa Controuersia. Ille enim humanam Christi naturam, creaturam esse negauit, sed Deificatam contendit: id ostendat Asinus, si per ignauiam possit, quenquam nostrum docuisse. Et modo dixerat, esse argumentationem elumbem

XXVIII.

atq; ridiculam: Anabaptistæ fatentur se non dissentire à Sacramentarijs in Articulo de Cœna. Ergo non dissentiunt. Et tamen ille sic argumentatur: Schuuenckfeldius dixit: Lutherum & Brentium similia secum docuisse. Ergo docuerunt similia. Est igitur elumbe & ridiculum ridiculi Asini argumentum. Et nisi iners Asinus esset, didicisset saltem ex Præfatione D. Brentij, libello D. Sebast. Coccij p. m. præfixa, (quem hic contra Schuuenckfeldium in lucem emisit) quæ esset eius de hoc dogmate sententiâ. De Luthero verò, vt reliqua taceam, vel vnicum responsum tabellario Schuuenckfeldij datum, abundè cum excusare potuisset, si Asinus vnquã legisset. Quod verò criminationes de Schuuenckfeldij delirio, me contra Grynæum confinxisse scribit: id ostendit, Asinum quæ est ignauia, confutationem D. Iacobi non legisse, ad quæ illum remiseram. Legat igitur vel adhuc, & ad rem respondeat: deprehendet enim aliquoties, non criminationes, sed rem ipsam me dixisse.

XXIX.

» **B**Ezam, cum Stuccardiæ liberè suam de Cœna Domini sententiam aperiret, Iacobus Andrea amicè complexus, fratrem appellauit, sic animo percussus fuit. Posteaquam verò discessit ille: Iacobus Andrea Germanicum libellum emisit, quem ille non intellexerat. Sic Asinus: Respondeo: O ignauam & stolidam bestiam, quæ horum nihil neq; legit neq; intelligit. Nam Göppingæ ista, non Stuccardiæ acciderunt: & quidem, an fratrem appellarit Bezam, nescio: sed esto, si Asinus legisset Confessionem, quam Beza rùm scriptam, & sua & Farelli manu subscriptam, tradidit, & in mea ad Bezam admonitione extat: non miraretur eum fratrem à D. Iacobo Andrea appellatum fuisse, si appellatus fuit.

Quod si illa animo simplici & candido scripisset, vt tum

cum quidem profitebatur, cum pecunijs nostris infidiaretur: quis eum non fratrem agnosceret?

Et mirabiles profectò homines, vos Sacramentarij, estis. Conqueritur Zanchius de nostra inhumanitate, quamvis vanissimè, quòd cum per triduum Stutgardia hæserit, nemo ex nostris neq; inuitatus neq; inuitaturus accesserit. Quòd autem Bezam humanissimè excepit & amicè complexus est D. Iacobus: id timoris argumentum est, quo ita percussus, scilicet, fuit, vt animus defecisse videri potuerit: sicut nunc rudis Asinus. Quàm candidè verò & liberè suam sententiam tum aperuerit, de eo alij sic scriptum reliquerunt: Tigurini vbi dere tota certiores sunt, tanta hominis impostura acriter dolent, & eam Confessionem magna contentione oppugnant, Bezamq; falsi reum peragunt. Quid verò interim Beza, num se deserit? Minimè. Audi artem tali artifice dignam: vult persuadere Tigurinis, dolum aliquando bonum esse, & aliud agere, aliudq; simulare. Sic ille. Quæ si vera sunt, vbi est candor ille & libertas seu ingenuitas? Sin falsa: quare tacuistis hætenus, cum etiam ab alijs, illa obiecta sint vobis?

Inprimis verò pigritiæ Asinum arguit id, quòd scribit: Iacobum Andreæ libellum Germanicum, quem tamen Beza non intelligeret, postea contra illum edidisse. Nam si vel Præfationem legisset eius libri,prehendisset ignauus Asinus, illum iam dudum publicatum fuisse, antequam D. Iacobus Bezam vidisset unquam. Neq; contra Bezam aut quenquam Sacramentariorum, sed hoc sine editus fuit, vt ostenderetur, quatenus nobis cum Sacramentarijs, integra veritate, conuenire possit. De qua re, nisi ignauus Asinus esset, Calvinus Epist. ad Iacob. cum in Epistolis docere, potuisset, qui ait: Quantum intel-
Andree.
ligo,

Epist. ad Bar-
thol. Hagen.

” ligo, absq; acerbitate, aut cuiusquam contumelia, quod
 ” oppugno, defendis. Et rursus: Quòd D. Iacobus An-
 ” drea rationem aliquam Consensus suo libro quæsiuit, nec
 ” modò lenire exasperatos animos, sed etiam quod erat
 ” asperius in doctrina, mollire conatus est: etsi studiù eius
 ” laudo, fructum tamen non tam vberem spero, quàm iniriò
 ” putaueram. Sic ille. Quomodo ergo contra Bezam, aut
 ” cum eius contumelia editus fuit?

xxx.

” **I**N Saxonia quid egeris, (ait Asinus de D. Iacobo) patet
 ” omnibus. Doctissimos enim viros, quos exhorruisti,
 ” postquam partim carceribus includendos, partim in exi-
 ” liù eijciendos curasti: postea disputationem valde Athle-
 ” ticam instituisti Vuitebergæ. Respondeo: Tu verò, Asi-
 ” ne, quid agas, & quàm sis ignauus, omnibus patet. Legis-
 ” ses enim saltem D. Seneccerî Recitationem historicam, &
 ” didicisses, quis candidos istos viros, carceribus indidisti-
 ” set. Sic enim ille: Conniendum ergo cum diutius Ma-
 ” gistratui nõ esset: vnus atq; alterius literas, quæ in prom-
 ” tu erant, perlegi iussit: qui antea interrogati, num Sa-
 ” cramentarijs addicti essent, responderant, se in æternum
 ” faciem Dei non conspecturos esse, si vllâ in parte Sacra-
 ” mentarias opiniones fouerent, aut à doctrinâ expositâ in
 ” Lutheri Catechisimâ recederent. Lectis verò literis, in-
 ” teslexit Inclytum caput, (Electôr) se & suos subditos tur-
 ” piter delusos, circumductos, & deceptos iam diu fuisse, &
 ” literas à sermonibus & Contestationibus ipsorum, remo-
 ” tiores esse, quàm cælum à terra distat. Ne tamen quid de-
 ” esset clementiæ, Torgam denuò vocati sunt deceptores,
 ” & proposita sunt illis capita, continentia harum Ecclesia-
 ” rum Confessionem de Cœna. Hic cum tandem eruni-
 ” perent, se non ita sentire, nec sensisse hactenus: ex iusta
 ” perturbatione & indignatione clementissimi Capituli, ad
 ” aliquod tempus, antequam planè dimitterentur, detenti
 ” sunt, non tam ob falsa Dogmata, propter quæ dimitti fla-
 ” tim

impotuisse, quàm ob deceptionem & perfidiam, quòd “
ad tam multos annos Electorem, Aulam, Consiliarios pri- “
marios & subditos, discipulos etiam & auditores fefellis- “
sent, & interrogati, semper contrarium, addita sapè di- “
rarum in sciplos imprecatione, affirmassent. Et paulo “
post: In forma obligationis (quam illi postea dederunt) “
primùm ponitur manifesta Confessio erroneæ doctrinæ “
Calvinianæ, quam Theologi isti, clam in harum terrarum “
Ecclesias & Scholas inuehere voluerint &c. Deinde po- “
nitur Confessio incogitantia, cuius pœniteret ipsos, & “
promissio emendationis, & spontaneæ subscriptionis, & “
obligatio ad obedientiam præstandam Inclyto Electori, “
inprimis in refutatione deliriorum Sacramentariorum, “
& fideli executione mandatorû, quæ Elector Inclytus etiã “
in posterum daturus esset. Ad hunc modum Caspar Cru- “
ciger, Henricus Moller, Christophorus Pezelius, & Fri- “
dericus Vuidebramus sua singuli manu, obligationi, 15. “
Julij, Anno 74. Torgæ subscripserunt, fide data iuramenti “
& veritatis nomine Sacro sancto. Sic ille. Ex quibus sa- “
tis apparet, non D. Iacobum, sed Illustriss. Electorem “
Augustum (excellentis memoria) imò non illum, sed “
perfidiam istorû & deceptionem ipsos carceribus inclu- “
sisse. Et Asine, vt videas ignauiam tuam: 15. Jul: Anno 74. “
illi dimittuntur: D. Iacobus Anno 76. hoc est, post bien- “
nium demum ab Inclyto Electore in Saxoniam vocatus “
est. Quomodo ergo inclusit carceribus eos, cum bien- “
nio ante dimissi essent, quàm ille eò peruenisset, Asine?

DOctorem Iacobum scripsisse, ait Asinus: hominem
Christum hoc habere commune cum omnibus san-
ctis, quòd cum eo Personaliter Deus vnitus sit. Sed desi-
dia Asini locum non inspexit. Sic enim habet: In Christo “
Deus dicitur mortuus, primò quòd hæc contumelia in “
Deum redundabat, cum quo Personaliter homo vnitus “
esset: quod tamen habet commune cum omnibus Sanctis. “

» Non te, inquit Deus ad Samuelem, sed me abiecerunt,
 » ne regnem super ipsos. Quod itaq; D. Iacobus de con-
 tumelia Christo facta, dixerat, habere eum, illam com-
 munem cum alijs sanctis: id Asinus ad Personalem vni-
 onem torquet, cum exemplum etiam Samuelis penitus re-
 pugnet. Verum Asini illi inertes, nihil legunt: sed ex alijs
 sine iudicio colligunt ineptè, quæ non intelligunt: vt non
 immeritò Asinos illos ignauos dixeris.

xxxii.

Thesi 46. Disputationis cuiusdam suæ, scripserat D.
 Iacobus Andrea: Quemadmodum verbum sine as-
 sumta humanitate nihil, sed in ea, cum ea, & per eam
 » omnia in cælo & in terra agat: sic etiam Naturam huma-
 » nam sine verbo nihil pati, quia in Persona Christi actio-
 » nes & passiones, quanquam alterius Naturæ propriæ sint,
 » toti tamen Personæ, quæ nec Deus tantum, nec tantum
 » homo sit, sed Deus & homo, in vna Persona, attribui. Ex
 his ita colligit Asinus. Ergo, cum diuina Natura per hu-
 manam ita agat, teste D. Iacobo, vt proprias actiones
 omnes ei realiter communicet: etiam realiter crucifixio-
 nem, passionem, & mortem atq; resurrectionem huma-
 na Diuinæ communicabit. Proinde patibilis & morta-
 lis Diuina Natura efficietur. Respondeo: Asinus, cum
 locum non inspexisset: solutionem, quæ in eadem Thesi
 adiuncta est, ignorat. Ait enim pro explicatione huius
 Thesi, toti Personæ tribui, quæ alterius Naturæ propria
 sint. Quæ si Asinus inspecto loco animaduertisset, in ista
 absurda non impegisset.

xxxiii.

D. Iacobum sub imperatore Martiano Stipendia me-
 rere, Asinus ait: quia dixerat, negare carnem Chri-
 sti Spiritualem, esse blasphemiam. Id enim ille Asinus,
 qui locum non inspexit, ad essentiam refert: cum D. Ia-
 cobus de conditionibus Spiritualibus, quas Corpus
 Christi præ alijs corporibus acceperit, loquatur. Sic enim
 addit:

addit: Quo nomine super conditionem omnium aliorum corporum euectum est: nihilominus verum & essentialia Corpus permanens, non in Spiritum conuersum est. Vbi vocabulum [essentiale] D. Jacobus literis maiusculis scripsit, vt si Asinus aliquis locum inspiceret, explanationem, nisi planè stupidus esset, videret.

Possem id generis etiam alia plurima referre, nisi lectori parcendum esset. Sed vt vno intuitu videatis, quàm frequens fuerit in lectione illorum scriptorum, quæ oppugnat, duo adhuc addam. Prius, quod scribit: Nos verba Christi perpetuò in ore habere, sed de vsu eorum ne tantillum quidem sollicitos esse. Respondeo: O Asinum pigerrimum. Nostrine nihil, & ne tantillum quidem de vero vsu Cœnæ Domini solliciti sunt? An verò tu Asine in illorum scriptis pro ignauia tua ne tantillum quidem legisti? Nam vt cætera scripta, conciones, & similia præteream, quibus prolixè de vero vsu Cænæ Domini admonuerunt, & sollicitè: in polemicis dico idem ab eis factum, cuius vel hic ipse Liber D. Brentij de Maiestate Christi, quem aliquoties citat Asinus, testis esse possit: quo, peculiari capite, per paginas octo, copiosissimè, de vero vsu & fine S. Cænæ Brentius differit, atq; quadruplicem illum facit: quod non ignorasset Asinus, si per ignauiam nostrorum scripta legisset. Posterius verò est, quod scribit: nos negare propositiones Sacramentales, esse figuratas, & tamen propositiones illas: Christus est Petra, est vitis, & similes, ad figuratas referre, quæ sint Sacramentales. Respondeo: Si Asinus probauerit, nostros, istas propositiones inter Sacramentales vel retulisse vel admisisse, vicerit. Quòd si ille per ignauiam, qua nostrorum Scripta non legit, illud ignorat, & per Petitionem principij sumit id ipsum, de quo inter nos controuertitur: certè inertiam ipsius præstare nos non possumus.

XXXIII.

Sic

xxxv.

De Maieſt. pag.
59. & 60.

Sicetiam D. Brentio in Christo piè defuncto tribuit, quòd docuerit, Satanam quoq; & Angelos eius esse in Cœlo: Eliam autem & Moſen, ſicut & Angelos, in cœlo ſimul eſſe & nobiſcum. Reſpondeo: Aſinus non legit, quæ D. Brentius hac de re ſcripſit. Diſtinctè enim locutus eſt ille. Si, inquit, loquendum eſt de cœlo Corporeo, quòd eſt initio à Deo creatum, NON eſt illud ubiq; , ſed habet ſuum à terra diſcrimen, & diſtantiã &c. Si autem loquendum eſt de incorporeo & Spirituali cœlo: non eſt cogitandum, quòd ſit certus locus ſuis ſpacijs circumſcripto, ſuper omnes cœlos, in quo Sancti localiter & corporaliter ſtent, aut ſedeant, aut deambulent: ſed quòd ſit regnum cœleſte, quòd nec locis, nec locorum intervallis, ſed Maieſtate Dei definitur, vt ubiq; Deus Maieſtate ſua regnet, ibi ſit incorporeum & Spirituale illud cœlum, de quo nobis in præſentia ſermo eſt. Quòd itaq; Aſinus locum non inſpexit, & quòd diſtinctè & ſecundum quid dictum, illud ſimpliciter accipit: eius ignavia viro bono præiudicare vtiq; non debet, præſertim cum iſ ipſe, quaſi ſeſe præmunierit contra calumniã hanc, dum ibidem ſcripſit: Sic ſcilicet habituros eſſe Sacramentarios, quòd pro ingenio & candore ſuo calumniẽtur & exagitent.

xxxv.

Sed quid in noſtrorum ſcriptis præſtaret Aſinus, qui neq; ſuorum vnquam legit? Scripſerat enim Cinglius de Chriſto: Ab eſſe ſinamus, donec veniat, præſertim cum Corpore eius nihil opus habeamus. Id cum defendere nõ poſſit, & tamen ex animo eum tantarum nugarum pudeat: pernegat. Prius, inquit, illud, in noſtrorum ſcriptis reperiri nõ memini. Quare tuum figmentum (ait) eſſe non dubito. Reſpondeo: Te apud tuos non reperiffe libenter credo, vt qui per pigritiam nunquam quaſeris, ideo non tuum figmentum, ſed ignaviã tuã eſſe, non dubito. De poſteriori verò ait: Tuum crimen eſt, quòd tuã tibi dictavit Vbiquitas. Quis enim quaſo per Deum immortalẽ

imortalem ex nostris vnquam dixit aut scripsit: nos Cor-
 pore Christi nihil opus habere: profer si potes vnum api-
 cem: sin minùs, calumniator esto. Respondeo: Bona ver-
 ba, mi Aselle, exspecta pauca, & patefaciam tibi & tuis so-
 cordiam & negligentiam tuam. Sunt ergo hæc Cinglij
 verba. Habes autorem, quis ex tuis id scripserit. Scripsit
 in Exegesi sua: Ecce tibi, Asine, librum. Iam attende non
 apicem tantum, sed locum integrum: Abesse ergo sina-
 mus, ait ille, donec redeat, cum Corpore eius nihil opus
 habeamus, Spiritu omnia rectius gerente, quàm possit
 vlla caro. Iam iudicent fratres tui, Asine, egone calum-
 niator sim, an verò tu ignauus & impudens Asinus.

Scripserat Cinglius: per tertium cœlum intelligendum
 esse per Hyperbolen, vehementem quandam excess-
 sum. Id cum ego retuliffem, rudit Asinus: me dictũ Cin-
 glij corrupisse, dum de tertio cœlo acceperim, quæ ille de
 toto raptu intellexerit. Sed ignauia hoc ipsum scribere
 iussit: locum enim nunquam inspexit. Cinglij verba hæc
 sunt. Per tertium cœlum ego simpliciter puto, per Hyper-
 bolen, vehementem quandam excessum, & raptum intel-
 ligi. Ecce Asine, non ait: per raptũ puto excessum quen-
 dam, sed per tertium cœlum vehementem excessum & ra-
 ptum intelligi. Da igitur, Asine, operam, ne desidia tua
 alijs te ridendum propinet.

XXXVI.

Nvllam, inquit Asinus, nisi fidei manducationem di-
 dicimus, illam solam agnoscimus. Et rursus: præter
 Spiritualem manducationem carnis Christi, nulla est alia.
 Et ait, nos petere Principium, cum sumamus tanquã Con-
 fessum, duplicem esse manducationem, Spiritualem seu
 fidei, & Sacramentalem, quam ille oralem vocat. Respon-
 deo: Facile credo, te vnam tantum didicisse, Asine, aut
 fortè neutram. Sed dicere, vnam tantum esse: id Asini-
 num est. Et possem vno verbo respondere: Contra negan-
 tem

XXXVII.

tem principia non esse disputandū. Sed vt appareat, quantum possit ignauia, temeritate armata: audiamus Cinglium, Caluinū, Gualtherū. Hic enim ait: Nullam hic (Ioan. 6.) Cœnæ mentionem fieri: imò ne quidem institutam fuisse, cum hæc dicerentur, vt libenter fatemur, ita illi negare non poterunt, hoc capite de Christo vero cibo vitæ, & eius manducatione ex professo disputari. Et rursus: Nō negamus in Cœna Sacramentalē quoq; manducationem fieri: sed quia prodesse illa non potest, nisi ista accedat: frustra illi pro Sacramentali digladiantur. Ecce Afelle, Spiritualem manducationem: Ecce tibi Sacramentalem. Et si vna & eadem est: quomodo illa ad hanc accedet? Imò non solum inter vtranq; discrimen esse docuerunt, sed collatione instituta, rationes discrepantię ostenderunt. Sic Gualterus: De eiusmodi manducatione loquitur Christus, quæ per se ad salutem necessãria est, & sine qua nemo seruari potest. At Cœna ad salutem nō ita necessãria est, vt non sine illa seruentur, quos necessitas, non prophanus cōtempnus, ab eius vsu excludit. Ergo ista ad Cœnam non debent restringi. Deinde, de ea manducatione loquitur Dominus, cui salus necessariò coniuncta est. Cœna autem multis exitium potiùs, quàm salutem affert: sicuti Iudæ proditoris, & Corinthiorū exemplis docemur. Quapropter Christi verba de eiusmodi manducatione debent exponi, quæ nullis externis rebus alligata, semper & vbiq; potest fieri ab electis, & quæ sola ad salutem sufficit. Caluinus verò scribit: Neq; (hic) de Cœna habetur concio, sed de perpetua communicatione, quæ extra Cœnæ vsum nobis constat. Et paulò post: Ex his verbis palàm apparet, perperam de Cœna exponi totum hunc locum. Nam si verū esset, quicumq; ad sacram Domini mēsam se ingerunt, carnis & sanguinis eius fieri participes: omnes similiter vitā referrent. Scim⁹ autē multis in exitiū cedere. Et certè ineptum fuisset ac in-tempestiuū de Cœna tunc disserere, quam nondū instruerat. Cinglius autē quinq; notas (sic vocat) commemorat, ex quibus discrimen Spiritualis & Sacramentalis manducationis

Pag. 114.

In Ioan. pag. 81.

In Ioan. pag. 309.

310.

cationis agnosci potest. Et de quinta nota inquit: Hæc est
 quinta & disertissima nota, qua deprehendimus Christum
 hic nullo pacto de Sacramento loqui. De quarta verò ait: Et
 hæc quarta nota est, Christum hic de Sacramentali esu non
 loqui, sed de esu fidei. Et rationem addit: quã qui volet, ibi
 videre poterit. Er recitârunt nostri alibi non has tantum, sed
 plures etiã rationes differentia: quas ego breuitatis causa
 omitto: ex his enim satis perspicuum est, aut nullam penitus
 esse vel fieri manducationem carnis Christi in S-Cœna, aut
 certè aliam esse & rationem, quam in spiritali & solius fi-
 dei manducatione, cum ipsi Sacramentarij inter vtramq;
 tanto studio distinguant. Videtis igitur ignauiam vestri
 Asini: qui verè ait, se non nisi vnam didicisse. Si verò per
 pigritiam suorum duntaxat scripta legisset: didicisset fortè
 & alteram.

Dictum Apostoli de captiuanda ratione in obsequium
 Christi, sic interpretatur: Quasi verò, inquit, hæc sit
 dicti Paulini sententia. Ex hominibus prudentibus, & res
 diiudicare valentibus, ratione deniq; præditis, conuerti-
 mini in bruta animantia. Et addit: Elegans profecto & ar-
 guta interpretatio, & digna quæ nõ homini ratione præ-
 ditò, sed cuculo, sed equo, sed mulo, sed asino attribuatür.
 Sic ille. Respondeo: Si per desidiam potuisset inspicere, nõ
 dicam Vetusstatis, sed suorũ saltem interpretum explicati-
 ones, ista nunquã scripsisset. Vt enim alios prætereãm: Cal-
 uinũ, qui ceteros antecellit, audiamus, q̄ sic scribit. Hinc,
 inquit, faciendũ est exordiũ, vt qui sapiens est, stultus fiat
 (aures arrige Asine) hoc est, ppria intelligentia nos abdi-
 cemus, & carnis prudentia renunciemus, atq; ita vacuas
 mentes Christo offeramus, vt ipse eas impleat. Tam dicite:
 Calvinus ne, an verò eruditissima vestra bestia, sit equus,
 mulus, Asinus? huiusne, vel illius magis sit arguta explica-
 tio? Querit etiam ex me: quis, inquit, rogo te, ex nostris
 dixit, scripsit, aut sensit, non verbũ sed fidem facere Sacra-
 mentũ? Respondeo: Nisi adeo ignauus esses, nõ quæreres
 sed scires: Sic enim Beza: Fide præsentia nobis sunt, & quæ

XXXVIII.

Com. in Ep.
 ad Cor. 2. cap.
 10.

„ absunt, & quæ nondum sunt, quia fides est (inquit) hypo-
 „ stasis rerum non existentium. Vbi nunc prætereo, quo-
 modo ex incertitia locum ad Hebræos citârit: adeo periti
 Theologi sunt Sacramentarij: hoc solum obseruetis, Viri
 Sacramentarij, si verbû facit Corpus & sanguinem Chri-
 sti in Cœna præsentia: quare ille ait, fidem, illa absentia, &
 quidem procul absentia, præsentia facere? Audiatis & Da-
 naxum: Essentiale Christi Corpus, sola fide alicui rei
 præsens fit ac coniunctu. Audiatis etiam Oecolampadi-
 „ diû, qui superlatiuo gradu ingreditur: Absentissimû Chri-
 „ sti Corpus, PER FIDEM præsentissimum esse animo.
 „ Sequitur ergo, nisi fides præsens efficiat: Corpus nobis ab-
 sentissimum esse, vt cunq; adsit verbû. Aut si propter ver-
 bum iam præsentia sunt: quare dicitis, fidem, absentissi-
 mum Corpus, facere præsentissimum animo nostro?

Quod verò ait, distinguendum inter causam efficien-
 tem & instrumentalem: quæro ego, an non instrumen-
 tes causæ inter efficientes referantur? An verò instrumen-
 tum materiâ rei sit, aut forma, aut finis? Neq; quæritur,
 quo instrumento percipiatur Corpus Christi? Sed quæ sit
 causâ efficiens præsentia? Anne iuxta verbum & promiss-
 sionem Christi adsit realiter & distribuatur? Nos affirma-
 mus, propter verbum institutionis: vos dicitis, nisi fides
 accedat, esse absentissimum, fidem autem facere præsen-
 tissimum. Quod quid aliud est, quàm fidem esse causam
 efficientem præsentia Corporis & Sanguinis Christi in
 Cœna?

XL.

„ Philippum, si à mortuis resurgeret, ait Asinus, ineptos
 „ suos imitatores (nos autem perstringit) tam percel-
 „ leret sua autoritate, quàm olim Vuormatiæ Brentiû, pri-
 „ mum & infaustum Vbiquitatis partum ei offerentem. Asi-
 nus ignauus nihil studet. Neq; enim primus, vt Asinus
 ait, partus hic fuit: sed iam dudum in Com. in Acta Apo-
 stolica Anno 34. in Lucam 37. In Ioan. 45. editis, istud
 ipsum ex verbo Dei docuerat: quod ex admonitione mea
 ad

ad Bezam, nisi iners Asinus esset, videre potuisset, pag. 57-58. 59.

Deinde scribunt Sacramentarii reliqui: Brentium, arcanum illud Omnimaei status, viuo Philippo non effari ausum. Quod si ipse Brentius Philippo illud obtulit: an non mendacij conuincit suos homines, vester Asinus? Et quare fingit similtates eiusmodi, Asinus, inter Brentium & Melanchthonem? Si legisset Epistolas Philippi ad Camerarium: rudimentis illis Asininis, opus non fuisset. Sic enim Philippus hoc eodem loco, & durante conuentu ad Camerarium: Nunc inter nostros Collegas non solū dissensio nulla est, sed dulcis etiam consuetudo. Inprimis autē candore Brentij delector. Vides ne te nihil legere, ô Asine?

Dixeram Grynæum, dictum Christi: Pater maior me est: de diuina Natura interpretatum. Rudit Asinus: Tam verum est, quàm si fingas Grynæum pro lectione publica se Pontificem Romanum appellasse. Sed vbi os tuum, vbi frons, vbi conscientia, vbi religio? Cui non est religio, ea comminisci, quæ tot honestissimorum hominum testimonio falsitatis redargui possunt. Deus tamen, qui iustus iudex est, te ita excœcauit, vt hanc tuam calumniam ita commemorares, vt nemo sanus dubitare possit, te falsum dicere. Tempus enim, quo Grynæus illud dictum de Deitate Christi enarrauit, omittis: locum in quo ista acciderint, studiosè dissimulas: testes, qui ad te detulerint, nominare non audes. Quis ergo non intelligat, te nobis fabulam narrare. Profer Andrea, si nobis fidem facere, si te à calumniæ crimine vindicare vis, tempus, profer locum, profer testes, istius tuæ calumniæ, proferes autem post exactum magnum annum Platonis. Ecce Asinum clamantem & rudentem. Aures ergo arrige Asine, fiet vt petitur, 1. Testes sunt ipse Grynæus: Prælectiones eius in Ionam ab ipso editæ: Typographus à quo excusæ. 2. locus est Basilea vrbs, & auditorium Theologorum, vbi publi-

cam lectionem habuit. 3. Tempus est annus 81. 12. vel. 13. Ianuarij, prælectionibus in Ionam, pag. 139. 140. Et vsq; adeò Arrianismum redolet interpretatio illa, vt Grynæus cum olfaceret, etsi frustra, excusare tamen aliquo modo conetur. Et sic iuxta Asinum, exactus est magnus annus Platonis, & Grynæus Pontifex Romanus, vester autem ille, Asinus Rheatinus declaratur, qui nunquam suorum, nedum aduersariorum scripta per pigritiam legit.

XLII.

Caluinum aut Bezam duriùs quicquam contra Patres scripsisse negat: & me peruertere Caluini verba ait, cum comparatiuè tantum ille locutus sit, Patres cum Scriptura conferendo, & hanc illis præferendo: de Patribus autem honorificè cum & sentire & loqui. Respondeo: Asinus, quâ est pigritiâ, locum non inspexit. Calvinus enim postquâ lapsus & errores Patribus tribuisset, & quod aurum cum stercorebus miscuerint, tandem inquit: Multa ignorarunt sancti illi Viri, sæpe inter se conflictantur, interdum etiam secum pugnant ipsi. Anne hoc comparatiuè, an verò absolutè dictum sit, iudicabunt ij, quorù confirmatius est, quàm huius Asini iudiciùm.

*Præfat. Institut.
ad R. gem Gall.*

XLIII.

Bezam autem, ait, tantum de ijs Patribus locutum esse, qui circa Theodosij Magni seculum vixerint. Respondeo: Asinus nunquam inspexit locum. Etenim si ita esset, sicut non nego, illum de ijs Patribus etiam loqui, cum tamen addat: doctissimos Patrum eo tempore extitisse: quid de reliqua Patrum turba iudicandum fuerit, si doctissimi illi, Bezæ non probantur. Sed aliter etiam res habet: cum enim omnem Patrum gregem in duas classes distribuisset, in vetustissimos, vsq; ad Constantini Magni tempora: & inde vsq; ad Imperij Romani inclinationem, ad quod tempus etiam seculum Theodosij Magni referatur: vtriusq; classis Doctores improbat & reijcit. Quod Asinus si legisset, facilè deprehendisset.

Quæ

Quæ maior laus esse potest, ruditi iners Asinus, quam à talibus hominibus reprehendi, quales hodie vulgò putantur Ubiquitarij, maximè vero Tubingenses? Et rursus: Nemo vos doctos Viros agnosceret, si vel semel vestra nomina, omisso doctoris titulo, scriberetis. Et si autem hic Asini ruditus sit, quo non magis mouentur illi, quam digiti crepitu: tamen cum Grynæus scribat, Snepsum & Heerbrandum veneror: idem etiam de his Tossani iudicium sit: apparet Asinum illum non diligenter versatum in suorum scriptis, vt qui aliàs ipsorum iudicium, nisi per desidiam ignorasset, non fuisset contempturus.

“ XLIII.

Vt ostenderem, particulas, in, sub, cum, non mutare propositionem: Panis est Corpus Christi: sed esse æquipollentes: à similitudine phraeos ex Scriptura argumentatus sum. Illa enim dicit: Christum esse Deum: & Deum esse in Christo. Respondet Asinus: Me argumentari perinde, atq; qui colligat ex baculo stante in angulo, Christum natum esse in Bethlehem: quia prior propositio ostendat, quis sit Christus, respectu suæ personæ: posterior verò, non quis sit Christus, sed quid nobis in Christo, & per Christum Deus præstiterit. Sed dignus erat Asinus, cui propter pigritiam, per baculum stantem in Angulo responderetur, an fortè hoc medicamento curari ignauius eius, & veterinus excuti possit. Si enim Vetustatis non voluit, saltem suorum doctorum interpretationem legisset. Cinglius enim de posteriori etiam loco, quo Deus in Christo esse dicitur, ait: Ostendit (Paulus) Christum non fuisse nudum hominem, sed etiam Deum, quantumvis esset humilis & despectus, dum inter mortales versaretur. Bullingerus inquit: Sentit (Paulus) Christum non modò hominem esse nudum, sed & Deum verum. Sic etiam Gualtherus: sic etiam alij. An verò isti non ad Personam Christi hæc verba referunt? An non æquipollentes faciunt has propositiones? An nõ vester, Asinus ignauius

XLV.

ignauus est, qui vt nihil intelligit per ruditatem, ita nec quicquam legit per ignauiam?

XLVI.

IN eundem finem produxeram dicta Scripturæ de dextra Dei, quibus dicitur Christus sedere à dextris Dei, in dextra Dei, ad dextram Dei. Cùm negare non possit, eius modi figmentum adfert: Inter nos, ait, quæri de loco, in quo sit Corpus Christi, quando cœna administretur. Nos in pane, & sub pane, (tanquam in loco) illud esse affirmare: se verò & suos docere, Corpus Christi manere in cœlo, sed, mediante Spiritu sancto, fidei instrumento percipi. Atqui cum de dextra Dei disputetur, non quæri de loco, in quo Christus sit, licet non nisi in cœlis sit: sed quæri de gloria & Maiestate, regno & potentia. Respondeo. Deus bonè, quanta est ignauia huius Asini, qui nondum neq; ex nostris, neq; ex suorum scriptis didicit, quid vel illi vel nostri doceant. Nam si inuertas quod ille scribit, tum scopum rectè attigeris. Sacramentarij enim, cœlum certum locum esse docent, & dextram Dei certum locum in cœlo, ad quam Christus sedeat: econtrà, Christum in S. Cœna localiter adesse, nostrum quenquam docuisse: post exactû annum magnum Platonis probabit. Ita vt hæc Asinina responsio prorsus inepta sit, & ad rem nihil faciat. Taceo, quod si ita esset, huc non pertineret. Sufficit enim mihi probasse, has particulas in Scriptura indifferenter vsurpari: in hoc enim cardo quæstionis versatur.

XLVII.

Verisimile esse, ait, aliam 1. Cor. 9. & aliam 1. Cor. 15. apparitionem à Paulo commemorari: quia etiam diuersi fines sint. Respondeo. Verisimile potiùs, imò certissimum est, illum ignauû esse Asinum. Nam Calvinus, Gualtherus, & cæteri etiam Sacramentarij magno numero, de iisdem visionibus & eodem fine accipiunt, ad eundem scopum referunt. Calvinus in Epist. Pauli priorè ad Corinth. 9. 15. Gualtherus Homil: 63. & 78. in priorè rem

rem ad Cor. Hæc si Asinus legisset, acutam illam distinctionem sibi referuasset.

Actor. 22. (ait Asinus) Paulus fuit in Ecstasi: ergo non oculis corporeis Christum vidit. Respondeo: Ignauissime, quare adeò negligens es in tuorum scriptis legendis? Bullingerus ait, Petrum Matth. 17. fuisse in Ecstasi: & tamen Zanchius scribit, corporalem fuisse illam visionem, & oculis corporeis perceptam. Quæ si vera sunt: quomodo cum tua consequentia concordant? Et si maxime vera esset tua consequentia: tamen quod inde colligis, Asininum est. Sic enim haberet tuum argumentum. Actor. 22. apparuit Dominus Paulo in Ecstasi. Atqui 23. cap. rursus ei apparuit. Ergo rursus in Ecstasi. Respondeo: Ex puris particularibus nihil sequitur: nisi illud, argumentatorem esse Asinum.

XLVIII.

Musculum, ait Asinus, non duorum locorum, sed duorum tantum raptuum meminisse: itaq; me calumniatorem esse. Respondeo: Non dicam te calumniatorem, sed pigerrimum Asinum esse. Quare enim non inspeixisti locum Musculi prius, quam responderes? Aut quare mea corrumpis ac detruncas verba? Musculus enim inquit: In tertium cælum raptus fuit Paulus, vt videret gloriam Dei, & gloriam regnantis in cælo Christi: In Paradysum verò, hoc est, in sedem beatorum Spirituum, Patriarcharum, ac Prophetarum: vt non modò quò & ipse post dissolutionem Corporis venturus esset, videret, sed arca quædam audiret, &c. Et rursus: Quantum & quale discrimen sit inter tertium cælum & Paradysum, discutendum mihi non sumo. Et paulò post: Nolim tamen sic inter tertium cælum & Paradysum cœlestem beatorum Spirituum mansionem distinguere, vt eos, qui in paradyso sunt, à Christo separem, cum ad latronem ille dixerit, Hodie, &c. An verò distincta loca crediderit Musculus tertium cælum

XLIX.

cælum & paradysum, an verò ille vester Asinus ignauus sit: ex his satis manifestum est. Et contra conscientiam Asinū vestrū scribere, id argumento est: cū hęc postrema Musculi verba ego citassem, & eadem ille nunc in sua responsione repeteret: isthęc, [beatorū Spiritū mansionem] ille omisit: quia intelligebat, testante conscientia, lectorem ex his ipsis verbis fraudem eius animaduersurum.

2. **F**lammas visibiliter in Apostolos delapsas, per Metonymiam (ait) dici S. sanctum: quia externæ speciei tribuatur nomen rei ipsius, quam illa Species representat: nec dici posse, flammam ipsam Spiritus sancti essentiam fuisse. Respondeo: Quemadmodū columbam ipsam Spiritus sancti essentiam esse, nemo dixerit, nisi Asinus: ita neq; flammam. Sed tamen Metonymiam tantū esse, quā nomē solū Spiritus sancti tribuatur columbæ, aut flammis: id Asininum est. Sed dicimus, ipsum Spiritum sanctū, suā essentiā præsentem fuisse columbæ & flammis: vt qui viderit has vel illam, verè dicere potuerit, se Spiritū sanctū vidisse. Quod cū neges: ignauitæ te ex tuorū scriptis conuincam. Beza enim ait: Spiritum sanctum columbæ, quam Ioannes viderit Christi capiti illabentem, præsentissimum fuisse. Et ne dicas, id de virtute vel operatione intelligendum, alibi inquit: Hoc visibili Symbolo exhibitam fuisse spectandam tum virtutis, tum Spiritus, alioqui inuisibilis, præsentiam.

21. **P**aulus scribit, 2. Cor. 12, se habuisse visiones & reuelationes, ait Asinus, & ex eo infert: Videre per visionem, nihil est aliud, quàm ideam aliquam absentis sic imprimi & representari siue sensui, siue menti, ac si præsens astartet ob oculos. Acute sanè, ô Asine: sed quare adeò deses Asinus es, vt tuorū scripta nō perlustres? Caluini, Gualtheri, Musculi, Zāchij imprimis? Qui, sicut & ceteri, scribit: Quoniam Apostolus ex his visionibus probat resurrectionem Christi à mortuis: Oportuit ergo, inquit Christū VERO SVO CORPORE Paulo apparuisse. Vbi & Gualtherus

rus verba Scripturæ: In hoc apparui, &c. videres iustum: maiusculis literis scripsit, vt vis eorum obseruari faciliè possit. De quo cum in Prodro-mo meo etiam admonuerim: nolo pluribus nunc inculcare. O Asinum inertem

AD Patrum testimonia ab Asino citata venio. Hic verò passim aures Asininae enormiter sese ostentant, & detestanda ignauia. Interdum enim citat Patres: sed quo libro aut scripto, cum ipsemet ignoret, non dicit. Vt pag. 90. Amb. 60. Augustinum. 89. Cyrillum. Interdum citat librum, sed nescit caput aut sermonem, vt pag. 89. Bernhardum in Cant. canticorum. Etsi autem liber ille imperfectus sit: extant tamè hodie sermones 86. in eum librum. Certè decebat Asinum, nisi ad eò ignauus esset, inquirere, & annotare caput & sermonem: sed habet eius rei causam, de qua postea dicam. Citat interdum libros qui non extant: vt pag. 53. librum tertium Augustini in Leuit: Atqui August. vnũ tantum librum in Leuit: scripsit. Vbi igitur, ô Asine, tertium inueniemus? Sic autem res habet. Scripsit Augustinus libros 7. Quæstionũ Veteris Testamenti: quorum primo Genesin, secundo Exodũ, tertio Leuiticũ, quarto Numeros, quinto Deuteronomiũ, sexto Iosuan, septimo Iudices explicauit. Ille cum numerũ ternariũ alibi vidisset, libros autem Augustini nunquam legisset, pro tertio libro quæstionum Veteris Testamenti, qui est in Leuiticũ, citat tertium Augustini librum in Leuiticũ. Interdum citat libros & caput, sicut extant: sed si quæres locũ, ne verbulum ea de re inuenies. Neque enim inspexit locum Asinus, sed ex aliquo mendoso exemplari locũ descripsit. Sic citat pag. 64. lib. 5. de Cõitate Dei, cap. 10. Et ibidem lib. 20. contra Faustum cap. 5. Sed de ijs, quæ ab eo dicuntur, nullum ibi iora. Aliquando citat, quæ ad rem non faciunt: vt Augustinum pag. 71. Quòd Corpus Christi sit in aliquo certo cœli loco, propter veri Corporis modum. Sic etiam Vigiliũ pag. 90. in eandem sententiam. Sed quis negat? Id potiùs probandũ erat, non superesse vllũ alium modũ aut rationem, qua per diuinã suam potentiam, Christus, Corpus suũ in

LII.

Cœna, aut Ecclesia sua præsens præstare possit. Interdû citat, ad quæ dudum responsum est, vt Aug. pag. 54. ex cap. 5. lib. 3. de doctrina Christiana. Sic pag. 53. lib. 3. August. contra Maximinum, cap. 22. Ad quæ in hac ipsa velitatione D. Iacobus respondit in Confutatione sua. Ad quæ etsi pro ignauia sua tacuerit prorsus; tamen testimonium Augustini denuò profert. Asinus. Aliquando citat: sed ea, quæ explicationis gratiâ à Patribus addita sunt, omittit, ne dolus eius deprehendi possit. Vt pag. 64. dictum Hieronymi ad Eusoch: Deum non posse suscitare virginem post ruinam: addit Hieronymus: quia non vult coronare corruptam. Sic eadẽ paginâ citat Augustinum, Deum ideo quadam non posse, quia sit omnipotens. Additur autem ibi: Dicitur enim omnipotens faciendo quæ vult, non patiendõ quod non vult. Sic vterq; non ad facultatem principaliter, sed ad voluntatem respicit. De voluntate autem Christi ex verbis institutionis constat: illa igitur non huc quadrant, ideo ab Asino omissa sunt. Et hæc est causa, quòd interdum nec libros nec capita adnotat, ne dolus animaduertatur, cum non omnibus sit occiũ inquirendi. Sic coaceruat aliquot Augustini dicta, ex aliorum centonibus, de Spirituali manducatione: & fatetur Asinus ipse, loqui illa de Spirituali manducatione. De qua cum nulla pugna sit inter nos: quare nobis illa opponit, nisi vt se Asinum esse doceat, qui Spiritualem & Sacramentalem manducationem confundat: de qua etiam supra. Duo tamen sunt, ad quæ iam respondendum mihi videtur: Vigilij alterum, alterum Ambrosij testimonium,

L III.

D Iacobus Orthodoxum Patrem & Martyrem Christi Vigilium, diabolico sarcasmo Dormilium vocitauit, inquit Asinus. Respondeo: Si non pœna, sed causa Martyrem facit: nescio an sic martyr Christi ille dici debeat, de cuius martyrio ita scribitur: Prostrabat in valle illa, quæ flumen Sarcham fundit, Saturni æreum Simulachrũ, quod

quod incolæ homines feri & agrestes, magna religione venerabantur. In hanc itaq; serendi Evangelici seminis gratiâ profectus Vigilus; Randenam peruenit, ac PROTIVS in ipsum idolum incidit. Zelo itaq; Dei exarsuans, Spiritu latus & alacer, Saturnû aggreditur, ac spurcum idolum deiecit, frangit, & in præterfluentem conijcit. Mox verò in basim seu fulcrum deiecti idoli residens vir Dei, verbum Domini illis, qui eius facinoris spectatores fuerant, prædicare cœpit. Cæterum barbari, & impij idololatra, Deum & religionem suam contumelia affectam putantes, concurrunt; & seruum Christi, animam suam Patri commendantem, lapidibus sternunt. Ex his iudicabunt lectores, quid de martyrio eius hominis statuendum sit, qui securi rem aggressus, quod officij ipsius non erat, simulachrum demolitus prius, quàm doceat simulachrum aut idolum esse.

Quod verò Asinus ait, esse diabolicum sarcasum pro Vigilio Dormilium dici. Respondeo: Id facit eius ignavia; si enim in lectione Vetusstatis plusculum versatus fuisset; legisset fortè Vigilantium à Hieronymo Dormitantium non semel dici. Nunquid diabolicus Hieronymi Sarcasmus fuit? Certè quicumq; examen instituerit, doctorum S. Scripturæ à Vigilio citatorum, quàm dextrè & verbo Dei conuenienter produxerit, ille fatebitur vltro, Vigilium sæpiusculè dormiisse.

Ambrosij testimonium me corrupisse ait Asinus: neq; enim duorum raptuum meminisse, sed se raptum, bis dicere. Respondeo: Quomodo ergo suprâ dicebas, Asine, Musculum vestrum non duorum locorum, sed duorû raptuû meminisse? Num itaq; illè contra sententiam Vetusstatis Paulum interpretatus est? Sed videamus non Ambrosium solùm, sed alios etiam ex Antiquitate, vt ignavia Asini ampliùs patefiat. Ambrosij verba hæc sunt: Bis se raptum dicit à Deo, hinc vsq; ad tertium cœlum: deinde

LIII.

2. Cor. 12.

in paradysum cœlestem, in quo latroni dixit Dominus, quod esset futurus cum eo. Certè, si Ambrosius dixisset: Bis dicit se raptum, tùm aliquis esset color figmenti tui. Tam verò cùm dicat: bis raptum: apparet te locum non in pexisse, ò iners Asine. Et duplicem esse raptum, distributio illa euincit, quâ dicit: hinc in tertium cœlum vsq; deinde in paradysum cœlestem. Sed vt videatis, Viri Sacramentarij, quàm ineptè Asinus vester colligat: Hieronymum & Athanasium audite. Hic enim ait: A tertio cœlo (inquit Paulus) in paradysum sum raptus. Ille verò scribit: Quia iterum repetit, ostendit aliam fuisse visionem. Et rursum: Iterando ostendit Apostolus, hunc ratem hominem, secundò raptum fuisse, semel vsq; ad tertium cœlum, vbi vidit visiones: & semel in paradysum, vbi reuelata sunt ei verba ineffabilia. Quòd si isthæc non ignorasset Asinus, dissimulasset facilè, quæ mihi per calumniam, de Ambrosio affinxit. Sed Asinus est in vnguento.

L V.

Objicit antilogiam D. Lutheri, de diuersis interpretationibus dicti Christi: Caro non prodest quicquam. Sed cùm de ea, vt & de alijs pluribus, quæ ille nunc repetit, non solum in Apologia formulæ Concordiæ, sed & in refutatione consensus Orthotoxici responsum sit: Asinum ignauum eò ablegamus, neq; propter eius pigrityam eadem subinde inculcare necesse putamus.

Haftenus de supina negligentia & ignauia vestri Asini, Viri Sacramentarij. Quod si meum fortè requiretis consilium, respondeo: plagis etiam Phryges emendantur. Et certè Syracides istam rationem vobis monstrat, qui scribit: cibaria & VIRGA & onus Asino. Quòd si his non emendatur: in pistrinum ablegandum censeo, vbi, si nemini proderit, nec tamen vestræ existimationi oberit, sicut haftenus, cùm vos omnium ludibrio ruditate sua & ignauia exposuit.

Tertium

Tertiam argumentum.

Qui stupidior est quouis Asino, is meritò Asinus dici debet. Vester ille quouis Asino est stupidior. Ergo &c.

Probatio Minoris.

Statim in ipso limine Asinus impingit, & titulo libri stupiditatem prodit. Falco enim libri inscriptio est. Verum adeò stupidus est, vt rationem aliquam probabilem eius tituli ne quidem confingere possit. Capuam Campaniã urbem Falconiam olim dictam volunt. Sed ratio hæc adfertur: quòd falcones, dum locus vrbi quæreretur, reperi ibi fuerint. Verùm cum toto hoc ipsius scripto etiam diligenter inuestiganti, præter Asinũ nihil inuenire licet: Asinaria potius Sacramentarij, sicut Plautiana, quàm falco dici debuit. Fortè verã causam dicere non audebat, nimirũ: Falco, quia sicut ille cæteras aues plerasq; volatu transcendit, & superat, sic iste vester, viri Sacramentarij, vos omnes eruditione & iudicio excellit. Atqui vos rationem illam vix atq; ne vix quidem admittetis. Fuerit ergo isthęc: quia viros bonos vncis pedib. comprehesos lacerat, & famã & existimationẽ eorũ adunco suo rostro lædit & violat.

Nam quòd ait: Falconem se emissum, ad capiendũ, deplumandum, & dilaniandum Cuculum quendam: id valdè stolidum est. Neq; enim Falcones in hunc finem aut magno precio emuntur, aut multo labore instituuntur, vt cuculos infestentur: Quã ridiculum id esset? sed vt ardeas persequantur. Neq; vt deplument, aut dilanient: Quomodo enim ferri istud possit? Sed vt superatas comprehendant & exhibeant, atq; spectatoribus iucundum simul & vile spectaculum præbeant. Verùm Asinus vester in caula magis quàm in aula versatus, adeò ineptè de his rebus loquitur, vt si non pœna, certè risu & commiseratione, eius rei peritis, dignus videatur.

Si autem omninò hæc eius ratio esse debuit: ille (mea opinione)

opinionem) rectius & magis appositè dixisset: Falco Sacramentarius, emissus ad capiendum Christum, atq; certo cœli loco, tanquam auariorum, includendū. Aut: Falco Calvinisticus, emissus ad deplumandum Christum omni sua potentia & maiestate. Aut certè: Falco Nestorianus, emissus ad dilaniandum duas Naturas in Christo. Imò ut dicam quod res est, quando de ignauia eius cogito, quam plerumq; ad rem non respondet, sed effugia quærit: si omnino auis esse volebat, Mergum se veriùs, quàm Falconem dixisset. Ille enim aquis innatans, cum se peti videt, aquis submergitur, neq; vsquam apparet: sic quoq; & ille.

II. **S**imili modo & præfatio Asini vestri, Viri Sacramentarius, de stupiditate eius testatur. Quod enim pro Grynzæo, qui deserto vadimonio, sese subdlexerat, ipse respondeat, hanc causam esse ait: quòd indignis modis à me acceptus sit. Atqui tantum semel in scripto meo illius meministi: & his quidem verbis: Quæ verò de Bömlero quoddam: & prodigiosa eius eruditione narras: hic est illi prorsus indignus modus. Sed aures Sacramentariorum adeò teneræ sunt, ut si non audiant reuerendissimi, clarissimi, excellentissimi, grauissimi & similia, statim offendantur, & indignis modis se accipi existiment. Verùm nisi stupidus esset Asinus vester, ista de se ipse nunquam scripsisset.

III. **A**dfert & aliam eius rei rationem: Ne scilicet D. Jacobus iniuriam, qua Senatui Academiae Basiliensis affecerit, impunè ferat. At quæ est illa iniuria? Petierat ille, inquit Asinus, à Senatu Academiae Tubingensis, ne pateretur D. Iacobum aliquid moliri aduersus Grynzæum: sed repulsam tulit indignam. Respondeo: Quàm stupidus est Asinus ille? Esto enim peccatum hac in re fuisse à Senatu Academiae Tubingensi prudentissimo: num æquum est, ut D. Iacobus eius errorem præstet? O Asine. Deinde quid in potestate & arbitrio Senatus Academici non fuit? An non

non tu Afinus eris, quia à non cauffa vt cauffa argumen-
taris? Et fuerit etiam in manu eius: quomodo indignam
repulfam dicis? Iuris naturalis est: Quod tibi non vis fieri,
alteri ne feceris. Postquam igitur, Senatus Academiæ Ba-
filienfis paffus est Grynæum moliri pro libidine, aduerfus
finceram doctrinam noſtram, quæ velit conuitia & calum-
nias, nec ſua intereſſe, rectè credidit: quomodo indignam
repulfam arbitrabitur, ſi noſtri non diſſimulanda, ſed
amolienda conuitia iſthæc cenſuerunt?

IAm his tertia ratio, ſtolidior ſuperioribus, accedit. Ne,
inquit Afinus, contumaciam, qua magiſtratus ſui auto-
ritatem aſperrari eſt auſus, ferat impunè. Concedamus
autem tantisper verum eſſe, quod ille mentitur ſclerate:
an non Afinum ſtolidiſſimū ſe eſſe, oſtendit, argumentan-
do: Theologi Illuſtriſſimi Principis Vuirtembergici ſunt
contemptores ſui magiſtratus: Ergo Afinus Sacramenta-
rius ex Palatinatu prodire debuit, qui & Principis illius
autoritatem vindicet, & contemptæ voluntatis pœnas ſu-
mat? An non perinde argumentatur Afinus, ac ſi dicat:
Afinus molitoris Tigurini ignauus eſt & contumax. Ergo
Zanchius iure in eum vindicabit? Certè tanta eſt illuſtriſ-
ſimi noſtri Principis pietas, vt nihil hætenus nobis injun-
gat, quod non vltro facere paratiſſimi fuerimus. Tanta
eſt Celſitudinis eius, neſcio humanitasne potiùs, an cle-
mentia dicam, vt ad ſanctam voluntatem eius, noſtram
etiam, noſtra ſponte, conformare geſtiamus. Et ſi quis
aſperrari autoritatem aut negligere voluntatem Celſitu-
dinis ipſius audeat: crede mihi ſatis & autoritatis & viri-
um eſt ipſi, vt coercere eiusmodi contumaciam poſſit,
nec Afinorum patrociniò indigeat.

IIII.

Ardiamus & quartam rationem. Doct. Iacobus præ
Airacundia non meminit meritorum Reip. Baſilien-
ſis, in Duces & populum Vuirtembergicum. Reſpondeo:

K

Quæ

Quæ sint Reip. Basiliensis in nostros, & vicissim etiam merita, ea huc nihil pertinent: & quis nisi Asinus stupidus credat, Remp. Basiliensem, nostram litem, suam facturam esse? Et vt faceret, quod pro prudentia ipsius fortè in mentem ei nunquam venit: num. propterea prodenda veritas, negligenda gloria diuini nominis, & plurimorum salus? Si Asinus potiùs meminisset doctrinæ Vetus-tatis, quàm meritorum Reip. Basiliensis, rectiùs sibi
 » consulisset. Augustinus inquit: Non præponderare
 » debet amor religioni, non fidei, non charitati multo-
 » rum. Ecce Asine. Hieronymus ait: in suspitione hare-
 » scos nolo quenquam patientem esse, ne apud eos qui
 » ignorant innocentiam eius, dissimulatio conscientia in-
 » dicetur, si taceat. Chrysostomus scribit: Nostras iniu-
 » rias ab impijs illatas siue dicto siue facto, magnanimiter
 » sustinere discamus: Dei autem iniurias & contemtum,
 » ne quidem ad auditum vsq; sufferre. Quoniam in pro-
 » prijs iniurijs, patientem quempiam esse, laudabile est: in-
 » iurias autem Dei dissimulare, nimis est impium. Vetu-
 » stum igitur illud tibi, Asine, respondeo. Amicus utiq;
 » Plato, amicus & Socrates, sed magis amica veritas.

VI. **Q**uam bonam, inquit Asinus, gratiam inieritis apud hæredes Illustrissimi Marchionis Badensis, quod nomina eorum Formulæ Concordiæ (Vbi quitariam vocat Auritus) inseruistis: vos non ampliùs latere arbitror. Respondeo: Ego autem stoliditatem tuam neminem ampliùs latere arbitror. Quæ enim & tum fuerit, & hodie sit istorum Principum Confessio: ex eo satis manifestum esse puto: quòd singulari clementia suscepisse & suscipere, fouisse liberaliter, & fouere eos constat, quos Sympathia Caluiniana & charitas Sacramentaria, etiam contra ius & fas, suis sedibus expulit.

VII. **I**vramentum adeò sincerè & constanter seruauit Grynaeus,

næus, inquit Asinus, vt autor nostris extiterit, vt Augustana Confessio publicè in Academia Heidelbergensi explicaretur. Respondeo: Est oppidum quoddam Alsatiæ, Pontificiæ religionis: eius Sacrificulus Augustanam Confessionem præ concione publica explicauit: Ergo ex hypothese Asinina doctrinam Augustanæ Confessionis sincerè & constanter tradidit. Pontificij, Sacramentarij, & fanatici cæteri, in Scholis & templis retinent, & tractant Euangelia, verba institutionis, Epistolas Pauli. Ergo doctrinam Euangelij, & Sacramentorum constanter & sincerè tradunt. O stupidos Asinos. Et dicat ille: aut enim veram & genuinam sententiam illius tradunt, qui explicant illam: aut ad sua somnia perperam detorqueant & calumniantur. Si prius: quomodo conuenit illis cum cæteris, qui aiunt, se illi subscribere non posse: suam enim, hoc est, Sacramentariam doctrinam, non obscure in ea condemnari? Si posterius: quomodo constanter? Quomodo sincerè?

Capernaitas nos esse ita probat: Quibus est idem instrumentum & subiectum, illis idem est modus agendi. Ratio: quia illa duo modum agendi determinant. Vobis, inquit Asinus, est idem subiectum & instrumentum cum Capernaitis. Ergo. Respondeo: Sacramentarijs cum porcis & Asinis, si his obijciatur panis, est idem instrumentum & subiectum. Ergo prorsus eodem modo edunt Sacramentarij, quo porci illorum & Asini.

VIII

Svbristlem se fuisse Tubingæ, dixerat Grynæus, si quando audiret magnos viros (Sacramentarios) hostiliter perstringi. Respondi ego, id argumento esse, illum à Sacramentarijs etiam tum non fuisse animo alieno. Ad illud respondet Asinus: omnem sensum & humanitatem nos exuisse, in Stoicos nos mutatos: petit, vt Christianam illam Sympathiam Sacramentarijs relinquamus

IX.

& leuitatem non nominemus. Respondeo: Video ego Asinum non sensum solum, sed omnem etiam rationem & iudicium exuisse, hoc est, verè Asinum esse Suprà enim dixit, esse dicta seueriora, ex animo candido & gemina charitate profecta; salutis & conuersionis cupida. Ergo nunc non in Stoicum, sed stolidum Asinum commutatus est, vt qui de hostili animo ista interpretetur. Certè si hodie à mortuis resurgerent Cerinthus & Marciò: quàm bonam gratiam apud eos iniret iners vester Asinus, contra Stoicos illos Ioannem Apostolū & Polycarpum, qui omnem sensum, scilicet, exuerunt? Sed si tantum & tam grande peccatum est, verbis perstringere hæreticos: quid fiet de illis, qui non verba, sed gladios in eos stringunt, etiam si errores renocent, ne scilicet ad vomitum redeant? Nimirum, ferendi, non inclamandi sunt lupi in gregem Domini sauietes, vt caueri possint: sed vt canibus mutis fraudulenter nobis versandum in opere & vinea Domini, vt Sacramentarijs placet.

x.

Dixeram Grynæum contra conscientiam, Brentio F. literis adulatum, dum per ipsum, Patri commendari vellet: qui tamen simul tacitè & in Sacramentariorū amicitiam se insinuaret. Respondet Asinus: non posse nos hoc argumento Grynæum in Leuitatis suspicionem adducere, quandoquidem & Brentius Maior, cum adhuc Basileæ in statu exinanitionis esset, nec rapinam duceret æqualem esse Principibus huius mundi, ad Caluinum literas dederit humanitatis plenas. Respondeo: Adeò stupidus est Asinus, vt non intelligat quid dicatur. Neque enim hoc agitur, an liceat dare literas inuicem etiam humanitatis plenas: hypocrisis accusatur, quod petit sese commendari Brentio Patri, cum tamen simul & ipsum & doctrinam eius odisset, vt qui clam cum Sacramentarijs colluderet. Ostendat autem Asinus, D. Brentium, etiam in exilio, petijisse apud Sacramentarios docendi locum, siue in

ne in Schola siue in templo. Hoc est quod volebam Asine
stupidissime.

Quasi ex Grynæo: si tantopere, vt nunc quidem scri- **XI**
bit, ipsi displicuerit definitio vnionis Personalis, The-
ologorum Tubingensium, & confusio Articulorum fidei:
(sic enim ille ex Charitate gemina calūniatur) quare eam
publica disputatione, pro consequendo summo gradu,
defenderit, & postea etiam testimonium istud petierit, &
gradum consecutus sit? an non istud argumentum in-
signis sit leuitatis? Asinus stupidissimus Quæstionem non
intelligit, ideoq; rudit: Fatetur Grynæus, à se factum im-
prudenter, quod à te, homine infami gradum Doctoratus
petierit. Respondeo: Quòd D. Iacobus à famoso Asino,
infamis dicitur, infamis hominis conuitium esse indicat.
Cur verò Asinus vester non ad rem respondet? Neq; enim
à quo, sed qua fronte & conscientia summum gradum pe-
tierit & acceperit, id quæritur: malam fidem, inquam, &
neglectum conscientie stimulum, Asine, accusamus. Sed
Asinus esuriens, aiunt, sultem negligit.

Grynæum, ait Asinus, postquam animaduertisset, D. **XII**
Iacobum Theses suas neq; cominùs neq; eminùs de-
fendere potuisse: ideo ad Sacramentarios defecisse. Re-
spondeo: Stupidus es, & ad rem non respondes Asine.
Dixi enim, illum post disputationem, summi gradus te-
stimonium petijisse, iuramentum præstitisse, postea aliun-
de de consensu suo sua manu testatum esse, locum Profes-
soris in Schola Tubingensi exoptasse, & familia: ad ista re-
spondendum, ista cum tuo illo responso stolido concili-
anda erant, Asine. Qui surdus adeo es, cui aures sunt tam
patulæ?

Capite de Basi doctrinæ Sacramentariæ de Cœna Do- **XIII**
mini, ait: verba institutionis esse fundamenta & ba-
siam ad aman-

„ sin adamantinam suæ sententiæ. Deinde autem eodem ca-
 „ pite sub finem illius contendit, cum de vero & genuino
 „ sensu verborum institutionis inter nos quærat, nihil ex
 „ illis probari posse, nec pro argumento (multò ergo mi-
 „ nus pro fundamento) assumenda esse. *Asine*, quid est
 „ stupiditas, quid vertigo, si hæc non est?

XIII.

PEdum strepitu D. D. Marbachium petrum & ex-
 plosum, *Asinus* fabulatur. Respondeo: Id si verum
 est, quare Grynæus indignabundus conquestus est: Hæc
 non sunt digna strepitu. Quare Dominus Baro voluit,
 ut D. D. Marbachius suis interdiceret, ne strepitu eius-
 modi vterentur: num quod tanti facerent autoritatem
 D. D. Marbachij? Scilicet. Sed & ipsi studiosi affixa
 scheda loco publico significarunt, quem explosione dia-
 gnum propter eruditas solutiones iudicârunt, cum inter
 „ alia de Grynæo dixissent: Non Theologi, sed sophistæ
 „ partes eum egregiè sustinuisse, Principia Philosophica &
 „ Theologica impudenter negasse, scopum controuersiz
 „ dedita opera declinasse, nihil ad rem respondiße, semel
 „ concessa mox reuocasse, & ut elaberetur, cælum terræ mi-
 „ scuisse: eum se pedibus explodere voluisse. Tanta tamen
 est animalis huius stupiditas, ut D. Marbachii à suis con-
 tentum scribere aufit. O Bæoticum ingenium.

XV.

Literas D. Iacobi ad Senatum Academicum Basilien-
 sem calumniatrices appellat: & tamen eodem loco
 fatetur eas nec acceptas, nec resignatas, sed autori resti-
 turas. Respondeo: Vnde ergo constat *Asino* tam certò,
 de earum argumento, ut publicè de summa earum decla-
 mitet, calumniatrices vocans? O vertiginosum, ô stoli-
 dum *Asinum*.

XVI.

Bidembachium, qui postea Bebenhusij obiit, cum su-
 is tantum periculum Cancellario Ohemio creasse ait, apud
 Illustrissimum Electorem (Ludouicum p. m.) ut, nisi De-
 us

us mirabili ratione fortissimum hunc virum liberasset, Hydaspem vix effugisset. Respondeo: Quæ Asinus hic commemorat, facta sunt sub annum 76. & 77. Bidembachius verò, cuius Asinus hic meminit, à Domino euocatus fuerat, sub initium anni 71. Sequitur ergo, Bidembachium illum, post sextum annum obitus sui capitale periculum creasse Heidelbergensi Cancellario. O insulsum, ô stupidum, ô temerarium Asinum.

CRimen falsi admissum in Palinodia Berengarij citanda, cum penitus negare non ausit: mirificè sese, vt excuset, torquet. Primò ait, eum qui decretum Iphonis ediderit, scribere, multa depravatè citata esse in decreto Gratiani, quæ ex Iphonis decreto restituenda sint. Respondeo: Quid si Asini mortes commemoret Asinus. Quare enim non dicit, quis sit ille, qui decretum Iphonis edidit? Neq; enim mirum, illum suū laborem commendasse, vt faciliùs emtorem inueniret. Deinde esto, quale est argumentum? Quædam in Gratiani decreto corrupta sunt. Palinodia Berengarij est in decreto Gratiani. Ergo quoq; corrupta est. Nego consequentiam: ratio est, quia in prima & secunda figura Maior semper sit vniuersalis.

Deinde Guitmundum & Lanfrancum in subsidiū vocat, qui aliter legerint, quàm decretum Gratiani habeat. Respondeo: Quare non assignat Asinus locum, aut recitat eorum verba? Sed esto illud etiam, tamen Asinum tondes Afelle: quid enim ad nos? De Gratiani decreto cōtendimus: istud à nobis citatum fuerat, quod vos corrupisse, vt ostendimus, ita negare, vtcunq; impudentissimus Asinus sit, non audet. Certè Beza, & Caluinus ipse, aliquoties citârunt verba Palinodiæ ex Gratiani decreto: nec de corrupto libro, aut Guitmundi vel Lanfranci lectione, quicquam prætenderunt. Sed hic est Asini fucus & effugium.

OBiectum Grynæo fuit, vocem blasphemam esse, qua dixerat, nos ex Sacramento totidem idola facere. Negarat

XVII.

XVIII.

Negarat ille, & diabolicam verborum suorum interpretationem esse dixerat: ego eum ex Apologia blasphemia conuici. Cùm igitur Asinus nec negare nec excusare possit, tantùm hæc respondet: Leuicula sunt ista, quibus Vbi-
 „ quitas ocio abundans sese oblectat, sed valeant. Et quod
 „ addideram ex Epistola 70. Bezæ, qui ex animo candido
 „ & gemina Charitate, scripserat de nostris: Eum esse Zelum
 „ nostrum, vt scortatores, ebriosos, fœneratores, quosuis
 „ deniq; quantumuis dissolutæ vitæ homines, nostri sæpe si-
 „ miles, ad Cœnam admittamus: egregiè dissimulat. Scilli-
 „ licet, Viri Sacramentarij, res leuicula est Idolatria: res
 „ leuicula sunt scortatio, ebrietas, vita dissoluta: res leu-
 „ icula est, & hos ad Cœnam Domini admittere. Imò vero
 „ Asinus non leuiculus, sed leuissimus est, qui ista sic cre-
 „ dit, leuissimus, qui de nobis ista scribit.

XIX.

Asinus stupidus ostensurus, quid & quantum Interfit, scilicet, inter has propositiones: Panis est Corpus Christi: & In pane, vel cum pane est Corpus Christi: ait, priorem propositionem ostendere, quid sit panis in Cœna, posteriorem verò indicare, vbinam sit Corpus Christi. Et addit: putasne te posse ad hæc etiam respondere? Respondedo: Putat Asinus argumentum esse adeo firmum, vt dissolui nequeat? Sed, aut ille stolidus est, & sententiam nostram non intelligit: aut certè doctrinam de prædicamentis ignorat. Nam localem præsentiam nunquam probauimus. Atquæ prædicamentum, Vbi, locum denotat. Quomodo ergo in pane aut cum pane idem nobis significaret, atq; in loco eodem panis? Et vt stupiditatem intelligatis, Viri Sacramentarij: Quicquid in loco est, aut in eo est naturaliter, aut violenter. At Corpus Christi neq; naturaliter neq; violenter est in pane. Ergo non in eo, vt in loco, est: Minorem probo: non naturaliter, quia non quatenus graue aut leue est, vt in corporibus naturalibus, sed propter verbum & promissionem: multò verò minus

minùs violenter, sed potiùs Sacramentaliter. Ergo non iudicat vbi sit, si dicamus: in, cum, vel sub pane. Sed quid de his cum Asino? Cùm non temerè dictũ sit, Asini caudam non facere cribrum.

Conquestus fuerat Grynæus: transubstantiationem sibi & suis à nobis tribui. Ego istud negavi: quomodo enim transubstantiationem statuerent, qui præter nuda Symbola nihil in Cœna distribui fabulentur? Hic Asinus vtroq; calce in me fertur: Impudens, inquit, calumnia est: ostende eius rei vel apicem tantum, & te calumniatorem non esse docebis. Respondeo: Quàm stupidus est Asinus? Responsione mea decem testimonijs ex Sacramentariorum libris desumptis illud ostendi: videatur pag. 125. Et quia apicem tantum petit: Ecce tibi sententiam Cinglij integram: [Quod ad rei substantiam attinet, (ait ille) præter panem & vinum non adest quicquam.] Siergo non sunt nuda signa: dic quid præter illa adsit: & si quicquam præterea adest, quomodo non arguitur mendacij Cinglius, qui ait, non adest quicquam præterea?

XX

Neq; transubstantiationem ipsis tribuimus. Sed de media via locuti cùm essemus, vtriusq; extremorum mentio facienda fuit: fore scilicet, si media via ingrediantur, vt neq; in nuda signa, & Metonymiam, neq; in transubstantiationem, tanquam alterum extremũ, impingant: nisi fortè putent impossibile, ex substantiatore transubstantiationem fieri posse.

XXI.

Negat nuda signa in Cœna distribui. Verùm, viri Sacramentarij, si in Cœna nulla est corporis nostri actio, nisi accipere nuda Symbola: & si præter ea non adest quicquam: quomodo negatur, nuda signa distribui? Infert quidem ille: Fidei tamen actionem non tollimus. Respondeo: Neq; nos: sed tamen non confundimus actiones discrepantes, cùm Sacramentarij ipsi doctiores,

XXII.

inter fidei manducationem, & Sacramentalem, distinguendum doceant.

XXIII.

COenam Domini Cyclopicam à suis dictam negat. Sed cum non ignoret, conuinci ipsorum, Bezæ præsertim, verbis posse, sic eludere conatur: De ijs, inquit, locuti sunt, qui Corpus Christi sensualiter dentibus atteri, & in ventrem trajici docent. Respondeo: Quàm stupidus est Asinus, qui putat calumniam posse tegi aut excusari per mendacium. Ostendat ille, quis istud docuerit. Quod cum nunquam possit: an non ludù ludo, hoc est, calumniam calumniæ, & mendacium mendacio accumulatur?

XXIII.

Cinglius, vt supra memini, scripserat: quòd ad rei substantiam, præter Symbola panis & vini, non adesset in Cœna quicquam amplius. Id Asinus sic emollire conatur: opposuisse Cinglium ista verba transubstantiatoribus & consubstantiatoribus. Respondeo: Esto sanè: Nunquid igitur inficiaberis, hanc eius fuisse mentem & sententiam de vera præsentia Corporis & Sanguinis Christi in Cœna? Nunquid contra conscientiam, falsum verò opposuit? Et vt videatis, non aliquo calore contendendi, cuius eum deinceps pœnituerit, ista scripsisse, alibi inquit: Colligimus Paulum in Cœna hac non quicquam aliud, quàm panem substantialiter manducari credidisse. Ecce hæc non de consubstantiatoribus, sed de Paulo & Scriptura ille locutus est: atq; sic Asini vestri colorem pœnitens inducit.

XXV.

LVthero, ait Asinus, ignotum fuisse triplex illud genus prædicationum: itaq; aut omnino eum non intellexisse doctrinam de Sacramentis, aut certè ex parte saltem. Respondeo: Quasi verò liber Dialecticus Melanchthonis post Lutheri demum obitum excusus esset? Et quomodo Lutherus libellum illum alijs potuit commendare? Deinde,

Deinde, si Asinus legisset disputationem Lutheri de prædicatione Identica, didicisset ex ea, Lutherum differentiam prædicationum non prorsus ignorasse. Et esto, Lutherus illud triplex genus prædicationum non intellexerit: num idcirco nec doctrinam de Sacramentis? Probat ergo tu, mi Aselle, Paulum & cæteros etiam Apostolos, cum Corinthijs & alijs suis auditoribus doctrinam de Sacramentis traderent, ane triplex illud vel duplex tantum genus prædicationum vel intellexerint ipsi, vel suis hoc modo explicuerint. Id si non possis: sequitur ex hypothesi tua Asinina, tantum abesse, vt doctrinam de Sacramentis, alijs rectè tradiderint Apostoli, vt ipsimet eam, aut omnino non, aut saltem ex parte intellexerint. Ecce stoliditatem Asini, qui nihil admitti in Theologia posse putat, nisi ad præcepta artium & leges Philosophicas accommodetur.

Dixeram, Sacramentarios non posse verba Institutionis pro basi & fundamento sui dogmatis habere. Illa enim dicere, panem Corpus Christi esse: Sacramentarios autem docere, panem significare Corpus Christi. Rudit ergo Asinus, me collocare infidias vniuersæ Ecclesiæ: quia non distinguam esse substantiale, ab esse relatiuo & analogico. Respondeo: Vos verò, Viri Sacramentarij, procul dubio agnoscitis, vos stupidum Asinum collocasse Ecclesiæ Dei. Primò enim sumit, quod est in controuersia. Neq; enim vnquam concessimus, Sacramentum esse in prædicamento relationis. Et Asinus, vt suprà ostendi, argumentum meum dissoluere non potuit. Deinde ponamus ita esse: an non confirmat Asinus stolidus id ipsum, quod ego dixeram? Nam si relatio tantum est inter panem cœnæ & Corpus Christi: non magis panis erit Corpus Christi, quàm Pater sit filius, aut Dominus sit seruus, aut limes ager. Cùm tamen non alterum, sit alterum, vel sacramentali vel vlllo alio modo: sed tantum respectus quidam

XXVI.

inter illa sit. Imò, si esse non est aliud, quàm analogicum: certè inter quatuor & octo etiam analogia quædam & proportio est, dupla videlicet. Ergo aut Asinum veltrum ego non satis intelligo: aut panis sic erit Corpus Christi, quemadmodum quatuor sunt octo. Ostendat autem nobis Asinus, ex doctrina Christi, aut Apostolorum, aut primitiua etiam Ecclesiæ, has phrasas & interpretationem: Panis non est Corpus Christi, nisi relatiuè & analogicè, vel secundum aliquem respectum. Id si non possit dicemus doctrinam Sacramentarium neq; relationem aliquam, neq; analogiam, neq; respectum aliquem vel cum Scriptura, vel cum Antiquitate habere.

XXVII.

Christum fidei obiectum esse, negare quidem non audeat: id enim quàm crassum esset: Attamen qua est stupiditate, refringit ad alteram tantum & diuinam Naturam: & Christum secundum vtranq; Naturam obiectum fidei dici, ait Nestorianum esse. Respondeo: Quæ autem isthæc vertigo est? Christus enim non Naturæ nomen est, sed personæ: quod etiam Sacramentarij non diffitentur. Si itaq; Christus fidei obiectum est: non altera tantum Natura, sed persona illa, duabus Naturis constans, fidei obiectum erit. Deinde, Asinus per stupiditatem articulos fidei oblitus est. Neq; enim in solum Dei vnigenitum, sed & Mariæ filium sub Pontio Pilato passum, crucifixum, mortuum & sepultum, credimus. Nisi fortè puter Asinus, ista propriè de sola diuina Natura accipienda. Nestorianum itaq; fuerit Symbolum Apostolicum? Et quæ hæc est stoliditas? Præterea, annon Christus fidei obiectum est, vt mediator noster? Nisi fortè in Mediatrix potius, quàm in Mediatorem, eam respicere existimet. Atqui non tantum vt Deus, sed etiam vt homo, & ita secundum vtranq; Naturam mediator noster est. Sic Scriptura: Vnus est Deus & vnus Mediator Dei & hominū Homo Christus Iesus. Sic Grynæus: Christus Mediator est vtriusq; Naturæ re-

spectu:

pectu: neutra enim Natura sola mediatrix est. Sic Zan-
chius: Christus Mediator fuit non tantum quā homo, sed
etiam quā Deus. Sequitur ergo, aut Christū non esse Me-
diatorem nostrum, aut certē secundum vtramq; Naturam
fidei nostræ obiectū esse. Et quomodo consentit ille cum
suis, qui in consensu Orthotoxico scribunt: De adorati-
onis cultu, qui Christo secundum vtranq; Naturam, &c.
exhibetur? Aut ergo ostendat nobis Asinus fraudem suo-
rum, his verbis commissam: aut fateatur, se ista neq; legis-
se vnquam, neq; intelligere.

T Amen qua est stoliditate Asinus, putat se nobis per- XXVIIII
suadere posse, eandem fuisse Cyrilli etiam sententi-
am. Atqui vix quisquam ex omni Vetustate adorationem
Christi, secundū vtramq; Naturam, maiori perspicuitate
docuit, quā ille ipse. Sic enim Epistola 10. Non alter
simul cum altero adoratur, sed vnus Christus Iesus, vna
adoratione propria cum carne adoratur. Et rursus: Pro- Cap. I. Ioan,
priam enim illam (carnem) sibi fecit, & in ipsa, & cum ipsa
adoratur: vnus enim ex ambobus Christus est. Et rursus: De recta fide
Si quis dicat, in adorabilem Domini nostri carnem vt ho- ad Reg.
minis, & non adorandam vt Domini & Dei carnem: hunc
anathematizat sancta & Catholica Ecclesia. Ecce stupidū
Asinum, qui audeat Cyrillo tribuere errorem, quem ille
anathemate dignum iudicat. Et certē hic ipse locus, quem
citat Asinus, nihil aliud vult, quā Christum non solū
vt Deum, sed etiam vt hominem adorandum. Non rectē
dicunt, ait Cyrillus, qui sapere volunt, quōd in SOLVM
credamus Verbum, neq; tanquam in VNVM nobis simi-
lem, neq; etiam in hominem (scilicet Solum) tendit fides.
Huius explicationis, & sic sui interpret est Cyrillus ipse.
Etenim lib. 5. Dialog. de S. Trinit. scribit: Nam cū fides
non sit simpliciter in hominem, sed in Dei Naturam &c.
vbi etiam ad Dei Naturam fidem respicere ait, sed non so-
lam, sicut nec in hominem solū, sed in vtramq; Naturam.

Similiter de recta fide ad Reg. inquit: Omnem fidei terminum in Christi Persona (ecce in Christi Persona ait, non in alterâ tantùm Natura) præstitutum esse.

XXIX.

Avgustini quoddam dictum, ne eadem toties repetenda essent, in refutat: Consensus Orthotoxici, confutatum esse dixeram. Rudit ad aliud Asinus: Adeò sibi cauere potest And. Respondeo: Quare non iridem sibi cauet Asinus? Duplex enim eius hinc apparet stoliditas 1. Putat pulchrum, eandem cantilenam subinde repetere, & cum Cuculis Sacramentarijs coccyfare. 2. Quod ipse sibi sumit, hoc eodem scripto: id reprehendere conatur in alijs. Cùm enim pag. 117. & 118. responsionis meæ ad Apol. recitarem octo testimonia Vetusitatis: ille ne ad vnũ quidem respondet, sed tantùm (ait) loca illa me iuuare, quantum sol æstiuus niuem aut butyrum. Deinde, cùm de his ipsis (ait de se Asinus) in nostro Elencho disputauerimus à pag. 71. vsq; ad 78. non necesse est eadem hoc loco repetere, itaq; lectorem eò remittere non dubitamus. Adeò sibi cauere potest Asinus. Et tamen cùm paginas illas inspicias: etsi ea quæ de substantiali præsentia loquuntur, attigit: de ijs tamen quæ de manducatione indignorum ex Augustino, Bernhardo, Gregorio M. adduxi, nullum verbum inuenias. Hoc nimirum est sibi egregiè cauere, ad librum ablegare, qui nihil horum habeat: nisi quòd sperat, vix quenquam adeò futurum stupidum, vt aliquid temporis in lectione nugarum ipsius collocatus sit.

XXX.

Obiecerat Grynæus, nos Spiritualem præsentiam negare, & tamen scribere, esse diuinam, supernaturalem, & cœlestem: quasi verò (dixerat ille) modus Spiritu-
alis differat à diuino & cœlesti? Respondi ego: illum non intelligere discrimen inter esse rei, & essendi modum. Etsi autem id non diffiteatur, sicuti sequens calumnia restabitur:

tur: tamen ait, simul me, silentio meo, contradictionem agnoscere. O stolidum Asellum. Si de ipsa præsentia sermo sit, dicimus esse corporalem, non spiritualement, hoc est, quòd Christus verè suo Corpore præsens sit cum pane, non tantùm fidei præsentia. Si verò de modo quæritur præsentia: dicimus esse cœlestem, supernaturalem & ineffabilem. Sed Asini ista non intelligunt: ideo qua sunt stupiditate, contradictoria illis videntur.

ATqui, inquit Asinus ad me, tuum erat, si quidem tantum cerebri habes, probare, te non simul ipsum esse rei, & essendi modum exprimere. Respondeo: Quantum cerebri tibi sit Asine, vel hoc ipsum testatur. Dixerat enim D. Iacobus, & Grynæus etiam repetierat: cuius modum, modum, Aselle, modum sola fides intelligit. Si hoc non est modum exprimere perspicuè: quid tandem satis perspicuè dicere poterimus, quòd Asini stupidi intelligant?

XXXX

Non ideo vacua signa sunt (inquit Asinus) sigilla literis appensa, etiam si res ipsa non sit localiter ijs contenta. Respondeo: O stupidum Asinum. Nam quis unquam dixit, rem ipsam signis externis localiter contineri? Næ tu Asine intelligendo facis, ut nihil intelligas. Deinde, cogita quanta sit utriusque dissimilitudo. Literæ & sigilla non promittunt, multò verò minus offerunt rem ipsam, hoc est, præsentem pecuniam: sed tantum testantur de debito. Imò, quia rem ipsam non offerunt, ideo fatentur debitum. Nec literis aut sigillis opus esset, si res ipsa præsens contineretur. Sed verbum Christi cum signis S. Cœnæ, etiam rem ipsam, hoc est, Corpus & Sanguinem Christi promittit, & præsentia offert: Accipite, edite, hoc est Corpus meum. Quomodo ergo utriusque esset par ratio? Et ut retorqueam simile tuum: si quis sanctâ fide satisfactionem debiti, & in solutionem eius præsentem pecuniam, in certum diem promitteret:

XXXXI

deinde

deinde verò, eo die literas tantùm adferret sigillis munitas, ane sic liberasset fidem suam? An non creditor impostorem hunc diceret, qui pro rebus, hoc est, pecunia debita, & expressis verbis promissa, nil nisi literas, & nuda verba adferret? Hoc re vera esset verba dare.

XXXIII.

Dixeram, qui Christum omnipræsentem fatetur, non negare carnem etiam eius omnipræsentem, cum caro Christi ad constituendam Personam eius necessariò requiratur. Rudit ille: Multa de toto dici, quæ tamen non singulis partibus conueniant. Sic hominem mortalem dici, cum tamen anima sine magno errore mortalis dici non possit: idèd me sensu communi orbatum esse, ait. Respondeo: Si Afinus non omni sensu orbatus est, dicat mihi, an totum alicubi sit, vbi non sint omnes partes eius? Aut vt reddam ipsi similitudinem: an homo alicubi esse possit, aut sine corpore, aut sine anima, vt tamen homo, totum illud, ibi esse verè dici possit? Neq; enim alicubi totum esse potest, sine partibus suis substantialibus, præsertim illud totum, cuius partes (vt sic loqui liceat) in æternum separari non possunt, vt duæ Nature in Persona Christi. Ille itaq; sensu regulæ Dialecticæ orbatus est, quæ dicitur: Ex puris particularib; nihil sequitur. Sic enim argumentatur: In multis rebus, vbi non de substantia rei, sed qualitatibus quibusdam agitur, tribuitur toti quod non conuenit omnibus eius partibus. Christus est quoddam totum, ex Verbo & carne subsistens. Ergo potest ei tribui, quòd sit alicubi, etiam si caro eius non sit ibi.

XXXIII.

CRuciatus & supplicia (ait de me Afinus) quæ Galli, Belgæ, & Vngariam multos annos tulerunt, te non modò ad commiserationem non alliciunt, sed etiam iniquum Lysandri gladium obijciendi occasionem præbent. Respondeo: Quòd Afinus, quæ est stupiditate, non intelligit, quibus & quo nomine Lysandri gladium obiecerim: id mea

id mea non refert: puto candidum lectorem meam mentem satis affecutū. Quod autem mentitur, nulla nos commiseratione moueri, sed insuper etiam insultare: id gratitudinis Sacramentariæ argumentum est, cum Principes nostri non solum verbis, hoc est, intercessionibus, sed re ipsa, hoc est liberalibus elemosynis ipsos adiuerint, exilium scriptis Epistolis lenierint. Et si scire vultis, Viri Sacramentarij, quis vestros homines cruento Lyfandri gladio obijciat, dicam. Sunt quidam, quorum verba & res, *Sacramentarij sic docent.* hoc est, scripta & exempla docent, in hæreticos gladio animaduertendum. Hac Maiore concessa: infertur ab alijs Minor: Sacramentarij sunt hæretici. Hinc sequitur conclusio: Ergo gladio in eos est animaduertendum. Iam dicite, quis porrigat hostibus Euangelij gladium, vt vestros iugulent.

Christum non velle nobis Corpus suum in Cœna realiter exhibere præsens, dixerant Sacramentarij, quia non plus velit, quam præstare possit. Respondi ego: Ergo non de voluntate, sed facultate & omnipotentia Dei litem nobis moueri, quod scilicet non possit id præstare, ideo nec promiserit. Ad isthæc respondet Asinus: Quid ergo restat, quam vt dicas, Christum plus velle, quam præstare possit. Respondeo: Non hoc dico, sed illud: te plus conari, & alijs de te ipso polliceri, quam possis præstare. Neq; enim Asine stupidissime, hic status noster est: sed hoc quæritur, an non omnipotentiam Dei in dubium vocetis, dum scribitis: Deum non posse id præstare? Ex eo etiam perspicuum esse, quod nihil tale promiserit. Ad istud respondendum erat Asino, si per vertiginem, qua laborat, potuisset intelligere, quid potissimum in quæstione esset. Sed Bæoticæ aures ista non admittunt.

XXXV.

Formauerat Grynæus duo argumenta de eadem re. Prius in fraudem nostram valde absurdum, & nostrum esse

XXXVI.

esse dixerat: alterum rectè proposuerat, & addiderat: Sic formasset argumentum suum Schmidelinis. Respondit prius argumentum nostrum nequaquam esse: posterius autem me pro nostro agnoscere: illud, si posset, euerteret. Quid verò Asinus? Suanæ stupiditatem multis nominibus ostendit. Primò (ait de me) conqueritur, Grynæum non bona forma assumisse argumentum ipsius: interrim quæ de re ipsa dicta sunt, dissimulat. Respondeo: Stolidissime, cum argumentum id meum non sit: quid ad me attinet? Respondeat ille, si quis est, cuius interest: Deinde, inquit Asinus de me: Ita tremit, vt argumentum suum formare aut assumere nec ausit nec possit. Respondeo: Quam stupidus est Asinus ille: an non dixi posterius argumentum in ea forma, qua ppositum fuerat, me pro nostro agnoscere? Quid igitur aliud formarem Asine? Tandem se recolligens, inquit de me Asinus, fatetur rectè formatum suum argumentum à Grynæo, & ad illud sibi responderi petiri. Respondeo: Non loquor ego aliud & aliud: ideo, quia stolidus Asinus es: de posteriori dixi, & repeto, pro nostro argumento me agnoscere, id quod tu ad prius refers, quod nec tum nec etiamnum pro nostro acceptamus. **O** ingenium, quouis pistillo retusius.

XXXVII.

Inclitus Senatus Academiæ Basiliensis, à me, si Asino credimus, ridetur, multis sese mutuo scabentibus confertur, falsi testimonij Grynæo exhibiti insinulatur, de rebus sibi ignotis pronunciare accusatur. Hactenus Aselli rudera. Respondeo: Dixerat Grynæus, mendacium esse, quod præceptores vilo vnquam contumelioso verbo pro lectionibus publicis impetierit: & opponere se testimonium Academiæ Basiliensis. Respondi ego: testimonium illud nihil aliud dicere, quam de eo sibi minimè constare: quod etiam credible sit. Cum enim Senatus lectiones ipsius non audierit: quomodo constare possit? Et hoc est accusare Senatam Academicum, quod de rebus ignotis pronunciarit. **O** Verti-

Overtiginosum Asinum. Deinde dixi, ne frustra me v-
geret illo testimonio, cui ipsemet omnem fidem deroga-
ret. Quod enim illud, Præceptorem ipsius, D. Iacobū, vi-
rum clarissimum: ille Proteum, Momum, Volaterranum,
à Musis & Gratijs, virtute & pietate alienum, diceret.
Quod illud huic, tantum Theologum: ille hominem te-
tricum, indoctum & caballū Cumanum, atq; serulis sub-
ijciendum appellaret. Et hoc est Senatū falsi testimonij
insimulare? Sed quæ hæc est stupiditas? Præterea dixeram,
ne superbiret illo testimonio. Neq; enim ignotū esse, quid
testibus domesticis tribuendum sit: quod adeò constet in-
ter omnes, vt etiam prouerbiali sermone dicantur, mutuo
muli scabere. Et hoc est illud, de quo Asinus rudit. Quis ve-
rò non Thessalum Asinum eum dicat? aut bouem mari-
num?

Dictum Hieronymi, ait Asinus, huc respicit, vt quisq;
in sua functione & officio optimos quosq; artifices &
magistros eiusdem functionis æmuletur. Respondeo.
O stupidum stipitem. Hoc est, quod maximè volebam:
quod vel applicatio illius dicti, nisi truncus esses, te do-
cuisset, qua dixi: Sic nos cum Hieronymo: proponant sibi
Iurisperiti Bartolum & Baldum, Medici æmulenter Gale-
num & Hypocratem, &c. Adeo igitur stolidus est Asinus
vester, vt dum se mea refutare putat, ampliùs etiam con-
firmet.

Cum exemplum Lucae Euangelistæ nobis opposuisset
Grynæus, respondi ego: aliud esse historiam conscri-
bere: & aliud de Controversijs religionis, præsertim verò
de tantis Mysterijs pronunciare. Ad illa rudit Asinus:
Ergo Lucas scribendo historiam sacram, controversias de
religione explicauit, veritati testimoniū perhibuit, Chri-
sti & Apostolorum doctrinam se probare & amplecti te-
stis est. Respondeo: O stupiditatem Asininam. Epipha-
nius dogmata & errores omnium penè primitiuę Ecclesię
hereticorū historia complexus est, sicut Lucas Apostolorū
doctri-

XXXVIII.

XXXIX.

doctrinam: ergo hærelibus testimoniū perhibuit, & eorum dogmata se probare & amplecti testatus est? Neque enim Lucas controuersias explicauit, aut veritati, nisi per accidens, testimoniū perhibuit: sed ab alijs explicatas, nobis scriptas reliquit: & quomodo Apostoli veritati doctrinā & sanguine testimoniū perhibuerint, docuit, descripsit. Et vt ita esset: nunquid Asinus dicet, Lucam sine uocatione istud sibi sumpsisse? Quod cum non possit: quid illud ad vestros Medicos & Iureconsultos?

XL.

AD exemplum Eldad & Medad responderam: extraordinaria illa esse, etiam Caluino teste: ideo nihil probare. Querit igitur nunc ex me Asinus: Quid si ordinariè prophetassent, meritòne fuissent à Iosua reprehensi? Responde, inquit, si potes, Andrea. Respondeo: Ardua sanè & difficilis Quæstio. Quid, mi Asine, si ruat cæelum, aut uolet terra? Vtrunq; mirum. Quò enim ruat illud, cum non sit locus extra illud? Aut quomodo hæc uolabit, cum pennis destituatur? Atqui si dicam: istos viros si ordinariè prophetassent, immeritò à Iosua reprehensos fuisse, cum iam in ordinaria fuissent uocatione: quid tu, Asine, respondebis? Aut quid ad tuum institutum confirmandum faciet?

XLI.

AT, inquit Asinus, vt propius te vrgeam: hoc proposuit vobis Grynæus cogitandum, vtrum eo Spiritu sitis, quo Moses, qui hos duos, non solum non prohibuerit, sed optârît in super, vt totus populus prophetaret? Respondeo: Vtinam verò, ô Asine, non tibi solum, sed omnibus etiam Sacramentarijs, omnibus siue Medicis, siue Iureconsultis, Philosophis aut Oratoribus, quibuscunq; erroribus fascinatis, ea dona essent, vt controuersias religionis & rectè intelligere ipsi, & alijs explicare dextrè possint. Iam verò cum non singuli eiusmodi donis instructi sint, sed vt Apostolus ait, vnusquisq; proprium donum habeat

habeat ex Deo, alius quidem sic, alius vero sic, sicut vn-
cuiq; diuisit Dominus, ita ambulet: vnusquisq; in voca-
tione, qua vocatus est, permaneat. Sed quid Asino Scri-
pturas commemoro, margaritas porco?

Confundere me, dicit Asinus, vnionem Personalem
cum communicatione Idiomatum, more Nestoria-
no. Respondeo: Tu verò mea confundis more Asinino.
Sic enim scripseram: Humana Christi Natura etsi non sit
aliud quiddam, ratione substantiæ, effecta: tamen bene-
ficio vnionis Personalis, per communicationem proprie-
tatis supernaturalibus exornata est. An verò, Asine, non
alius, qui præstat beneficium, & aliud beneficium præsti-
tum? Cùm itaq; communicationem illam beneficiū vni-
onis Personalis dixerim, & hæc duo perspicuè distinxerim:
quomodo me confundere dicis? O Phrygium regem.

XLII.

D. Iacobus cùm superioribus annis Mompelgardum
vt solet, ait Asinus, expaciaturus esset, & Tigurum
venisset, aduentum suū studiosè dissimulauit, vnica Gual-
theri concione ita percussus, vt omnem in fuga salutem
sibi positam iudicaret. Respondeo: Missus erat vnà cum
alijs ab Illustrissimo Principe nostro, S. m. Christophoro,
in controuersia grauissima, Mompelgardum. Itaq; extra
veritatem expaciatur Asinus, dum animi gratia factum,
nugatur. Et quàm stolidus est? Si enim in loco publico,
publicæ concioni interfuit: quomodo aduentum suū stu-
diosè dissimulauit? Visne helleborū Asine? At Bullinge-
rum non alloquutus est? Respondeo: Nec ideo eò venerat,
vt neglecta vocatione, aliena curaret, & *πολυπραγμοσύνην*
Sacramentariam imitaretur: sed vt illac tantum maneret.
Quid igitur istud ad rem facit? Vidēsne, quàm procul à
scopo & veritate expacieris? An non hircum mulgeas?

XLIII.

Christum in tertio cœlo Paulo apparuisse, faciliè pro-
bari

XLIIII.

LII. 12.

bari posse, inquit Asinus, nisi ea, quæ Augustinus de Genesi ad literam scripserit, & quæ Paul. 2. Cor. 12. commemoret, ex Scriptura tollamus. Respondéo. Stupidus est: quis enim negavit Christum in tertio cælo apparuisse Paulo? etsi ille hoc expressè non scribat. Quæstio potius est, an cap. 9. & 15. prioris ad Corinth. ad illum locum Paulus respiciat? Quod si ostendisset Asinus, ex Scriptura & Antiquitate, Paulum ad hunc locum respexisse: sequeretur Zuinglium, Calvinum, Bullingerum & ceteros à scopo aberrasse, ut qui locum istum contra Scripturam & Vetusstatem interpretati essent. Sin verò Scripturæ & Vetusstatis autoritate explicatio ista destitueretur: quo loco habenda esset, nemo non videret. Locum autem Augustini Asinus temerè citat, cum nunquam inspexerit. Adeò enim obscurus est, ut etiam Sacramentarij scribant, esse prolixum & intricatum. Quomodo ergo stupida hæc bestia eum intelligeret, cum seipsam non intelligat.

Musc. 2. Cor.
12.

XLV.

Dialectica Vbiquitaria, inquit Asinus, non absurdum censet dicere, Corpus Christi in pane delitescere sine accidentibus, & sine proprietatibus suis essentialibus. Respondeo: Dialectica Vbiquitaria dicit, in Bömlero delitescere ignaum & stolidum Asinum, cuius tamen aures subinde adeo enormiter promineant, ut agnosci facile possit. Dicat enim primò, in qua Dialectica Vbiquitaria legerit, Corpus Christi in pane delitescere? Si id, sine calumnia, non possit: dicemus, eum fortè in Asinaria Plauti istud reperisse. Deinde, quare vsq; adeò absurdum putat, Corpus Christi sine accidentibus physicis in Cæna præsens esse, cum Augustinus scribat: Valet diuina potentia de ista visibili Natura Corporum, quibusdam manentibus, auferre tamen quas voluerit qualitates? Quod si dixeris, loquite de proprietatibus substantialibus: quæro, quænam illæ sint? Si dixeris, locum: certè aut cælum Corpus naturale non erit, aut Corpus naturale sine proprietate

tate hac tua substantiali esse poterit, cum in nullo loco sit. Si [visibile esse] substantialem proprietatem dixeris: cum obiectum visus, color sit, qui inter qualitates & accidentia numeratur, quæ adesse & abesse possunt sine rei corruptione: quomodo [visibile esse] proprietas substantialis fuerit, sine qua Corpus naturale subsistere non possit? Si verò dimensiones Corporis intelligis: Athanasius tibi respondet: Stolidi sunt, inquit (ecce quomodo Athanasius me suo calculo in mea sententia confirmet) qui carnis Christi dimensionem conantur facere. Corpus quodlibet naturale, compositum ex quatuor illis simplicioribus, si neq; graue, neq; leue sit, quomodo mouebitur? si non mouebitur: quomodo erit Corpus naturale? Et tamē Martyr de ferro natante locutus, ne in maius aliquod absurdum impingat, vtrò largitur, ademtum ei fuisse pondus, & rectè quidem. Nam & Augustinus inquit: Cedant paulisper moles & pondus (siue modus & pondus) ille hæc facit, cui nihil est impossibile.

Non entis nulla esse accidentia dicitis, ait Asinus: & tamen non absurdum videtur dicere, non entis esse effectum. Respondeo: Si de substantia Corporis Christi loquimini, dicimus, illud non magis extitisse in Veteri Testamento, quàm Mariæ Virginis, ex qua carnem suam Christus assumpsit. Sed tamen effectum Veteres, in vmbri, consecuti sunt, per quas Deus in credentibus eundem effectum ad salutem operatus est, cum eundem Christum, quàmuis diuersa à nobis ratione, in illis vmbri fide apprehenderent, quem nos in carne exhibitum amplectimur.

Adfert dictū quoddam Augustini, quo se ostēdere posse putat, diuersas & pugnantēs vnius dicti Scripturæ interpretationes, cum nullo periculo coniunctas esse. Et addit: Adferre illam pugnantiam haud exiguum momentū, ad recōditam Scripturæ vbertatem commendandam.

XLVI.

XLVII.

dam. Respondeo: Fatetur ipse Asinus, Augustinum lo-
qui de obscurioribus Scripturæ locis. Cùm verò Sacra-
mentarij omnes, Zanchius imprimis, fateantur, nihil ob-
scuritatis habere locum illum de apparitione Christi: cùm
neceffe fuerit, vero suo corpore eum apparuisse, quando-
quidem Corporis resurrectionem ex eo confirmabat Pau-
lus: quid igitur stupidum Asinum iuuat ille locus Augu-
stini? Deinde cogitet, quàm bellè sibi conueniat cum
Zanchio: qui in me inuectus acerbissimè, ait, me retere-
re omnium oculis, magnorum virorum (Sacramentario-
rum) pudenda, quæ tecta esse debebant: Tu verò ais, esse
laudabiles conatus: & facere illud non parùm ad com-
mendandam reconditam vbertatem Scripturæ.

XLVIII.

AVdiamus aliud piaculum. D. Iacobus scripsit, Gry-
næum dicere, nomen tantùm Corporis Christi cum
pane percipi: cùm ille dixerit, nomen Corporis pani tri-
bui, non percipi. Respondeo: Ea solùm in Cœna perci-
piuntur, quæ verba institutionis promittunt. Verba Cœ-
næ (ex hypothesi Grynæana) pollicentur panem, cui per
Metonymiam tribuitur nomen Corporis Christi. Iam,
Asine, tu infer conclusionem & dic, quid percipiatur, &
quantùm distent inuicem, tribuere tantùm nomen Cor-
poris Christi pani in Cœna, & percipere tantùm nomen
Corporis Christi cum pane in Cœna.

XLIX.

Petij, doceret, qua autoritate pro Domino, vt textus
Act. 23. habet, Gualtherus nobis Angelum substituatur.
Rudit Asinus: Qua autoritate Lutherus verba Esaiæ 6. Vi-
di Dominum: interpretetur speciem Domini? Respon-
deo: Anne putat Asinus, Esaiam ipsam essentiam diuinam
in se, vidisse? atqui scriptum est, Deū nemo vidit vnquam.
Neq; enim videbit me homo, & viuet, inquit Dominus.
Vidit ergo Esaias Dominum specie ea, qua sese Dominus
ei videndum obtulit. Verùm de Corpore Christi, alia
ratio

ratio est: ideo stupidus est Asinus, quòd argumentatur à Spiritu ad corporalem substantiam, tanquam à paribus: cum toto cœlo differant.

Dixerat Grynæus: Negamus Paulum vsquam affirma-
re, impœnitentes seu infideles corpus Christi man-
ducare: de ijs autem loquitur, qui à Domino castigantur, quod de infidelibus dici nequit. Ego contrà ostendi, Calvinum & Bezam duces Sacramentarios locum Pauli de infidelibus, sceleribus pollutis, & impœnitentibus interpretari. Respondet Asinus: Quis verò vnquam negauit eos dignos esse, (indignos voluit dicere) qui fide & pœnitentia vacui ad Cœnam Domini accedunt? Respondeo: Cur statum dissimulas Asine? De loco & interpretatione Pauli quæstio est. Ostendi enim ego, Calvinum & Bezam de infidelibus & sceleratis eum intelligere. Quòd si hæc eadem tua opinio est: à Grynæo & Afellis eius dissentis. Si verò aliò tendit responsum tuum, vt in genere potius de indignis, quàm in specie de hoc loco Paulino loquaris: malitiosè statum declinas. Neq; enim in genere, sed de loco Pauli specialiter Calvinum & Bezam interpretes adduxeram.

SI Christus eodem modo viuificat fideles, & mortificat infideles, quo sol ceram emollit, lutum indurat: tum sequetur (ait Asinus) Christi Corpus viuifica sua virtute, alios viuificare, alios mortificare. Respondeo: Quis dixit eodem modo id fieri? Quare, stupidissime Asine, meis verbis ista affingis? Hoc dixi: si naturaliter agentia, vt sol, diuersimodè operari possunt, in diuersis subiectis: quid mirum, eundem Christum, qui est agens liberrimum, diuersos effectus operari in diuersis obiectis, fidelibus & infidelibus posse? Quòd autem eodem modo id fiat, vbi dixerim, ostende. Atqui inquis, sic simile erit dissimile. Respondeo: Omnino, hac in re est dissimile. Si enim simile quadraret in omnibus, nõ esset simile, sed prorsus idem.

In eo autem non est dissimile, in quo à me collatio vtri-
usq; instituta est. Quod verò tu latius illud, & aliò exten-
dis: id stoliditatem tuam & vertiginem demonstrat.

LII.

Scripserat Grynæus, nos docere, indignos ipso vsu &
” Sipfa per se participatione reos fieri. Id ego calumniam
” esse dixi. Eam sic à suis remouere conatur Asinus: Quid
” ergo, inquit, volunt sibi ista tua verba, in vsu Cœnæ non
” solum fideles, sed etiam indignos & impœnitentes Cor-
” poris Christi participes fieri, non autem ad viuificatio-
” nem, sed ad iudicium, quos in vsu huius Sacramenti, re-
” os fieri dicit Corporis & Sanguinis Christi. Vbi Asinus
duo ista vocabula [in vsu] maioribus literis scribere vo-
luit. Sed tantum abest, vt calumniam sic excusârit, vt etiam
stupiditatis Asinina se reum faciat. Aliud enim est **IN**
V S V, & aliud ipso per se vsu reum fieri. Si ipse per se vsus
reum faceret: tum etiam pij rei fierent, quoties **S**. Cœna
vterentur. Quod verò in vsu aliquid accedit, videlicet per-
sonæ illius, quæ Sacra Cœna vtitur, indignitas: id ex acci-
dente fit, non ex ipso **PER SE** vsu. Asinus igitur est, qui
ignorat regulam bonæ consequentiæ: Ab eo quod per ac-
cidens accedit, ad id quod per se inest, non esse bonam
consequentiam.

LIII.

Vim viuificandi à communione Corporis Christi se-
parari nunquam posse, ait Asinus, à Scriptura & toto
Patrum choro luculenter confirmari. Respondeo: Quare
Asinus ex toto choro non producit aliquos, aut ex omni
Scriptura aliquot eius rei testimonia? Certè in Deo cum
nullæ sint qualitatés, nulla accidentia, sed omnia essentia-
lia: tamen Deus, qui non minùs ratione essentiæ impijs,
quàm pijs præsens est, non se illis vt his communicat. De
qua re Augustinus scribit: Deum vbiq; esse, sed non vbiq;
habitare: quantò verò magis Christus suo Corpore esse
possit cum impijs, vt tamen eos non viuificet.

Cinglij ineptias de duplici Christi carne ita excusat, vt dicat: Me sycophanticè exagitare, quæ verè verboq; Dei conuenienter sint scripta. Et addit: an non tu quoq; duplicem carnem Christi in Cœna agnoscis? Si verbum Dei duplicem carnem Christi in Cœna docet: quare non pro conuitijs tuis illud verbum potius nobis exposuisti, Asine, vt respondere nunc ad rem possemus? Et mirabiles profectò, Sacramentarij, estis: aliàs dicitis, Corpus Christi non magis præsens esse in Cœna, quàm regem Hispaniarum Indiæ Orientali: iam ad dextram nimis declinantes, duo Christi Corpora nobis simul in Cœna offeritis. Et quæso, vnde est alterum illud? Num itidem ex substantia Virginis? Aut fortè secum Cœlo detulit: aut nisi fallor, Campani delirium inscius amplecteris, qui panem dixit Corpus Christi, quia sit creatura eius.

LIIII.

Non sequitur, ait Asinus, Paulus vidit Christum suo Corpore: ergo simul fuit in pluribus locis. Quia Maria, Ioannes, Crucifixores, etiã viderunt Christum: nec tamen ideo fuit in omnibus cantharis &c. Respondeo: Calumnias Asini huius non facimus. Et respondeo ad rem ipsam, stupide Asine, quare non distinguis tempora? Anne quæ tu dicis, ante vel post Ascensionem facta sunt? Certè cum ex hypothesi vestra, nunc post ascensionem in cœlos, Christus tantùm in cœlis sit, & oculi Corporis humani ad summum illud & vltimum cœlum penetrare non possint: sequitur, Christum suo Corpore tum non in cœlo tantùm, sed in loco etiã propinquiore adfuisse Paulo, vbi ab eo videri & agnosci potuerit, & sic duobus locis simul fuerit.

LVI.

VT probet, Sacramentalem manducationem nihil esse aliud, quàm signorù manducationem: adfert Augustini testimonium. Huius rei Sacramentum (inquit Augustinus) id est, vnitatis Corporis & Sanguinis Christi ali-

LVI.

“ Tract. 26. in
cubi Ioan.

cubi quotidie, alicubi certis interuallis dierum, in Dominica mensa præparatur & sumitur, quibusdam ad vitam, quibusdam ad exitium, quicumq; eius particeps fuerit. Paucis respondeo: nisi Asinus stupidus esset, qui nihil intelligeret, istum locum nunquam in hunc finem citasset. Si enim Augustinus de signis tantum loquitur, cur ait: quibusdam ad vitam? Num verò manducatio panis & signi conducit per se ad vitam æternam? Ecce vertiginem Asini: Ecce auriculas Asini rex Sacramentarius habet.

LVII.

Acta Colloquij Quedliburgensis (ait Asinus) à nostris edita, testantur luculentissimè, Heshusium Vbiquitatem oppugnare. Respondeo: Qui vobis acta illa communicauit, homo perfidus est. Quid igitur ei tribuendum putatis? Ecce Asine firmitatem tui argumenti. Deinde D. D. Heshusius non solum Formulæ Concordiæ subscripsit, sed hodie etiam profitetur, se ita illam amplecti, vt in doctrina, istâ formula comprehensa, quam ille subsignarit, vsq; ad extremum spiritum constanter diuina bonitate perseverare velit. Atqui, tu Asine, quare vocas illam formulam Vbiquitariam? Si itaq; Vbiquitatem formula illa docet: quomodo Heshusius eam impugnat? Præterea supra dixeras, Apologiam Erfordensem dicere, Vbiquitatem figmentum esse otiosorum hominum: cum autem eorundem Electorû & Principum iidem Theologi colloquio isti interfuerint, qui Apologiam ediderunt: quæso quæ controuersia inter eos fuit? Aut quare inter illos non conuenit de Persona Christi? Si Vbiquitatem hic oppugnauit, illi itidem figmentum otiosorû hominum esse dixerunt? Et de his hætenus.

Habetis itaq; Viri Sacramentarij Asinum vestrum: habetis ruditatis, ignauix, & stupendæ stupiditatis eius rationes plures fortasse quàm velletis: quibus ita in hoc argumento versatus est, vt meritò Asinus portans mysteria dici

dici possit, vt qui nec suos, nec se ipsum etiã intelligat, sed & seipsum, doctrinam vestram, & vos omnes omniũ eruditorum ludibrio stoliditate sua exposuerit.

In eum verò an grauius aliquid decernendum, vt aut Cumas in exilium deportetur: ibi enim viros inueniat, qui arte tractare Asinos norunt: aut in pisistrinum aliquod ablegetur, loris vt ibi ad necem vsq; operiatur: de eo vos pro proximã & singulari vestra prudentia statuetis. Ego certè venia aliqua dignum illum existimo. Asinus enim erat, qui neq; literas, neq; natare, sine ratione, sine iudicio, adeò insensatus, adeò stupidus, vt is ipse Asinus videri possit, de quo puerbio dicitur: Asinus neq; psuuiã compluit, neq; sole aduritur: eum vos, ò viri, Asinum scilicet ad tibias, in publicum protrudere, nescio qua vana persuasione decepti, ausi fuitis. Vobis igitur, quæ ille deliquit, iure imputabuntur.

Dicetis fortasse: causa nostra erat penè deplorata, victoria incerta & dubia, & hunc ipsum, qui nunc secutus est euentum, animus præfagiebat. Putauimus itaq; sic faciendum, vt quomodocunq; cecidisset, non magna iactura esset Asini. Rectè sanè: at meminisse vos vicissim oportuit, eius, quod vulgò dicitur: quibus domi planstrũ est, ij conductitijs Asinis non opus habent. Quòd igitur vos, Viri Sacramentarij, alienum Asinum inde è Tiguro vocatum, precio contra nos conduxistis: an non id argumento est, magnam apud vos eruditorum virorum esse penuriam, vt quibus alieno iumento, & quidem adeò tardo & mutili rus suum colere necesse sit.

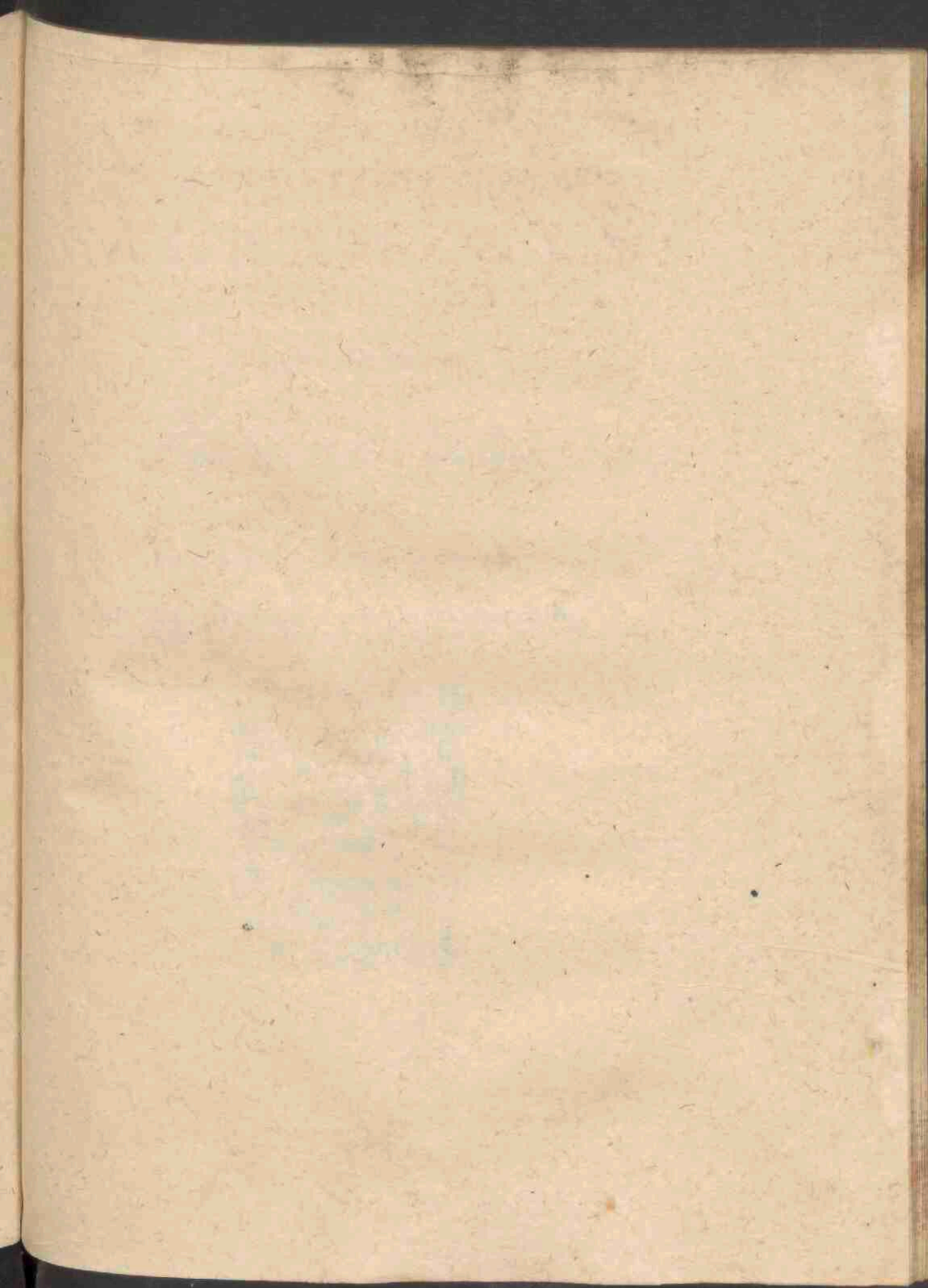
Sed vtcunq; habeant ista, siue in boue, siue in Asino, aut in boue & Asino simul, aut etiam in vitulo vobis arare porrò placeat: à me sanè nullis vestris sarcasmis, nullis iniurijs, nullis contumelijs, vllum posthac responsum extorquebitis,

101 *Asinus auis, ad Sacramentarios &c.*

torquebitis, vt qui constituerint, non me cuiusquàm Sa-
cramentariorum nugis scripto prius obuiam iturum,
quàm illi calumniari, mentiri & conuiciari desinant. Aut
igitur vestro scribendi labore porrò supersedebi-
tis: aut à consuetis mendacijs atq; conuicijs vo-
bis temperabitis. Quod vos, quorum
interest, scire volui.

FINIS.

OCN 67985223